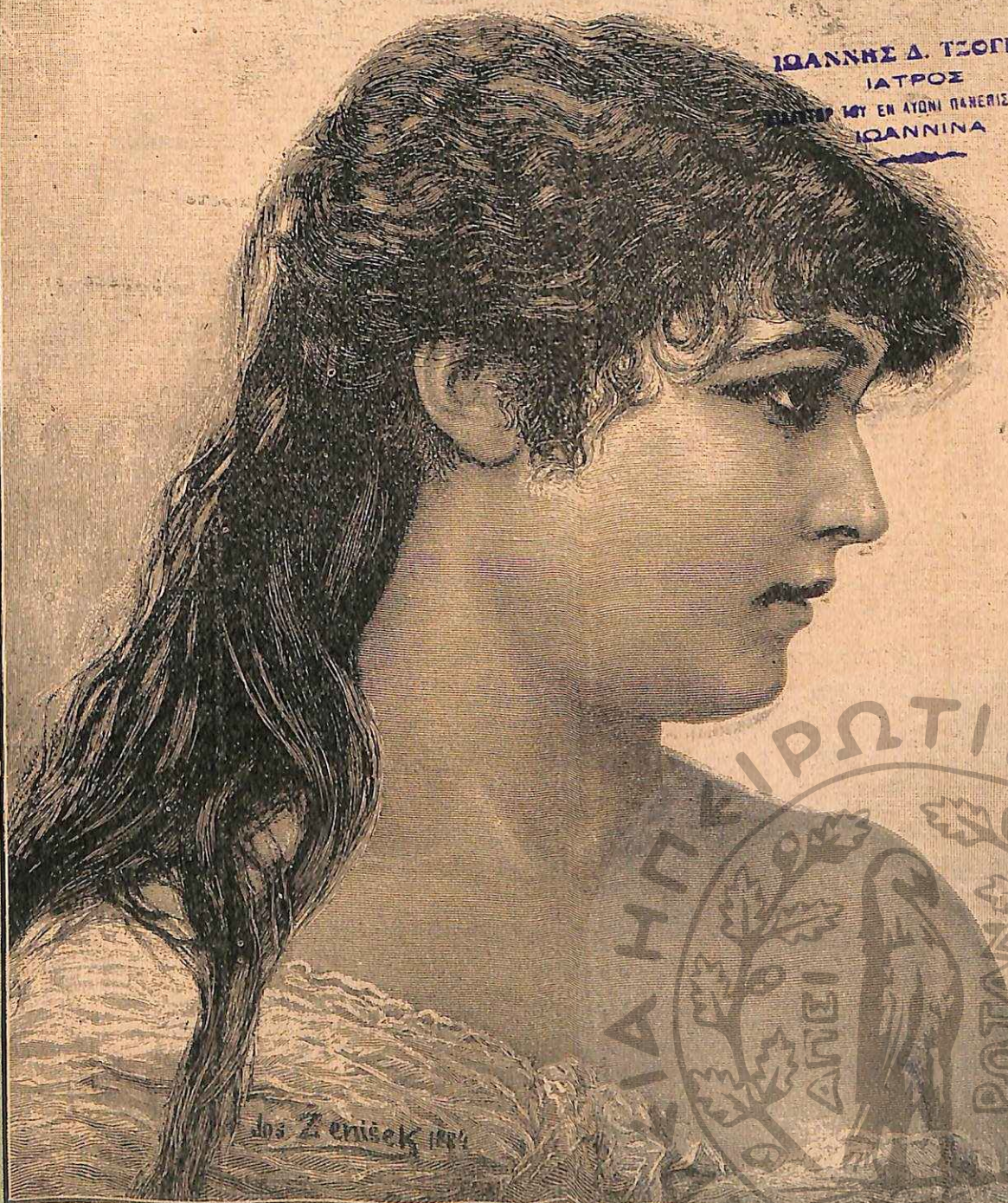

ΕΠΕΡΤΗΡΙΟΝ

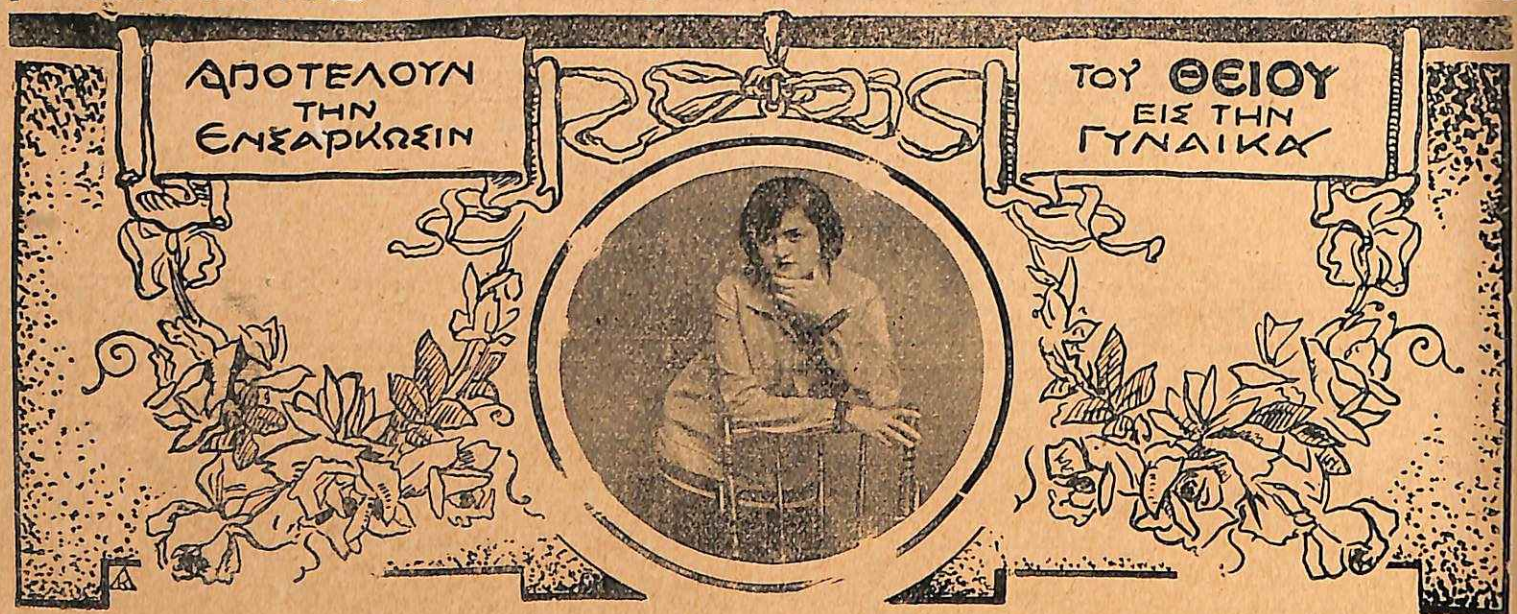
ΕΤΟΣ Α' ΙΔΡΥΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗΣ

ΑΡΙΘ. 5

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΣΟΓΙΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΕΝ ΑΥΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΟ ΚΑΛΛΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

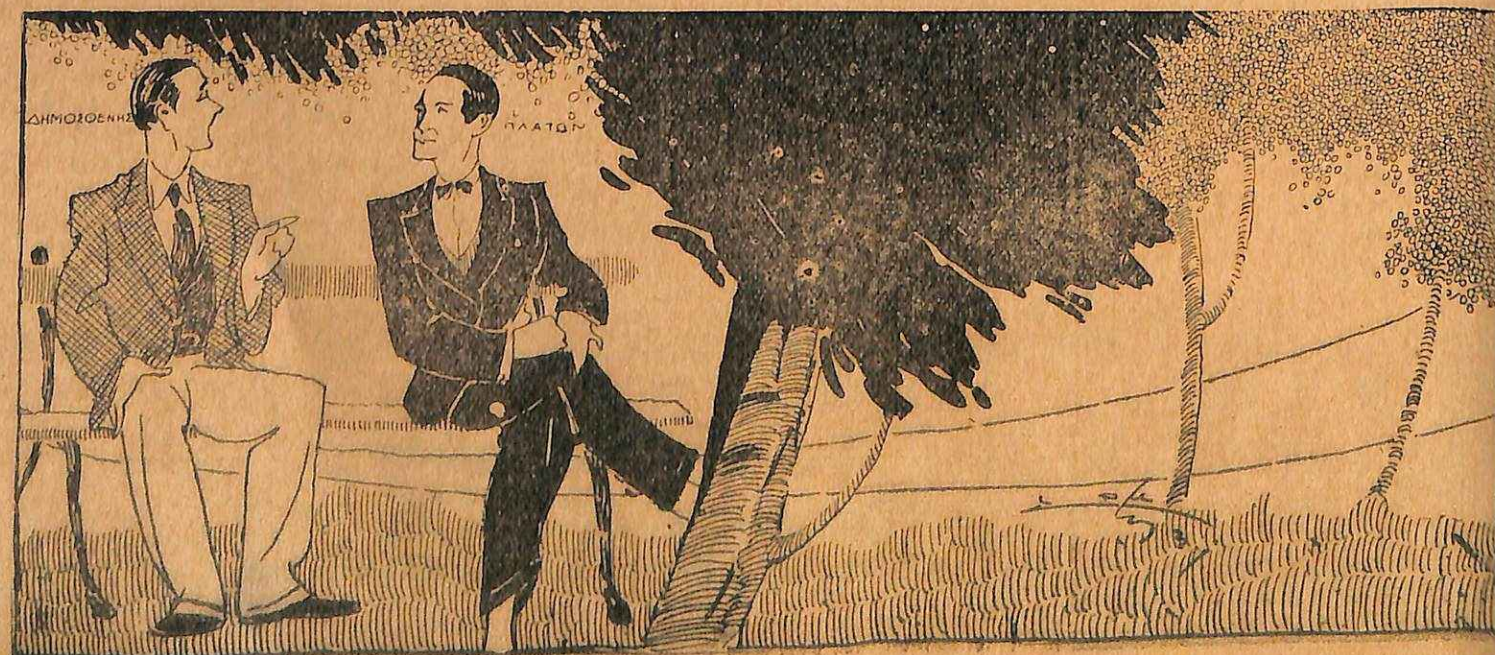
Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντὰ τοῦ «Ἐγερτηρίου».

Εἰς τὸ δεύτερον φύλλον ἐπιστοποιήσετε ὅτι γνωρίζετε ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ὅτι ἡ δεσποινὶς Ἀνθούλα Καρρῆ ἐκ Χανίων, τῆς ὁποίας τὴν φωτογραφία δημοσιεύετε εἰς αὐτό, συγκεντρώνει τὸ κάλλος τῆς μορφῆς καὶ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς ποῦ σεῖς θεωρεῖτε ὡς τὸ μεγαλειότερο πλεονέκτημα στὴν γυναῖκα.

Ἐπειδὴ, Κύριε Διευθυντὰ, συμφωνῶ εἰς τοῦτο μαζί σας, φαίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τὴν φωτογραφίαν τῆς ἡ ἐν λόγῳ Ἀνθούλα Καρρῆ πραγματικῶς ὡραία καὶ ἀφοῦ τὸ πιστοποιεῖτε σεῖς θὰ εἶνε ὡραία καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, τῆς προτείνω γάμον. Δὲ τίποτε ἄλλο δὲν ἐπέθησα περισσότερον στὴν ζωὴ μου παρὰ ἡ σύζυγος ποῦ θὰ πάρω νὰ

ἔχει τὰ προσόντα ποῦ γράφετε καὶ ἃς μὴν ἔχη ὅτε μιὰ δραχμὴ. Εἶμαι εὐπορος, ἐτῶν 32 καὶ δύναμαι νὰ κάμω μίαν σύζυγον εὐτυχῆ, ἐὰν ἡ ψυχὴ τῆς εἶνε ἀγγελικὴ ὅπως γράφετε. Σὰς ἀποστέλλω λοιπὸν τὴν φωτογραφίαν μου καὶ παρακαλῶ νὰ τῆς τὴν στείλετε καὶ ἂν τυχὸν καὶ ἐκείνη μὲ εὖρη τῆς ἀρεσκείας τῆς τότε θὰ σὰς γράψω ἀπὸ ποῦ δύναται νὰ λάβῃ πληροφορίας περισσοτέρας περὶ ἐμοῦ. Σὰς παρακαλῶ δὲ πρὶν τελειώσῃ τὸ συνοικέσιον νὰ μὴ δημοσιεύσετε τὸ ὄνομά μου δι' εὐνοήτους λόγους. Θὰ εἶμαι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν εὐγνώμων εἰς τὸ Ἐγερτήριον ἐὰν δι' αὐτοῦ γίνω εὐτυχὴς ὡς σύζυγος. Καὶ κάποιον προαίσθημα μοῦ λέγει ὅτι θὰ γίνω.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ

ΚΑΤΩ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ, ΖΗΤΩ Η ΕΙΡΗΝΗ

Ἴδου καὶ ἓνα ἄλλο πρόβλημα διπεπολὺπλοκον σὰν καὶ τὸν Κομμουνισμόν, μαυρόλευκον σὰν καὶ τὸν Μπολσεβικισμόν. Ζήτω ἡ ἰσότης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, μᾶς λέγουν οἱ μὲν. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὴν κάμωμε τὴν ἰσότητα, ἀφοῦ ὁ καλὸς Δημιουργὸς μᾶς ἐδηγούργησε μὲ τοσαύτην ἀνισότητα μεταξὺ μας, ὥστε νὰ δυσκολευόμεθα πολλὰκις νὰ ἀλληλαγωνισθῶμεν διὰ εἰμεθα τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρὸς; Καὶ ἔτσι ἀφοῦ ἐπλάσε τὸν ἓνα βλακίστατον, ἐρχίασε τὸν ἄλλον εὐφύεστατον, τὸν ἓνα χεροδύναμον, Κουταλιανόν, τὸν ἄλλον καχεκτικόν, τὸν ἓνα κατὰ μὲν ὠμυρφίαν, τὸν ἄλλον ἀφόρητῃ ἀσχημιά; Νὰ ἐγκλιέσωμεν τὸν Δ. Μ. οὐ γὰρ διὰ τὴν ἀδικίαν ταύτην ἀνισότητά του;

Ζήτω ἡ ἐν δικαίῳ μέτρῳ κατανομή μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς, μᾶς σαλπίζει ὁ Κομμουνισμός. Μὰ πῶς, ἀφοῦ ὁ ἓνας εἶνε πονηρότατος, ὁ ἄλλος ἀγαθότατος; πῶς, ἀφοῦ ὁ ἓνας εἶνε ἀρπαξ, ὁ ἄλλος εἶνε ἀπόρτατος καὶ ὁ ἄλλος δίδει εἰς τὴν ρυγούδα καὶ τὸ ποκάμισό του καὶ εἰς τὸν πεινῶντα τὸ ψωμί ἀπὸ τὸ στόμα του; Ἀλλὰ πῶς ἡ ἐν δικαίῳ μέτρῳ κατανομή τῶν ἀγαθῶν ἀφοῦ οἱ 990 ἐκ τῶν χιλίων, εἶνε ἀκόμη οἱ πονηροί, οἱ ἀρπαγες, οἱ ἀπληστοὶ καὶ οἱ δέκα οἱ ἀγαθοί, οἱ δίκαιοι, οἱ ἀπρὸς πόλιντα φίλαλλοι καὶ οἱ φουσιφιλοδίκαιοι;

Ζήτω ἡ εἰρήνη, κάτω ὁ πόλεμος, μᾶς σαλπίζουν οἱ εἰρηνισταί. Σάλπισμα γλυκύτατον, γλυκύφθογον ὅσον καὶ παλαιόν, τοὺς μελιρρήτους ἤχους τοῦ ὁποίου ἐσκόρπισεν ἀνά τὰ πέριχα τῆς Οἰκουμένης ὁ ὑπὲρ πάντας βρωτοὺς ὡραῖος Ἰησοῦς. «Εἰρή-

νη ὦμιν». Ἐκθύρουν ὁ Μέγας Ἐσταυρωμένος. Καὶ τὸ ὡραῖον κήρυμά του δὲν ἐξηκοντίσθη μόνον εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς, ἀλλὰ ἔλαβε καὶ τὸ μέγιστον κύρος, κήρυξ θεϊκὸν. Καὶ ἐν τούτῳ καὶ παρὰ τὴν ἔκτισιν τοῦ κήρυγματος καὶ παρὰ τὸ κύρος τοῦ κήρυξαντος, δὲν κατωρθώθη ν' ἀποφευχθῇ καὶ δὴ ὕστερα ἀπὸ εἰκοσι ὀλοὺς αἰῶνας καθ' οὓς τὸ ὡραῖον κήρυγμα ἐκαλλιεργήθη ἐντατικά, φανατικά καὶ ἀδιάπτωτα ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας ψυχικὰς κορυφὰς τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ θηριώδες ἀλληλοφάγωμα, τὸ ὁποῖον παγκόσμιος πόλεμος ἀπεκλήθη καὶ τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἱστορίαν θ' ἀποτελέσῃ τὸ μεγαλειότερον αἰσχρὸς τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὴν εὐγλωττοτέραν ἀπόδειξιν τῆς ἠθικῆς χρεωκοπίας τοῦ

πολιτισμοῦ μας, τοῦ καλλιεργουμένου τὴν ἐκχέρσωσιν τῆς ἐξω ἐρικῆς ζωῆς καὶ συσσωρεύοντας ὅλην τὴν ἀρπακτικότητα καὶ θηριωδίαν εἰς τὰς τάσεις τῆς ἐσωτερικῆς τοιαύτης πολιτισμοῦ ἀνισορροπίας, καταγινομένου εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν, ἀδιαφορῶν ἂν διὰ τῶν μεθόδων τοῦ φονεύει τὸ πολυτιμώτατον πάντων: τὴν γαλήνην καὶ χαρὰν τῆς ψυχῆς, τὴν ὕψιν τῶν νεύρων καὶ τοῦ μυαλοῦ τῶν τροφίμων του. Ἀλλ' ὅταν κάμῃ τὸν ἀνθρώπινον νευρασθενῆ καὶ χωρὶς γαλήνης καὶ χαρᾶς εἰς τὴν ψυχὴν, τὸν ἐκφυλλίσῃ δηλονότι, εἰς τί θὰ τοῦ χρησιμεύσουν τὰ αὐτοκίνητα, τὰ ἀεροπλάνα καὶ αἱ ὁμοίαις φύσεως προόδοι του;

Καὶ ἀκόμη τὸ ἐπιδαρυντικώτερον διὰ τὸ παναίσχος τοῦτο τοῦ θηριώδους ἀλληλοσπαράγμου τῶν λαῶν, δὲν ἐπεχειρήθη καὶ ἀπὸ ἀγρόσι καὶ ἀμαθεῖς, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς πιδ πολιτισμένους μας, τοὺς ἔχοντας τὸ κεφάλι τοὺς γεμάτο ἀπὸ διάφορες σοφίες, ἐπιστήμες, γράμματα, τέχνες καὶ ὅλες τέλους τοῦ κόσμου τῆς θεογονίας, οἱ οἵοντες πάντες οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν κρατῶν τὰ ὁποῖα ἐκθύρουν τὸν πρὸς ἀλληλα θηριώδη ἀλληλοσπαράγμον.

Εἰμεθα ἐκ τῶν μετ' ἀπαρχαλέου τοῦ πεποιθήσεως πιστευόντων εἰς τὴν εἰρηνοποίησιν τῆς γῆς, διότι πιστεύομεν εἰς τοῦ ἐξελικτικοῦ νόμου. Ἀλλὰ θὰ γίνῃ μετ' ἐν καιρὸν τῆς. Ὅταν ὠριμάσῃ ἡ ἰδέα. Διότι τώρα ἀκόμη δὲν ὠρίμασεν ὅσον πρέπει διὰ νὰ υἱοθετηθῇ ὑπὸ τῶν λαῶν ὡς ἀνάγκη καὶ ἠθικὴ καὶ ὀλικὴ καὶ ὅχι ὡς λούσο. Ἐσπάρθηκε πρὸς ὧν. Καλλιεργεῖται, ποτίζεται ἐκτοτε καὶ ἤδη μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν πόλεμον, αἱ καταστροφὰ καὶ ἀνήμεστοι συμφορὰ τοῦ ὁποίου κατέστησαν

ΑΠΑΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Τὸ φεγγάρι χλωμὸ, σὰν ἔραστής ἐκνευρισμένος ἀπ' τὴν ἐπίμονο ἀρνησὴ ἐκείνης ἀνῆρχετο δλοὲν ἐπὶ τοῦ αἰθρίου στερεώματος, σκοπεῖζον γύρω σπάταλα, τὸ μελιχρὸ φῶς του...

Ἡ αὖρα, ἀρκετὰ παγερά, μᾶς ἔκαμε νὰ νοιώθουμε ἕνα ῥίγος ὄχι καὶ τόσο εὐχάριστο, ποὺ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ νοσταλγοῦμε τὴ θαλπωρὴ τοῦ σκλο- νιοῦ ἐνῶ ὁ φλοῖστος τοῦ κύματος συν- τροφεύοντας τὸ μελαγχολικὸ τρα- γοῦδι τοῦ ἀηδονιοῦ—ποὺ ποῖδες ξέρει πῶς ξέπεσε στὸ κηπάριο τῆς Φαλη- ρικῆς ἀκτῆς—μᾶς κρατοῦσε γοητε- μένους, ἐκεῖ, νὰ θαυμάσουμε τὴς θελη- τικῆς ὁμορφίης τῆς ξαναγεννημένης

πειὸ ὀρθαλμοφανῆ τὴν ἀνάγκη τῆς ἡ καλλιέργεια τῆς γίνεται ἐντατικω- τέρα ἔμα καὶ ἀποτελεσματικώτερα Δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνουν καὶ ἄλλοι πόλεμοι ἕως ἔσθου ὠοιμάση τελείως ἡ ἰδέα τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς εἰρηνι- κῆς διευθετήσεως τῶν διαφορῶν τῶν λαῶν ὅπως ἀκριβὲς συνέβη καὶ με- τὴν διευθετήσιν τῶν διαφορῶν τῶν ἀτόμων. Ἐν τούτοις ἡ γίνονται ἢ δὲν γίνονται μὴ μέρη ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν λαῶν θὰ ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ἡ παγίωσις τῆς παγκοσμίου εἰ- ρῆνης θὰ εἶνε γεγονός ἀναμφισβήτη- τόν, ἐφ' ὅσον εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ ἐπιβάλλουν καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ ὀικιακὰ συμφέροντα τῶν λαῶν τῆς γῆς. Ὅχι ἀπλῶς ἡ κατανόησις, ἀλλὰ τὸ βαθὺ χῶνεμα ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῶν συμπερόντων των τούτων, τὰ ὁ- ποῖα ἡ εἰρήνη προάγει, ὁ δὲ πόλε- μος—ἀκόμη καὶ ὁ κερδοσκοπικὸς—κα- ταστρέφει, θὰ ἐπιφέρει τὸ τελικὸν χτύ- πημα κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ πόλεμου, καὶ τὴν ὕψωσιν τῆς παγίας εἰρήνης ὡς τοῦ προσκυνητοῦ πικὰ εἰδώλου τῆς ὀλης ἀνθρωπότητος. Ὅλα αὐτὰ εἶνε ζήτημα μόνον χρόνου.

Καὶ μέχρις ὅτου ὁ χρόνος ἐκείνος ἐπιστῇ καθε φρόνιμος ὀφείλει νὰ φυ- λάττῃ τὸ κεφάλι του. Καὶ ἀκόμη εἶ- νε περισσότερο ὀποχρεωμένη νὰ τὸ φυλάττῃ ἡ φτωχὴ Ἑλλάς ἡ ὅποια ἔχει τὸ ἀτύχημα νὰ ἔχῃ ὀλους τῆς τοὺς γείτονας με καθυστερημένην τὴν ἀφιλοκέρδειαν τους καὶ τὴν ὀποκλεισ- τὴν ξένων ἐδαφῶν ἰσχυροτέραν τῆς εἰ- ρηνοφιίας των. Ἀλλὰ εἰς τὸ πρόβλη- μα τοῦτο ὀπάρχει μὴ μὴ μὴ μὴ ἀπο- φικ ἀκόμη τὴν ὅποιαν θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον.

φύσεως. Ὁ ζεύρετε βεβαίως ὀλοι ὅτι ἡ νεότης ποτὲ ἄλλοτε δὲν αἰσθάνεται ὀργασμοὺς ἀπολαύσεως τῆς ζωῆς ποτὲ δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη τῆς φυ- αρίας γιὰ ἕνα σωρὸ μικροπράγματα τῶσον, ὅσον τὴν ἐποχὴ αὐτῇ.

Εἶναι λοιπὸν φυσικὴ συνέπεια ὀ- ταν θαυρεθῇ στὸ κύκλο τῆς νὰ λησ- μονήσῃ καθε φλέγον ζήτημα, νὰ στεί- λῃ στὸ διάβολο τὸ αἱματοκύλισμα τῆς Ἑθρῶπης καὶ λησμονῶντας ἰκόμη τὴν ἀπειλουμένη ἀναβολὴ ἐκλογῶν καὶ τὴν κήρυξιν ἐπιστρατεύσεως, νὰ συ- ζήτησῃ γιὰ τὴ ζωὴ ποὺ κτελεῖ σ' ἀ- πολαύσεις νὰ κουβεντιάσῃ γιὰ τὸν ἔρωτα, τὸ χαριτωμένο παιδί τῆς Ἀ- φροδίτης ποὺ—ἀστατο ὅπως εἶναι ἐννοεῖ νὰ σπείρῃ τὴ χαρὰ καὶ τὴ δυ- στυχία, νὰ ζευγαρώσῃ τὴ ζωὴ με τὸ θάνατο...

Ἔτσι λοιπὸν καὶ τὴ συζήτηση μας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὴν ἐνδιαφέ- ρῃ ἂν ὀδουλάτος ὀνομάσῃ Γαζῆς ἢ ἂν ἀπηγγονίσῃ πράγματι ὁ χό- τας τῆς Λέσβου.

Ὁ ζῆταν ἄλλως τε ἔλλειψις καλῆς συμπεριφορᾶς ὀταν ὀπάρχουν καὶ δεσποινίδες, στὴν παρέα, νὰ τοὺς μι- λήσῃς γιὰ τὴς φρίκες τοῦ πολέμου τὴ στιγμὴ ποὺ μπορεῖς νὰ τοὺς μι- λήσῃς γιὰ τὴν ὀμορφιὰ τῆς φεγγαρο- λουμένης θαλάσσης ἢ γιὰ τῶν ῥόδων τὸ ἄρωμα. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὀταν μὴ σὺντροπος τῆς παρέας, ἕνα πλάσμα- τᾶκι χαριτωμένο μὴ μὴ 18 ἐτῶν, ἔρρι- πε τὴν ἐρώτησι: Δὲ μοῦ λέτε σὰς πα- ρακαλῶ: δικαιολογεῖται ὁ ἔρως μὴς κόρης πρὸς ἕνα γέρω ἡλικίας 45---50 ἐτῶν ὅπως ὀέλησε νὰ ὀποστηρίξῃ σ' ἕνα τους χρονογράφημα ὁ κ. Ξενό- πουλος; ἡ ὀρε πρόθυμο τὴν παρέα νὰ ριφθῇ με ἀγριότητα στὴ συζήτησι τοῦ θέματος.

—Ἐγὼ, εἶπεν ἕνας τῆς παρέας, ἀρκετὰ ὀψιμος τὴν ἡλικίας εἰς τρόπον ὅστε πολὺ ταχέως νὰ δύναται νὰ δι- εκδικήσῃ θέσιν μπαμπᾶ Ἀφροδίτης δὲ δύναται νὰ κολάσω τὴν πρᾶξιν.

Γιατὶ ὅπως εἶνε κοινὴς παραδεδομένη- νον ἕνα γεροντοπαλλῆκαρο δὲν μπο- ρεῖ νᾶχῃ ποτὲ ὀπερβολικὰς ἀξιώσεις δὲ θὰ ζητᾶ νὰ ἐπιβληθῇ στὴ γυναῖκα του στὴν ὀποῖα γιὰ τὸ φόβο τῶν Ἰουδαίων—θὰ φέρεται τρυφερώτατα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ζευγαριοῦ αὐτοῦ θὰ περνᾶ μέσα σὲ μιὰ ὀρμονικὴ γαλήνη ποὺ θὰ τὴ σταφανῶνῃ ἢ εὐτυχία, ἢ πῖστις καὶ ἡ ἀγάπη...

—Ἰσως! ἔψυθόρυσεν ἡ ἐρωτήσα- σα ἀλλ' ἄρα γε ἡ ἀποφασίζουσα νὰ πᾶρῃ ἕνα σαρανταπεντάρη τοῦ ὀποῦ τὰ μαλλιά μεσ' τὸ μεσουράνημα ἰτῆς ἀνοίξεως θὰ τῆς θυμίζον τὴν ἐπικει- μένη ἔλευσι τοῦ γερω-χειμῶνα τοῦ ὀποῦ ἡ ψυχρότης θὰ σκεπάσῃ καθε θερμότητημα τῆς σφιζώσης ἀπὸ ζωῆς καρδιάς δὲ θὰ νοιώσῃ τὸ εἶναι τῆς νὰ σύρεται ἀκατάσχετα μπρὸς σ' ἡ ῥοδαλὴ μορφή τοῦ πρώτου παλ- ληκαριοῦ ποὺ θὰ φλερτάρῃ; Δὲ νο- μίζετε σὲς πῶς καὶ αὐτὴ ἀκολου- θῶντας τὸ μεγάλο νόμο τοῦ «ὀμοῖος ὀμοίῳ ζεῖ πελάζει» θὰ αἰσθανθῇ ὀδε- ληγμῖα πρὸς τὸ ἀσυμβίβαστο αὐτὸ ζευγάρωμα τους καὶ ἂν δὲν νοιώσῃ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀποτινάξεως ἐνδὸς τέτοιου ζήλου. Πάντα ὀμως θὰ νοιῶ- σῃ κάποια ψυχρότητα γιὰ τὸ σὺντρο- φὸ τῆς.

Μὰ τί θέλῃς νὰ πῆς καὶ μὴν; εἶνε προτιμότεροι αὐτοὶ οἱ κοῦκλοι με τὰ ξανθὰ μαλλιά καὶ τὰ ῥοδαλὰ— σὰ βαμμένα μάγουλα, οἱ ἐκνευρισμέ- νοι ἀπ' τὴ σνομπιστικὴ ζωὴ ποὺ διά- γουν ἀπὸ ἕνα ἄνδρα μεστὸν, γιομα- τον πάθος καὶ δύναμι!

—Νομίζω πῶς δὲν εἶπα κατὶ τέτοιο δὲν ἔθεσα τὸ ζήτημα τῆς ἐκλο- γῆς μεταξὺ ψυχρὰς καὶ κουκλίστικης ἀνδρικής καλλονῆς καὶ μὴς συμπα- θοὺς ἀσχημότητος. Ἐρώτησα ἂν μπο- ρῇ νὰ διαρκέσῃ ζωηρὸς ἕνας ἔρως μὴς κόρης τῆς ἡλικίας μας πρὸς ἕνα γέρω ἴσον εἰς προσόντα μ' ἕναν νέον ἄνδρα καὶ αὐτὸν στὴ μορφή καὶ στὸ φρόνημα.

Καὶ ἡ συζήτησις ζωηρὰ ἐξηκο- λούθησε μέχρις ὅτου τὸ ἀηδόνι κου- ρασθὲν παρεδόθη στὴν παυσίλυπο ἀγ- κάλῃ τοῦ ὕπνου, παύοντας ἔτσι νὰ ἐξουδετερώνῃ τὸ ψυχρὸ ποῦχε γίνε- ιαῖσθητότερο χωρὶς κανένα συμπέρα- σμα.

Ἀπὸ τὸ Ἐγερτήριο τοῦ 1915

ΘΟΔΟ .ΘΟΔΟΘΟ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ

ΘΟΔΟΘΟΘΟΘΟΘΟ

Ὁ Ἀρχίδαμος λέει, ῥωτοῦσε τὸ ὀουκυδίδῃ ποῖδες νικᾶ ἀπὸ τοὺς δυὸ στὴ πολιτικὴ πάλῃ αὐτὸς ἡ ὀ Περι- κλῆς—ὁ ὀουκυδίδης ἀπάντησε. «Ὁ- ταν ἐγὼ τοὺς ῥίχνω παλεύοντας ἐκε- νος ἀντιλέγει πῶς δὲν ἔπασσε καὶ νικᾶ καὶ μεταπειθεῖ καίνοους ποὺ εἶδαν τὸ πέσιμό του». Ἀλλ' ὁ μερινοφρον- τιστῆς καὶ φιλόσοφος Σωκράτης εἰς τὸν Φαῖδρον τοῦ Πλάτωνος ὀμολογεῖ ὅτι κάλλιστος τῶν ῥητόρων ὀπῆρξεν ὁ Περικλῆς. Μεγάλῃν κατηγορίαν κατὰ τῆς πολιτικῆς του ἐπιρρίπτουν οἱ κωμικοὶ καὶ λοιποὶ ἀντίπαλοι του καθὼς καὶ τινες σύγχρονοι ἱστορικοὶ ὅτι ἔρριξε τὴν Ἑλλάδα στὸν Πελο- πονησιακὸν πόλεμο ἐνῶ μπορούσε νὰ τὴν προλάβῃ. Καὶ ὀμως ὀλοι καὶ πα- λαιοὶ καὶ νέοι ὀουκυδίδης Πλούταρ- χος Grotte Philon, Tilleul, Sche- milt κτλ. ἀναφέρουν γιὰ τὴ μεγάλη πολιτικὴ προσπάθεια τοῦ Περικλῆ νᾶ ἐνώσει σὲνα πανελλήνιο ἰδανικὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ ἰδανικὸ ποὺ μόνον ὁ κίνδυνος τῶν Περσῶν λίγες δεκάδες χρόνια πρωτότερα τοῦ εἶχε κάμει νὰ τὸ νοιώσουν καὶ ποὺ τῶρα ἡ Ἀσιατι- κὴ καταιγὶς ἔσθυσσε με τὴ νικητήριο δρᾶση τοῦ Κίμωνος, οἱ Ἑλληνες ἰ- μους τοῦ ἂν δὲν βρισκόταν ἕνας πο- μικρὸς πολιτεῖς ἔτοιμοι νὰ κατασπο- ρᾶζον ἢ μὴ τὴν ἄλλη.

Βαστεῖτε λοιπὸν ἀντιπροσώπους σ' ὀλες τίς πόλεις, καλώντας σὲ Πα- νελλήνιο συνέδριο τοὺς Ἑλληνες γιὰ νὰ συσχεφθοῦν γιὰ τὴν γενικὴ Εἰρήνη καὶ τὴν εὐημερίαν ὀλης τῆς Ἑλ- λάδος. Ὑπέροχο δια- νοητικὸ πέταγμα ποὺ μόνον τὸ ὀλύμπιο κε- φάλι τοῦ Περικλῆ μπορούσε νὰ τᾶποτολ- μήσῃ. Κι' ὀμως ἡ μι- κροφιλοτιμία τῶν πό- λεων καὶ ὁ φθόνος τῆς Σπάρτης δὲν τᾶφθηκαν νὰ ἐκτελεσθῇ.

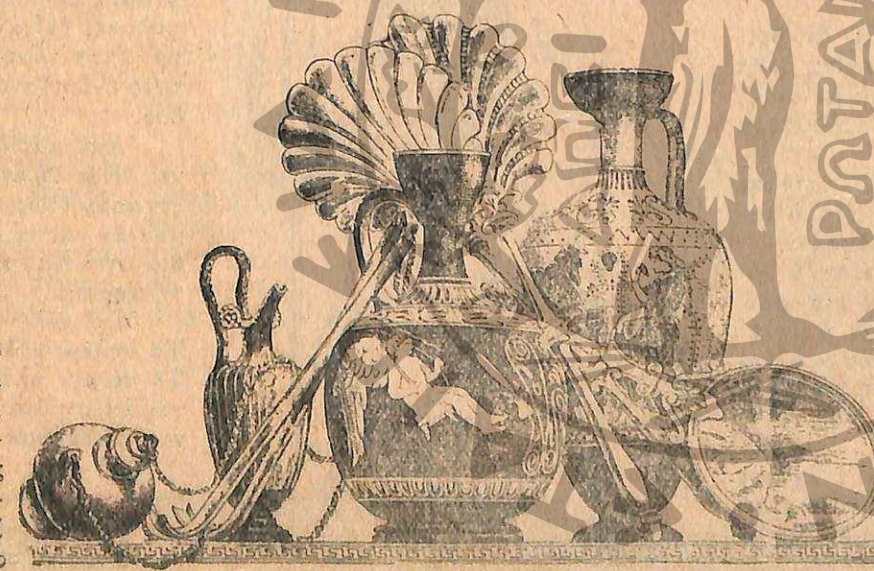
Τι φταίει λοιπὸν ὁ Περικλῆς ἂν ἔσπασε ὁ ἐμφύλιος πόλεμος. Ἐκτὸς ἂν τοῦ ἐπιρρί- ψουμε τὴν εὐθύνη πῶς ἔκαμε τὴν Ἀθήνα, στο- λίδι τῆς Ἑλλάδος καὶ κίνησε ἔτσι τὸν φθόνο

τῶν ἄλλων ποὺ συνασπίσθηκαν ἐναν- τίων τῆς.

Μὰ καὶ πάλῃ δίχως τὴν ἀπροσῶ- κητὴ ἐμφάνισιν τοῦ λοιμοῦ ὁ Περι- κλῆς θὰ κέρδιζε τὴ νίκη καὶ ἡ Ἀθή- να θὰ ὀγαίναε τότε ἀληθινὰ κυρίαρχη καὶ στὴ δύναμη ὅπως ἦταν στὴ λάμ- ψη καὶ στὸ πνεῦμα.

Κι' ἀπόδειξη τῆς μοναδικῆς ἀξίας τοῦ ἀνδρός, ἀπόδειξις πῶς «ὁ χρυ- σοὺς αἰῶνας» εἶναι ἔργο μόνᾶχα τοῦ Περικλέους ἀπόδειξη πῶς μόνον στοὺς ὀμως αὐτοῦ τοῦ Ἀτλαντος ἐστῆρι- ζε τὸ ὀικοδόμημα τῆς λαμπρότερης δημοκρατίας τοῦ κόσμου εἶναι πῶς μόλις ἐκλείσαν τὰ διορατικὰ μάτια του μόλις ὁ λοιμὸς πάγωσε τὰ γιγαν- τένια χέρια του καὶ νέκρωσε τὴν ὀ- λύμπια γλώσσα του τὸ μεγαλεῖον τῶν Ἀθηνῶν χάθηκε καὶ οἱ Κλεόνες καὶ οἱ Ἀλκιβιάδαι καὶ οἱ λοιποὶ ἀνάξιοι διάδοχοί του φέραν τὸ Λύσιππο νὰ γκρεμίσῃ με ὀμους καὶ με παιᾶνες τὰ περιλαμπρα τεῖχη στὰ ὀποῖα ὁ Περικλῆς εἶχε φιλόστοργα κλείσει τὴ λατρευτὴ Πόλιν του.

Ὅσο καὶ ἂν εἶνε μέγας ὁ Περι- κλῆς τὸ πελώριο ἔργο ποὺ συνδέεται με τὸ ὄνομά του θὰ πῆζε πολὺ τοὺς ἰμους τοῦ ἂν δὲν βρισκόταν ἕνας πο- λύτιμο ὀσον καὶ τρυφερὸς σὺντροπος νὰ σηκώσῃ τὸ βάρος μαζί του. Κι' ὁ ἀντάξιος αὐτὸς τοῦ μεγάλου Ἀθηναί- ου σὺντροπος ποὺ ἐπαίξε ῥόλο πολὺ σπουδαιότερο ἀπὸ πολλοὺς βασιλεῖς

κι' αὐτοκράτορας καὶ ποὺ κέρδιζε δόξα λαμπρότερη καὶ ἀπ' τὸ λαμπρό- τερο στέμμα, εἶναι ἡ Ἀσπασία... ἡ Μιλησία. Γιατὶ ἡ γυναῖκα ποὺ συ- νετέλεσε τόσο στὴν ἰκμὴ καὶ τὴ λάμψη τῶν Ἀθηνῶν καὶ ποὺ ἔδωσε τό- σες ὀθησεις στὸν Ἀθηναϊκὸν πολιτι- σμὸ τοῦ ε' αἰῶνος δὲν ἦ ἂν Ἀθηναία. Καὶ πρὶν μιλήσουμε γι' αὐτὴν πρέπει νὰ δείξουμε ποῖα ἦ-αν ἡ θεοὺς καὶ ἡ κατὰστάσις τῆς Ἀθηναίας γυναῖκας κείνη τὴν ἐποχὴ, καὶ ἔτσι βλέποντας τι ὀρῆκε, ἢ ἢ μὴ μὴ μὴ ἀκόμη καλ- λίτερα νὰ νοήσουμε τι ἔφερε τι κα- τῶρθω. ε νὰ δημιουργήσῃ καὶ μέσα σὲ πόσες ἀντιῥάσεις πάλαιψε ἡ πρώτη σημαιοφόρος τῆς γυναικείας χειραφε- τήσεως καὶ ἡ λαμπραδοῦς τοῦ πολι- τισμοῦ τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος.

Ἡ φύσις, λέγει ὁ Ἀνακρέων ἐχά- ρισε σ' ὀλα τὰ πλάσματα ἀπὸ ἕνα ἐπὶο γιὰ τὴ ζωὴ: σὶὸν ταῦρα τὰ κε- ρατα, σὶὸν ἴππο τὴν ἐρμὴ σ' ὁ λαγὼδ τὰ γρήγορα πόδια στὰ λιοντόρια τὰ δένια στὰ πούλια τὰ φτερά στὰ ὀά- ρια τὸ κολοῦπι καὶ στοὺς ἄνδρες τὸ φρόνημα. Στὴ γυναῖκα δὲν εἶχε πικὰ τι νὰ δώσῃ σὸν ἦρσε ἡ σιγὰ τῆς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὰ μεγαλῶδωρα χέρια τῆς καὶ τῆς χάρισε τὸ κάλλος ποὺ καὶ τὴ φωτιά καὶ τὸ αἶδερὸ μπορεῖ νὰ νικήσῃ. Μὰ ὁ Ἀνακρέων ἔννοο- σε τὸ τέλειον κάλλος ψυχῆς καὶ ὀώ- ματος, ἐνῶ ἡ Ἀθηναία γυναῖκα σ' ὀμὸν γιὰ τὴ σωματικὴ ὀμορφιὰ τους φρόντιζαν ἔσθουσας ὀλον τὸν καιρὸ τους νὰ καλλοπίζωνται νὰ μυ- ρώγουν τὸ σῶμα, νὰ ὀκφουν τὰ χεῖρη τὰ μάγουλα, τὰ βλέφαρα, τὰ φρυδιά.

Στὴς ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς βρέθηκαν φτιασιδικὰ καὶ ἡ περὶ φημῆς ὀρές τῆς Ἀκροπόλεως φέρουν ἀπ' ἕνα τὰ ἱχνη τοῦ καλληποτισμοῦ ποὺ ὁ καλλιτέχνης ἀντίγραφε βέλαια ἀπὸ τὴ τῶν Τῆν ψυχὴ τους ἐλάχιστα φρόντιζαν νὰ τὴν ὀμ- νοσφαίνον οἱ ὀρατες.

Ἀθῆναις.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΤΟΥΦΕΚΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Θύμωνα τότε δεκάξη χρόνων. Πλησιάζω τα είκοσι πέντε τώρα αλλά θυμούνται τα γεγονότα που θα σας διηγηθώ σαν να συνέβησαν χθές.

Ήταν Ιανουάριος το 1814. Απὸ δυὸ μὴ ες, ὁ ἐχθρὸς μᾶς εἶχε ἀποκλείσει στὸ Σαλδοῦργο, ὅαν τὸν ποντικὸ στήν τρύπα του. Ὁ χειμῶνας ἦτο πολὺ θαρὺς καὶ τὸ χιὼν ἐπεφτε πολὺ συχνά. Περισσότερη φθορὰ ἔκαμαν στὴ φρουρά μας ἢ πείνα καὶ τὸ κρύο παρὰ οἱ σφαῖρες τοῦ ἐχθροῦ.

Στὸ σπῖτι μέναμε μόνο ἐγὼ καὶ ἡ μάννα μου. Ὁ πατέρας μου ἦτο λοχίας σηματοφόρος σ' ἓναν λόχο τῆς πολιτοφυλακῆς. Ἐνα πρωτὶ ἦρθε ἀπὸ τὰ προχώματα σ' ὁ σπῖτι κι' ἀφοῦ φίλησε τὴ μητέρα μου τὴν ἐρώτησε γιὰ μένα. Ἡ μητέρα τοῦ ἀπάντησε ὅτι δὲν εἶχα γυρίσει ἀκόμα ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸ σχολεῖο, ποὺ ἐκεῖνος μὲ εἶχε βάλλει. Νά σου, ἐκείνη τὴ στιγμή γύρισα κι' ἐγὼ ἀπὸ τὸ σχολεῖο μὲ τὸ ντουφέκι ἐπ' ὤμου, καὶ μὲ τίς μπαλλάσκες στὴ μέση, εὐτυχισμένος γιατί ζούσα, παρ' ὅλη τὴ δυστυχία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ πατέρας μου μὲ κύτταξε κατὰματα καὶ μοῦ εἶπε:

— Πές μου, παιδί μου, ἂν ξμαθες τίποτε ἀπὸ τὴν τέχνη τοῦ πολέμου; Τοῦ ἀπάντησα ἐγὼ περήφανα;

— Ἐμαθα μοῦ φαίνεται κάτι πατέρα μου.

Καὶ πράγματι ἤξερα ὅτι δὲ βρισκότανε κανεὶς γύρω σὲ ἀκτίνα δέκα λευγῶν, ποὺ νὰ μπορούσε νὰ μὲ διδάξη πῶς νὰ μεταχειρίζομαι καλλίτερα τὸ μικρό μου τουφέκι.

— Γιὰ νὰ δοῦμε εἶπε ὁ πατέρας μου, στάσου εἰς προσοχήν. Πολὺ καλά. Ἐτοιμάσου τώρα πρὸς ἐφοδόν.

Ὁ πατέρας μου φάνηκε πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰς κινήσεις μου, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ὅταν ἡ μητέρα μου βγήε καὶ πῆγε στὴν κουζίνα γιὰ νὰ τοῦ ἐτοιμάσῃ νὰ τσιμπήσῃ κάτι τότε μ' ἀγκάλιασε καὶ μοῦ εἶπε μὲ γλυκύτητα:

— Ἀκουσε, παιδάκι μου ὁ ἐχθρὸς ἐφόνευσε πολλοὺς στρατιώτας μας κι' ἀφῆκε καὶ πολλοὺς πληγωμένους. Ὁ καλλίτερος σκοπευτὴς τοῦ λόχου μας

ὁ Λαλουᾶ εἶναι πληγωμένος στὸ στήθος. Πρέπει νὰ βροῦμε ἓναν ἄλλον σκοπευτὴν ἢ Ἐσὺ μοῦ φαίνεται κατάλληλος· θέλεις νὰ τὸν ἀντικαταστήσης;

Ἡ καρδιά μου ἄρχισε νὰ χτυπᾷ πολὺ δυνατὰ τὰ δὲ μάτια δάκρυσαν τόσο ὥστε δὲν μπόρεσα ν' ἱπκνήσω. Ἡ συγκίνηση αὐτὴ δὲν ἦταν ἀπὸ χαρὰ ἀλλ' οὔτε θῶος κι' ἀπὸ φόβο· κι' ὁ πατέρας μου τὸ κατάλαβε.

Ἡ μέρα πέρασε τὸ βράδυ, ἐνῶ ἡ μάννα μου κοιμότανε ἐγὼ μὲ τὸ τουφέκι στὸν ὦμο πλάι στὸν πατέρα μου φύγαμε γιὰ τὸ στρατόπεδο. Ἐτοί ἐγεινα στρατιώτης. Ἐνα μῆνα δὲλα πῆγαιναν καλά. Στὴν ἀρχὴ ἔκαμα κάτι μικρὲς ὑπηρεσίες χωρὶς νὰ κάνω ἐπίδειξη τῆς σκοπευτικῆς μου ἱκανότητος. Αὐτὸ θῶος δὲν μ' ἐμπόδισε νὰ

ρίχνω κάτω κάθε αὐστριακὸ στρατιώτη ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ προδῇ.

Σκίπευα καλύτερα κι' ἀπὸ τοὺς παληοὺς στρατιώτες κι' ἐκείνον ποὺ σημάδευα εἶτανε χαμένος.

Ἐνα πρωτὶ ὁ λοχαγὸς τῆς φρουρᾶς φώναξε τὸν πατέρα μου καὶ τοῦ εἶπε.

— Λοχία Βιγέρν, κάθε μέρα ποὺ περνᾷ, ὁ ἐχθρὸς μᾶς σφίγγει περισσότερο. Ἄν ἐξακολούθῃς ἔτσι σὲ δώτω μέρες θὰ εὐρίσκειται ἔτσι σὲ δώτῃ πόλη· πράγμα ποὺ πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ μὴ γίνῃ. Λοιπὸν διετάχθημεν νὰ κάμωμεν σήμερον γενικὴν ἐξοδό.

Ἐτσι θὰ μπορέσουμε νὰ ἐνωθοῦμε μὲ τὸ κύριο σῶμα τῆς Λουνέβς ὁπότε θὰ χτυπήσουμε τοὺς Αὐστριακοὺς ἐκ τῶν ὀπισθεν.

Ἡ διμοιρία σου θὰ εἶναι ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ, λοχία. Πρέπει ἢ νὰ ὑπερβαλλῇ τὸν ἐχθρὸ ἢ νὰ πεθάνῃ πολεμώντας.

— Ἐτσι θὰ γίνῃ, ἀπήντησε ὁ πατέρας μου.

Ἡ νύκτα ἐκείνη ἦτο τρομερὴ. Ὁ ἐχθρὸς δὲν ξεύρω πῶς εἶχε μάθει τὸ σχέδιό μας καὶ μᾶς ὑποέχτηκε μὲ βροχὴ σφαῖρων. Μόλα ταῦτα ἀντισταθήκαμε ἥρωικά ὡς τὸ βράδυ μὲ τόσο πείσμα ὥστε κανένας ἀπὸ μᾶς δὲν ἄκουσε τὸ σάλπισμα τῆς ὑποχωρήσεως καὶ δταν πιά ἐνώντῃσε βρεθήκαμε περικυκλωμένοι ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ χωρὶς καμμιά ἐλπίδα σωτηρίας. Οἱ πολιτοφύλακες δελῶνε ἀφάνταστο ἥρωισμό καὶ δταν σκοτωνότανε κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ὁ διπλανὸς του πολεμοῦσε γιὰ δυό.

Ἀπὸ μᾶς δυὸ μονάχα εἶχαν μείνει. Ἐπειδὴ ἐγὼ ἤμουν μικρὸς θὰ μὲ ἔχασαν ἴσως ἡ σφαῖρες. Ὁ πατέρας μου ἂν καὶ πληγωμένος ἀπὸ μιὰ σφαῖρα στὸν ὦμο κρατεῖσε ἀκέρμη ὕψηλὰ τὴ σημαία.

Ἐπὶ τέλους τὸ τουφεκίδι ἔπαψε. Τὰ πολεμοφόδια μᾶς εἶχαν τελειώσει. Τὸ τέλος πλησίαζε. Ἡ λέξις μὲ πνίγει ἀκέρμη δταν τὸ συλλογίζομαι — ἀναγκαστήκαμε νὰ παραδοθῶμε.

Δυὸ ὥρες ἀργότερα μᾶς φυλακίσανε σὲ μιὰ μεγάλη ἐπαυλὴ ποὺ εἶχε γλυτώσει ἀπὸ τὰ κανόνια.

Ἐνας Αὐστριακὸς στρατάρχης μὲ

τὸ ἐπιτελεῖτο τοῦ ἦρθε νὰ δῇ τοὺς αἰχμαλώτους. Ἰέτῃξε νὰ περιποιηθῶν τοὺς τραυματίας. Εἶδε τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ῥώτησε ποῦ ἦτο ἡ σημαία. Ὁ πατέρας μου ἀπήντησε πῶ, δὲν ἤξευρε ποῦ εἶναι.

— Πολὺ καλὰ ἂν ὁ λοχίας Βιγέρν δὲν θυμῆθῃ ὡς οὐρίο ποῦ εἶναι θὰ τουφεκισθῇ, ἢ ο ἢ ἀπάντηση τοῦ στρατηγοῦ.

Ὁ ἀνέφυγαν ὁ πατέρας μου μᾶς εἶπε σιγα δτι δταν εἶδε νὰ χάνουμε τὴ μάχη ἐβγαλε τὴ σημαία ἀπὸ τὸ κοντάρι τῆς, τὸ ἔρριξε σ' ἓνα λάκκο καὶ τὸ πανί τὸ τυλίξε στὸ κορμί του. Μοῦ τὸ ἔδωσε τότε καὶ τὸ ἔκρυφα στοὺς κόλπους μου μὴ θέλοντας νὰ βρεθῇ ἀπάνω του τὴν ἄλλη μέρα ποὺ θὰ τουφεκιστότανε.

Τὸ βράδυ ὁ ἐχθρὸς ἤθελε νὰ στείλῃ λευκὴν σημαία στὸ Σαλδοῦργο προκειμένου νὰ ζητήσῃ ὀλιγόωρο ἀναχωρήσῃ γιὰ τὴν ταρὴ τῶν νεκρῶν καὶ ζήτησε ἓνα ἀπὸ μᾶς γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὀδηγός.

Ἐίχτην κάποιος ποὺ ἤξερε τὸν δρόμο νὰ συνοδεύσῃ τὸν ἀξιωματικό. Ἀξάφια θῶος εἶδαμε πῶ; δὲν εἶχαμε πανί γιὰ νὰ δεθοῦν τὰ μάτια τοῦ σηματοφόρου. Μοῦ ἤλθε μιὰ ἰδέα ἐπικίνδυνη καὶ τολμηρὴ πολὺ, ἀλλὰ ἔτσι.

— Ἄν θέλετε εἶπα ἔχω πανί γιὰ νὰ δέσω τὰ μάτια τοῦ σηματοφόρου.

Κι' ἀμέσως ἔβγαλα τὴ σημαία, δῖπλωσα ἀπὸ μέσα τὸ κόκκινο καὶ τὸ μπλε κι' ἄφισα νὰ φαίνεται μονάχα τὸ αἶμα. Ὁ πατέρας μου κατὰλαβε ἀμέσως τὴν πονηρίαν μου κι' ἐξήγησε στὴ γλῶσσα τοῦ τόπου μᾶς στὸν ὀδηγό, ὅτι τὴν ὥρα ποὺ θὰ γίνονταν οἱ διαπραγμα εὔσεις ἐπ' ἐπε νὰ τὴν παραδόσῃ στὸς ἰδικούς μας.

Τὸ φανάρι φώτιζε λίγὸ καὶ γι' αὐτό, χάρις στὴν θεία Πρόνοια τὸ τέχνασμα μᾶς πέτυχε καὶ ὁ ἀξιωματικός ἀνέβηκε στὸ ἄλογο καὶ μὲ τὰ μάτια δεμένα ἐξακολούθησε τὸ δρόμο.

Μονάχα μὲ τὸ μυαλὸ μπορούσαμε νὰ περκαλοῦθῶμε τὸν ἐχθρὸ ποὺ ἔφερνε τὴ σημαία μᾶς στὸ στρατό μας.

Ἡ νύκτα προχωροῦσε. Ἀκούσαμε τὸ ρολόι τῆς Μητροπόλεως νὰ σηκίει τίς ὥρες. Καὶ τέλος ἀκούσαμε τὸ

τίς εἰ τοῦ σκοποῦ. Ὁ ἀπεσταλμένος τῆς ἀναχωρῆς εἶχε ἐπιστρέψει. Ἐγὼ ἔτρεξα πρὸς τὸν ὀδηγό.

— Ἡ σημαία σώθηκε; τὸν ῥώτησα.

Ναι, ἀλλὰ ἐμεῖς εἴμαστε χημένοι· μοῦ ἀπάντησε. Κι' ἀμέσως μοῦ ἐξήγησε πῶς τὸ σχέδιό μας ἐπέτυχε καὶ πῶς ὁ ἀξιωματικός κατόπι τὸ ἀνγκάλωσε καὶ γύρισε μανιασμένος. Πρά-

σχέδιο. . .

— Μὲ συγχωρεῖτε ἀξιωματικέ μου, εἶπε ὁ πατέρας μου. Ἐγὼ εἶμαι διοικητὴς τοῦ ἀποσπάσματος καὶ εἶμαι ὑπεύθυνος γιὰ τὰς πράξεις τῶν ἀνδρῶν μου. . .

— Πῶς λέγεσαι, ῥώτησε ὁ ἀξιωματικός.

— Λοχίας Βιγέρν ἀπάντησε ὁ πατέρας μου.

— Πολὺ καλά, λοχία Βιγέρν, θὰ τουφεκισθῇς ἀμέσως.

— Μάλιστα λοχαγέ μου πόλεμος εἶναι. Τὴ μόνη χάρη ποὺ σὰς ζητῶ εἶναι νὰ τουφεκισθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνδρας μου.

Ὁ ἀξιωματικός κοίταξε καλὰ στὰ μάτια τὸν πατέρα μου. Ἐγὼ ἔτρεξα ἀμέσως, κοντὰ του γιὰ νὰ τοῦ μιλήσω.

Ἐννοοῦσε τὰ μ' ἀναγκάσῃ νὰ τὸν τουφεκίσω.

Μ' αὐτὸ ἦταν ἀδύνατον. Κι' ὁ πατέρας μου ἀφοῦ μ' ἀγκάλιασε καὶ μὲ φίλησε μοῦ εἶπε.

— Σιωπὴ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μιλάς ἔτσι στὸν ἀνώτερό σου. Ἄν καὶ εἶμαι πατέρας σου σὺ εἶσαι μόνο στρατιώτης εἶμαι διοικητὴς σου. Ὑπάκουσον.

Μᾶς ἔδωκαν τὰ φυσίγγια ποὺ εἶχαν πάρει ἀπὸ τοὺς πληγωμένους μας. Ἐβάλαν τὸν πατέρα μου σὲ ἀπόσταν δέκα πέντε βημάτων καὶ τότε ὁ ἴδιος σήκωσε τὸ χέρι του καὶ μὲ αὐστηρὴ φωνὴ διέταξε.

— Ἐπὶ σκοπόν!

Τὸ τουφέκι μου ἔπρεπε ἀπὸ τὰ χέρια μου.

Ἐτρεῖξ κοντὰ του κι' ἔπεσα ἡμιλυπόπυμος στὴν ἀγκαλιά του.

Παιδί μου μοῦ εἶπε, αὐ οἱ θὰ μὲ βασανίσουν πολὺ· δὲν ξεύρουν νὰ σημαδεύουν. Βαλίσματα σε σένα. Μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου; Σὺ σημαδεύεις καλά. — Ἐλα πρὸς χάριν τῆς μητέρας σου.

Κι' ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ μ' ἀγκάλιασε καὶ μὲ φίλησε· τὰ μάτια μου εἶχαν κλείσει δάκρυα κι' ὁ πατέρας μου δὲν ἐπῆγε στὴ γραμμὴ μὲ τοῦ. Ἀλλοὺς μοῦ φῶ ἄξε.

— Προσοχή! Πορτ! Ἐπυρβόλησα. Τὸν ἀπέτρεξα. Τίποτα παραπάνω.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

γιατὶ τὸν εἶδαμε σὲ λίγὸ συνοδεύμενο ἀπὸ ἓνα ἀνώτερο ἀξιωματικό, πρὸς τὸν ὁποῖον εδείξε τὸν ὀδηγό.

— Διετάξατε νὰ σημάδουν τὸ σάλπισμα τῆς θανατώσεως; φώναξε ὁ ἀξιωματικός ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς θὰ τουφεκισθῇ.

— Δὲν εἶταν αὐτὸς λοχαγέ μου εἶπα ἐγὼ καὶ προχώρησα καὶ στάθηκα μπροστά του· ἐγὼ συναλᾶσα αὐτὸ τὸ

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

ΩΣ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΩΣ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΕΝΤΕΥΘΕΝ ΑΝΤΙΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΕΚΕΙΘΕΝ

Β!

Αυτή λοιπόν νεαροί μου φίλοι, είναι μία όψις-τού ζητήματος, η οποία είναι όλη με το μέρος σας. Έχει όμως το ζήτημα και μία άλλη όψη, την οποίαν δεν μάς την εμφανίζει και δεν την φέρνει πρό των οφθαλμών μας το αίσθημα και η ψυχή όπως την πρώτη, αλλά η ερευνα της ζωντανής εμπειρίας ζωής, και η βαθύτερα ψυχολογία του πολυαδίδαλου και δυσεξηλιάστου όντος, το όποιον άνθρωπος καλείται. Άλλα τόσον την βαθύτεραν ερευναν της κοινωνικής ζωής όσον και την βαθύτεραν ψυχολογίαν του ανθρώπου, δεν σας επιτρέπει η άπειρία της νεαρής ηλικίας σας να την κάμνετε οι ίδιοι, διότι ο εύγενικός σας ενδυσιασμός και ο θεϊός πόθος σας δια μία ανθρωπινότεραν ζώην της σημερινής, ξεχειλίζοντας, σας παρασύρουν ώστε να μη μπορείτε να βρήτε και να δήτε όλας τας όψεις του ζητήματος και κυρίως να βρήτε που σκοντάφτει η παραδεισσοποίησ του κόσμου.

Αί, αυτές τας άλλας όψεις του ζητήματος νεαροί και ενθουσιώδεις και αγνοί και άσκητοι μου φίλοι, έλατε να εξετάσωμεν μαζί έντιμα ειλκιρινά αδελφικά, παληκαρίσσια όχι με την άρχεϊαν περόθεσιν να ξεγελάση ο ένας τον άλλον μας αλλά με την άγνην να δούμε τι λένε τα πράγματα και όχι τα νεκρά βιβλία και έτσι να βρούμε όχι το «εί θέον γενέσθαι» που να είναι όμως άδύνατον να γίνει αλλά το «δύναται δ' ο υιός να γενέσθαι» που επιτρέπει να γίνει και η σημερινή ώριμότης του ανθρώπου και η εξ αυτής ύφαρμένη και ύφισταμένη σημερινή κατάστασις

τών καθ' όλου πραγμάτων. Και έτσι ο ίδιος και άγιος ενθουςισμός και αλτρουισμός σας να μη πηγαινουν χαμένοι και σεις χωρίς τα θέλετε να παρβανείται επίλημοι στην χώραν σας.

Βεβαιώσητε ν' αροι μου φίλοι ότι σ' όβεις περισσότερον έμου ποικίλα, λαχταρά κυριολεκτικώς μίαν καλλιτεράν, υμείον. Διού αν όχι υσώεις αλλά έλαχιστον είναι εκείνοι που αισθανονται πιο πολύ από έμε και πιο βαθεία την κατ' αίσχυνην που προσάπεται εις την καθόλου ανθρωποειση από την σημερινήν ζώην της υιόεις που περισσότερον δια την κοινωνικήν ανισότην και την ενεισθεν ύφαινομένην ανισότην. Ελάχιστοι είναι εκείνοι οι όποιοι ύπεσθησαν μεγαλειώως στερησεις εις την ζώην των συνελως να ώδοιμαι ενδιαθείως από ψυχολογικήν φυσικοκοιτην επεξεργεϊαν προς τον κομμουνισμόν. Εάν έκριναν τα πράγματα ύποκειμενικώς εκ του άτομου μου και όχι όλως αντικειμενικώς εκ του γενικωτέρου συμφροντος. Και αν τα έκριναν ύποκειμενικώς, όπως σχεδόν όλοι σημερον γίνουν ύποκειμενικώς τα ήμουν όχι με άλλα χιλίες φορές Μπουλοβίκος.

Δι' όλα αυτά νεαροί καλοί μου φίλοι, που τόσον σιένα σιαντωμένα εις την κεντρικωτέραν μου ιδεαν και τον διακυετορον μας πουον την ιδεαν τον ποθον της καλλιτερας υμείον, έχω την αξιωσιν να με πιστευετε απουλώως, ότι όσα λέγω και γράφω οια τον Κομμουνισμόν είναι άποκρύβια της γενικωτερας και βαθυτερας έμενης των πραγμάτων των καθόλου μεν αλλ' ιδίως των Έλληνικών και δεν έχουν άλλο ελαττημον από τον ποθον του γενικωτέρου καλου και να πιστευστε άκορη ότι δεν είμαι έξ εκείνων που γίνονται όργανα, ύστε που παρυσυρονται. Άλλα «μετρώ δυο και κορώ ένα».

Έλατε λοιπόν όλοι κι' όλοι να εξετάσωμεν αυτό το γενικωτερον καλον πως θα το επιτυχώμεν καλλιτερά» θα σας έθεσω τα πργματα απο την στήλην ταυτην όχι όπως τα παρουσιάζουν η θεωρίες και τα νεκρά βιβλία αλλά η ζωντανή πραγματικότητα. και ύστερα του καθενός σας την οκείνη και την ιδεαν και τας αντίρροπείς να δημοσιεύω ευχαριστως και να απαντήσω απλιν εις όλους. και έτσι από την ευρείαν και άνελημυσιν σιγήτησιν να επιχυσθ το απλετυν φως που ολοι μας επιθυμουμεν. Διοι δεν είναι τόσον άπλα τα πργματα όσον εκ πρώτης όψεως φαίνονται και όσον σας τα παρυσισάζουν.

Και θα παντήσω όβλους, άρκει να είθε καλής πιστεως και να είσως και λογικοί. και όχι να σας θέσουν από θα ύπό καρυδιά και από εκεί άλλα δυο και να σας έρωταιν έπειτα; τα δυο από δώ καρύδια και τα άλλα δυο από καί, πιστά γίνονται; και σεις να απαντάτε; παντως. Γιατι τότε συζητήσις δεν μιλώι να γίνει

Γιατι δυοίν θατερον τότε: η δ' παραλογισμός έχει έμφυλοχωρήση η ή κακή πίστις. Και εις την πρώην και εις την δευτερα περιπτώσιν πασα συζητήσις άποβαίνει περιττή και ματαία αν μη και ανόητος.

Ελπίζων όμως ότι αυτό δεν θα συμβή με σας ποτέ, αλλά παντοτε και την καλην πίστιν θα σεβασθήτε και την λογικήν, σας χαιρείζω με την δόανθιστη χαράν εκεινου που χαιρετίζει ολοχαρος α πρώτα μπουμπουκία της ώρας άνοιξως, από τα όποια μεθαιριον θ' έρχεσθουν η μυρωδιές και ώμορφιές, τα μυρα, τα άρωματια, που θα ευφρανουν και υμναώσουν τους αύριανούς όδοιπόρους της ζωής.

«Γεία—χαρά», στα ώμορφα ναιάτα σας που είναι ώμορφα και μόνον εάν εινε και στοις άλλους χρήσιμα.

Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗΣ

ΨΥΧΟΡΡΑΓΗΜΑ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΠΟΥΡΙ

Σ' αν' πέθανε ο Φοντενέλλος πλησίασαν οι φίλοι του, και τον ρώτησαν: «Εί πάς τα πός;» «Δεν τα πός», απάω απλώς απάντησε ο Φοντενέλλος. Και ξεψύχησε καλαμπουρίζοντας...

Προσωπικός

ηγή σωματικής

Αθλητισμός

η ψυχικής αγωγής

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Αποδεικνύεται, δ' αυτό εκ πλακός ερθεϊσής εις τ' Ασκησιον της Επιδάουρου όπου έμφανίζεται, ότι ο θεός υπέδειξε εις τον Αγίστρατον να θεραπεύση την εκ κεφαλαλγίας προσεθουσιν άυπνιαν του δια της γυμναστικής. Ετο-ποθετήθη εις το ιερόν και κατ' την «έγκοιμησιν» είδεν όραμα κατ' το διάστημα του όποιου ο θεός άφου τον έσε-ράπεισεν από την κεφαλαλγίαν, τον ήγειρε της κλίνης και του υπέδειξε το «παγκράτιον». Καί ούτω πληροφωρού-μεθα, ότι το άγώνισμα τούτο υπεδείχθη ως θεραπευτικόν μέσον κατ' της ήμικρυμίας, παρ' αυτού του θεού.

Ο Πλάτων εις την «Φαίδραν» λέγει ότι ο Ηρόδικος έκαμνε δι' υγιεινούς σκοπούς γυμναστικήν και μακρυνούς πα-ρίπατους. Εκ του γεγονότος δ' αυτού λαμβάνων άφορμήν ο Ιπποκράτης συμ-βουλεύει μεν ως θεραπευτικόν μέσον την γυμναστικήν, αλλ' εν μέτρω λέγει δέ, ότι οι περίπατοι πρέπει να γίνωνται το πρωί διότι όχι μόνον λεπύνουν το σώμα τότε αλλά και την κεφαλήν κάμνουν έλαφροτέραν ως και την κίλιαν.

Με την άποψιν αυτήν συμφωνε άπο-λύτως και ο Γαληνός και δια τούτο κη-ρύσσεται κατ' της κοπώσεως και ύπερ της έντος των λογικών όρίων γυμναστικής. Εις το βιβλίον του μάλιστα περί «Υγιεινής» όμιλει «περί του δι' μικράς σφαίρας γυμνασίου» και ύποδεικνύει τα καλά άπο-τελέσματα της δια «σφλεγγίδος» γυμναστικής, ως και τα πλεο-νέκτηματα των κανονικών ενεργειών (μασάζ).

Από της έποχής του Ηρο-δίκου ήρχισαν πλέον οι Έλλη-νες ιατροί να έφαρμόζουν συ-στηματικώτερον την γυμναστι-κήν ως θεραπευτικόν μέσον. Πλείστοι όσοι δ' άσθενείς έζή-τουν την θεραπείαν των εις τα γυμνάσια. Ο δ' Πλάτων («Νό-μος») όχι μόνον άποδίδει σπου-δαϊαν σημασίαν εις τας σωμα-τικές ασκήσεις ατείνες, λέγει, έπιδρουν άποτελεσματικώς επί της διαπλάσεως του σώματος, αλλά τονίζει, ότι αυτές διευκο-λύνουν την πέψιν των τροφών εκ των όποιων προάχεται η ύ-γεια, το κάλλος, η ρωμαί.

Εκ των άνωτέρω έξάγεται το συμπέρασμα, ότι ο άθλητι-σμός εδ' ωρείτο ως το άπαραί-τητον γύμνασμα δια του όποιου όχι μόνον το σώμα άπέντα τα-λειοτέραν διάπλασιν, η ψυχή σύγενέστερα αισθήματα αλλά και αυτή η ύγεια των πολιτών έξισφαλιζέτο. Βάσις όμως της εθιμικής μίας κοινωνίας, μίας πόλεως, ένός έθνους δεν είναι μόνον η οικονομική εύρωστίς, αλλά και η ύγεια των πολιτών ανθρώπων και γυναικών. Δι' τού-το ο Πλάτων έφρόνει, ότι η

γυμναστική έπρεπε να αρχίζη από της βρεφικής ηλικίας, να επιβάλλεται δ' δια νόμου εις τας τροφούς «τα παιδιά σας προς άγρους φέρειν» ίνα αναπνέουν κα-θαρόν αέρα. Έργοναι δέ, ότι μόλις έ-παρκοῦν αι ήμέραι και αι νύκτες εις έ-κείνον όστις προπνεύεται ίνα λάβη μέρος εις τους άγώνας.

Και ο Πλούταρχος όμως έδίδασκεν, ότι η γυμναστική πρέπει να αρχίζη από νεαρώτατης ηλικίας, τόσον δια τας παρ-θένας όσον και δια τους έφήβους, ίνα φθάσουν ήμέραν τινά εις το σημεϊον να μὴ γίνονται πλέον αισθητοί οι κό-ποι.

Το θέμα τούτο τ' εξετάζει και ο Ιπ-ποκράτης εις το «Περί Διαιτης». Καί λέγει, ότι οι μη ήδιωμένοι εις τας κο-πώσεις άνθρωποι, κουράζονται με οίαν-δήποτε εργασίαν διότι ούδέν μέρος του σώματος των έχει συνηθίσει εις την κόπωσιν. Ε'ω τα γυμνασμένα σώματα δεν κουράζονται ειμή μόνον όταν πργα-ματιποιούν έργος εις τας όποιους δεν ειδιατρίβουν συνήθως.

Άλλ' εάν τοιαύτη η άτίτηψις της έποχής εκείνης περί της μορφώσεως των έφήβων, μη νομισθ' ότι παρερχο-μένων των έτών δεν εγυμνάζοντο πλέον οι άνθρωποι, οι νυμφευόμενοι, η οι γέροντες. Η γυμναστική εξηκολούθει με-

χρι βαθυτάτου γήρατος, με μόνην την διαφοραν, ότι οι γέροντες ήσούντο εις γυμνάσια έλαφροτερα και ανάλογα προς την ηλικίαν των. Δεν ήτο δ' δυνα-τόν να συμβη άλλως, εφ' όσοι άρετος έφρόνουν οι άρχαιοι όχι μόνον την πρό-νησιν, την ανδρείαν, την δικαιοσύνην, αλλά και την ύγειαν, το κάλλος, την ι-σχύν, το μεγαθος, την άγωνιστικήν δύ-ναμιν, ατείνες άπεκτώντο οία της γυμνα-στικής ως μάς διδάσκει ο Άριστοτελης εις την «Ρητορικήν».

Ούτω όμως, έξηγούνται όλα τα με-γαλουργήματα των προγόνων μας και διατι οι άνθρωποι αυτοί απέβλεπον πάν-τοτε εις το ώραιόν και εύγενές από νε-αρώτατης ηλικίας και μέχρι βαθυτάτου γήρατος.

(έπειτα συνέχεια)

ΓΡ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΛΑΪΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κάποτε ο Σωκράτης βρισκότανε σ' ένα συμποσιο. Κάποιος από τους καλεσμένους έκαμε μία παρεκτροπή και ο Σωκράτης του έκαμε παρατήρη-ση.

Ο Πλάτων που βρισκότανε στο ίδιο συμπόσιο είπε του Σω-κράτη, «Δεν περίμενες να βρεθής έ-ξω και να κάνεις την παρατή-ρησή σου».

«Και σ' αν περιμέ-ες να βρε-θούμε έξω για να κάνεις τη δική σου».

Κόκκαλο ο Πλάτων.

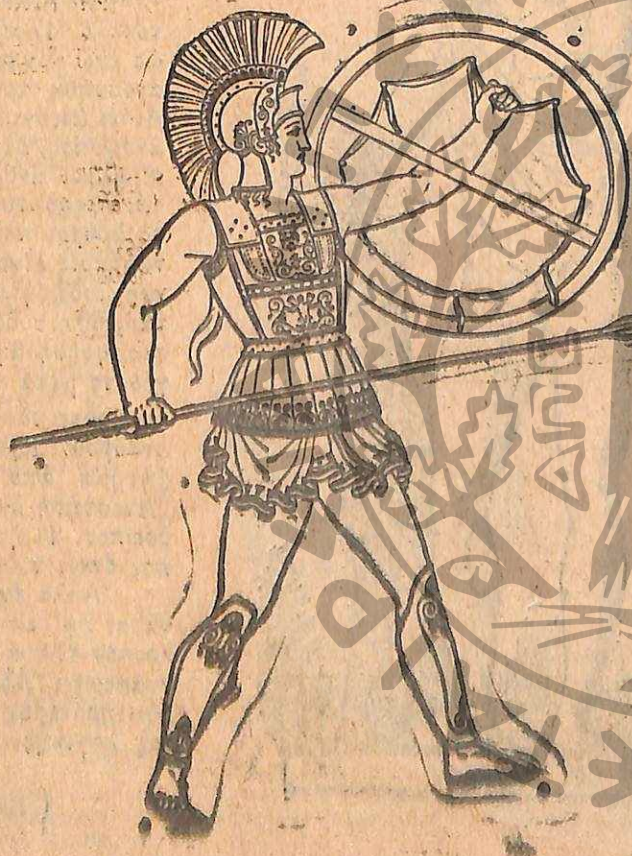
ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ

Κάποτε ο Σωκράτης σκεπτό-ταν με τους μαθητάς του το τί είναι άνθρωπος. ύστερα από πολλές σκέψεις έ-δωσαν τον έξης όρισμό:

«Άνθρωπος είναι ζώον διπουν και άπτερον».

Ο κυνικός φιλόσοφος Πρωτα-γόρας όταν το άκουσε έπήλθε ένα κόκορας, του έβγαλε τα φτερά, τον πήγε στην αγορά και έλεγαι: «Να ο άνθρωπος του Σωκρά-τους».

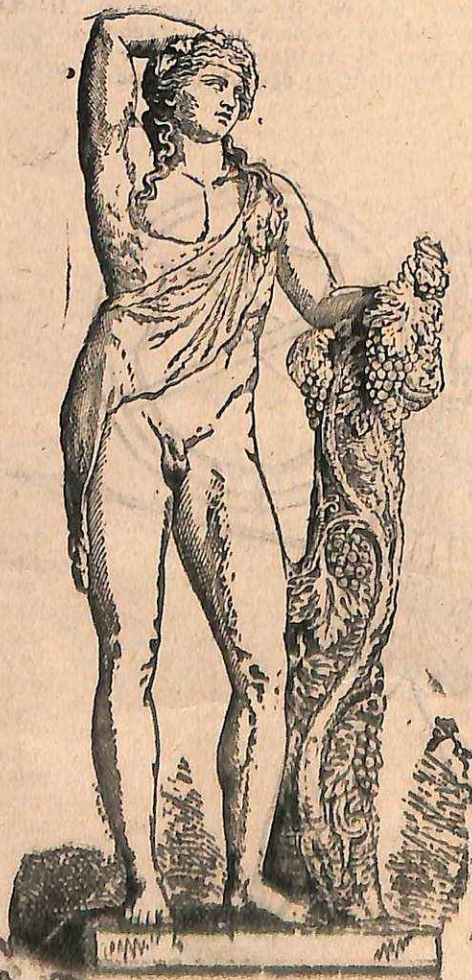
Τι εύφρονα!!

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΗΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ;

Τὸν Ἰησοῦν εἶτε ὡς ἄνθρωπον τὸν πάρομεν, εἶτε ὡς Θεὸν τὸν πιστεύομεν, ὁ σεβασμὸς μας τοῦ θείου ἀμερίστος καὶ θαυμάτου. Καὶ μάλιστα ἐὰν θέλετε, κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον, ὁ σεβασμὸς ἐκείνων ποὺ θὰ τὸν πάρουν ὡς ἄνθρωπον θά εἶνε ἀπεραντότερος τοῦ σεβασμοῦ ἐκείνων ποὺ θὰ τὸν πιστεύουν ὡς Θεόν. Διότι ἰδιότης τῶν Θεῶν εἶνε, ἰδὲ διαλογίζεσθαι, τὸ λέγειν, τὸ πράττειν τὰ μεγάλα, τὰ ὠραία, τὰ ὀψιλά, τὰ ἀμειπτα, τὰ θεῖα, τὰ ὁποῖα ἀκριβῶς εἶπεν, διελάλησεν καὶ ἐπραξεν καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλὰ τὸ νὰ εἶνε τις ἄνθρωπος μὲ τὰς συμφύεις εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν κτηνώδης ροπᾶς καὶ ἐν τούτοις νὰ τὰς καταπνίγει, νὰ αἰρεται ὑπὲρ τὴν φύσιν του, νὰ ἀνέρχεται μέχρη τῶν Θεῶν καὶ νὰ πράττῃ τὰ ἔργα των, ὦ ! τοῦτο εἶνε τόσον ἐκθαμβωτικῶς ὠραῖον, ὥστε νὰ μᾶς ἀφίνει ἐκστατικούς μὲ δλὴν τὴν διάπλانون διάχυσιν ὅχι μόνον τοῦ σεβασμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑπερεκχυλισμένου θαυμασμοῦ μας. Μὲ τὸ ἐπιπρόσθετον δι' ἡμᾶς ὠφέλημα ὅτι ἡ αὐτοβελτίωσις μας θὰ εἶνε μεγαλειτέρα κατὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ὡς ἐκ τῆς διακενήσεως τῆς φιλοτιμίας μας ἀπὸ τὴν σκέψιν πόσον ὀψηλά ἀνῆλθεν ἕνας ὁμοιος μας καὶ πόσον χαμηλά ἡμεῖς εὐρισκόμεθα.

Ἀφ' οὗτου τὸ πνεῦμα μου ἄρχισε νὰ ἀνδρῶται καὶ ὠριμάζει καὶ ἡ δύναμις μου ν' ἀπεκαίνη δημέραι αὐτοτελεστέρα καὶ ὁ πῦθος μου πρὸς τὴν ἐτι μέλλονα αὐτοτέλεσιν ἂν τῆς ὁλοένα μεγαλειέρας, τὸ ἀνεπηρέαστως σκέπτεσθαι καὶ τὸ ἐλευθέρως καὶ μετὰ παρηγορίας ἐκφράζεσθαι, ἔκρινα ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἔβου δια πάντα σεβόμενον ἐαυτὸν ἄνθρωπον καὶ ἐτι μᾶλλον ὅταν οὗτος ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν διασωμένων. Δι' οὗ καὶ ἐπέβλεπον εἰς τὸν ἐαυτὸν μου νὰ τὰ προσοικειωθῶ. Τὰ κατέστησα τὸ ἐξυγρόν τῆς ἡθικῆς ζωῆς μου. Ὡς ἐκ τούτου, ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης βίωσης, τὴν ὅποیان εὕρισκα ἐπιβεβλημένην μοι νὰ στηρίξω τὴν πνευματικὴν ζωὴν μου, δόξα εἰς τὴν σκέψιν μου ἤρχετο ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠθέλησα νὰ πιάσω τὴν ὑπόστασίν του, ἐταί ἐπιπολοῦσα χωρὶς εἰδικωτέραν ἔρευναν, ἀ-

νεπηρέαστος ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν καὶ κάθε ἄλλον ἐνέθεθεν ἢ ἐκείθεν ἐπηρεασμένον, τὸν εὕρισκα ἄνθρωπον.

Τὸ Πάσχα ἐφίτος ὁ Μακρὸς πῶτος Μητροπολίτης Ἀθηναίων Χρυσόστομος, ἐδημοσίευσεν εἰς Ἀθηναϊκὴν Ἐφημερίδα ἄρθρον περὶ τῆς «Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ». Ἡ κατ' ἔτος δημοσίευσίς ὁμοίων δημοσιευμάτων ὑφ' ὅλων τῶν Ἐφημερίδων τοῦ ἐλληνισμοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἔχει γεννήσῃ πᾶς τὸν κόρον εἰς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦλάχιστον καὶ τοὺς ἀφίνει ἀδιαφόρους ἢ προθυμία τῆς ἀναγνώσεως των. Οὐχ' ἦττον καὶ δια τὸ μέγαλον ἀξίωμα, τὸ ὅποιον ἔφερεν ὁ δημοσιεύσας τὸ ἐν λόγῳ ἄρ-

θρον «περὶ τῆς ἀναστάσεως, καὶ διότι ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Χρυσόστομος κατεῖχεν εἰς τὴν συνείδησίν μου θέσιν πολυμορφωμένου ἀνθρώπου καὶ ἀκόμη τὸ ἐτι σπουδαιότερον ἀνθρώπου βαθύνοος καὶ θαυματοχάστου ἠθέλησα νὰ διαβάσω τὸ ἄρθρον του, καίτοι τὸ θέμα του διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀναφέρω ἀνωτέρω δὲν με προσεῖλκεν. Καὶ τὸ ἐδιάβασα μάλιστα μὲ εὐχαρίστησιν καθ' ὅσον ὁ Σεβασμιώτατος ἔχει τὸ χάρισμα νὰ ἐκλαττεύῃ θαυμάσια τὰς ἰδέας του, μὲ γλαφυρὴν ἐπαγωγὴν, μακρὰν τοῦ πομπώδους, στρυφνοῦ καὶ ξηροῦ τὸ ὅποιον μεταχειρίζονται συνήθως οἱ ἱερωμένοι καὶ πρὸ πάντων οἱ ἱεροκήρυκες μας. Εἰς τινὰ σημεῖα του τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἐπέσυρε τὴν προσοχήν μου περισσότερον. Καὶ ἐσταμάτησε δασανιστικώτερα τὴν σκέψιν μου κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀναθεωρήσω τὴν περὶ ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως τοῦ Ἰησοῦ γνώμην μου.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκων δὲν ἀναστάνει πᾶς. Τοῦτο τοῦλάχιστον συνέδη μέχρι σήμερον. Ἀλλὰ πῶς τότε ὁ Ἰησοῦς, ἐὰν ἦτο ἄνθρωπος, ὡς ἐγὼ τὸν πιστεύω ἀνεστήθη; Ἀλλ' ἀνεστήθη ἄραγε; εἶπον κατ' ἐμαυτόν. Διότι ἂν ὄντως ἀνεστήθη, δὲν ἦτο τότε ἄνθρωπος, δὲν ἦτο ὅπως τοῦλάχιστον οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἀλλ' ὡς ἐξάγεται ἐξηκολούθουν νὰ σκέπτομαι ἀπὸ τὸ ἄρθρον τοῦ σεβασμιωτάτου ἢ Ἀναστάσεως εἶνε γεγονός ἀπολύτως ἀναμφισβήτητον. Τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐσταυρώθη οὐδέποτε παρ' οὐδενός ἡμφισβήτηθη ἀφοῦ ἡ σταύρωσις του ἐγένετο μετὰ τοσαύτης πανηγυρικότητος, οὔτε τὸ ὅτι ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Κρέμεται λοιπὸν ὅλο τὸ ζήτημα ἀπὸ τὴν Ἀνάστασιν του. Ἀνεστήθη ὅντως; Τότε δὲν ἦτο ἄνθρωπος. Τί ἦτο δὲν ξέρω, ἀλλ' ἄνθρωπος ὅπως τοὺς ἄλλους δὲν ἦτο.

Ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει γέ- νεται ἀφ' ἐαυτοῦ τὸ ἐρώτημα : ποῖαι λοιπὸν εἶνε αἱ ἀποδείξεις τῆς Ἀναστάσεως; Ἀς τὰς ζητήσωμεν μὲ τὸν αὐστηρότερον τρόπον τῆς αὐστηροτέ- ρας λογικῆς.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

Η ΡΗΓΟΠΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ..

ΕΝΑΣ ΕΡΩΣ ΠΟΥ ΒΓΗΚΕ ΑΠΟ ΒΕΖΟΥΒΙΕΣ ΦΛΟΓΕΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

«Ἀρχὴ τὸν πολὺ μικρὴ καὶ ἄφατη δίχως ἄλλο. Μὰ τὸ μικρὸ μὲ τὸν καιρὸ ἐγένετο μέγαλο

— Ναι μὰ ἄκουσε καὶ ἕνα ἄλλο τραγοῦδι παιδί μου εἰ λέει γιὰ τὸ κακὸ τοῦ ποῦ οὐδ' ἐννοεῖται καὶ ποῦ παίζει τόσο ἄδωα μαζί του δίχως νὰ μαντεύῃς τὸ κίνδυνον.

Ἡ ἀγάπη λέει εἶναι ἕνα δέντρο ποὺ φυτρώνει μεστὴ τὴν καρδίαν χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ κανένας καὶ μὲ τὴν ἐπισημνὴ ἀπὸ τὰ χρόνια φωνὴ τῆς ἡ Φροσύνης λί- γο αὐτεῖα, λίγο σοβαρὰ ἄρχισε νὰ τραγοῦδι.

Ἔχει τὰ φύλλα βλαβερά καρπὸ φαρμακωμένο, καὶ ἀπὸ τῆς ρίζας ὡς τὴν κορφή ἀγκάθια γεμισμένο.

Τὸ ἀνθος του εἶν' θανατερό, τὸ ποικινὸ του βλάφτει, ἀντὶς ἔδρα καὶ θροσά, σὰν τὸ καμίνι ἀνάφτες

Τὴν ἴδια ὥρα μεσ' τὸ περιβόλι τοῦ Πεζόστρατου τοῦ πρώτου συμβούλου του βασιλέως, ἕνα ἄλλο ζευγάρι κουβέν- τιαζε.

Ὁ Ἐρωτόκριτος ὁ μοναχογιὸς τοῦ Πεζόστρατου, καὶ ὁ μπιστικὸς φίλος του ὁ Πολύδωρος

Ὁ Πολύδωρος καὶ σιγομιλοῦσε σὶδὸ φίλου του καὶ αὐτὸς ἄκουγε σιωπηλῶς.

Κι' εἶσι καθὼς ἦσαν ἐκπλωμένοι σὶδὸν ἴσκιον μίαν μεγάλην μουριάς καὶ τὰ πλα- τεῖα φύλλα τῆς καθὼς τὰ σάλευε ἡ αὐ- ρα χαίδον με τὶς σκιὰς τοὺς τὰ κιστα- νὰ σγουρᾷ μαλλιά τοῦ νέου, μὰ γεμάτου χρυσῆς ἀνταύγειας ὁ Ἐρωτόκριτος ἐμοι- α- ζε μ' ἕνα θεὸ τῶν δασῶν ποῦγερε νὰ ἐξαποστᾷ ὑστερα ἀπὸ πορεία... Στὸ πρόσωπο του ποῦ τὰ δεκαοκτὼ χρόνια του τῶσαν στολίσαι μὲ χρῶμα καὶ χνοῦδι ροδάκινου εἶχε θρονασθεῖ μὴ γλυκεῖα κούραση καὶ τὰ χαδιδόρικα μαῦρα μάτια τὰ πλημμυρούσε μὴ τρυφερὴ μελαγ- χολία.

Ὁ Πολύδωρος καθισμένος πλάι του φαίνονταν νὰ τοῦ μιλῇ γιὰ καὶ σπουδαῖο μ' αὐτὴ μὲ βλέπει χαμένο στὰ μάκρη τοῦ κήπου ἀπορροφημένος βρισκόταν σὲ μιὰ δική του μυτικὴ ὁμιλία. Ἀέφανα γύρισε πρὸς τὸ φίλο του καὶ χτυπώντας τον φι- λικά στὸν ὦμο, τοῦ εἶπε :

— Πόσο εἶναι ὠραῖο αἰσθημα, ἡ φι- λία Πολύδωρε.

Καὶ πόσο στάθμη τυχερὸς ποῦ βρῆ- κα σὶδὸ πρόσωπό σου τὸν πιδ ἀφοσιωμέ- νο φίλο. Ἡ πίκρη φτάνουν στὴν καρ- διά, ἐλαφρομένης ἀπ' τὴν στοργή σου καὶ ἡ ἔγνοιες δὲν εἶναι τόσο βαρεῖες γιὰτὶ μιγαζόμαστε μαζί τις ἐνδύες τοὺς καὶ ἡ λιγοστές μου χαρὲς μεγαλώνουν σὰν βλέ- πω νὰ φωτίζουν μὲ τὴ λάμψη τοὺς καὶ τὸ δικό σου πρόσωπο. Στὶς πιδ ἄγριες

τρικυμῖες τῆς ζωῆς μου, διατηρῶ πάντα τὸ θάρρος μου γιὰτὶ ξέρω πὼς ἐσὺ ξα- γουρνᾷς καὶ παλεύεις μαζί μου καὶ μὲ τὴ σπᾶν αὐτὴν σὺνέσι σου καὶ μὲ τὴν ἀγάπην σου θὰ βρῆς τὸν τρόπο γιὰ νὰ ξεφύγωμε ἀπὸ τὸ χαμὸ καὶ τὴν ἀνεμοζάλη π' ἀ- πλώνεται διαρκῶς μπροστὰ στὰ πόδια μας τὸ σκληρὸ ριζικό μου. Πίσταψέ με Πολύδωρε, ἡ φιλία σου στάθηκε τὸ καλ- λίτερο καὶ τ' ἀκριβότερο δῶρο ποῦ μοῦ- δωσε ἡ ζωὴ. Μὲ τις λογικὲς καὶ σοφὲς συμβουλές σου πόσες φορὲς μ' ἔχεις σώ- σει ἀπὸ κινδύνους. Ἡ τρυφερὴ σου καρ- διά, ποῦναι εὐαίσθητη σὰν παιδιοῦ, πό- σες φορὲς μ' ἔχει παρηγορήσει στὶς μαῦ- ρες ἀπελπίσεις μου. Πόσο εἶναι ὠραῖο νᾶχη κανεῖς ἕνα φίλο σὰν καὶ σένα Πο- λύδωρε !

Τὸ πρόσωπο τοῦ Πολύδωρου, συννε- φιασμένο ἀπὸ τὴ θλίψη τοῦ φίλου του, ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ ξεαστερώνει καθὼς ὁ Ἐρωτόκριτος ἐψαλλε τὸν ὠραῖο αὐτὸ ὕ- μνον τῆς φιλίας καὶ στὸ τέλος, χαρούμε- νος πᾶς ἐντελῶς, μὰ φαινομενικὰ τάχα πειραγμένος εἶπε.

— Κι' ὅμως, τίς σοφὲς συμβουλές μου Ρωτόκριτε τίς γράφεις, σὺ κάτω ἀπὸ τὰ παπούτσι...

Ἔχεις βλέψεις, ἕνα συμβουλάτορα, πο- λὺ καλύτερο, ἀπὸ μένα. Τὸν ἀναθεματι- σμένο τὸν ἔρωτα ποῦ εἶνε τόσο τυραννι- κὸς σὰν μὴ στὴν καρδίαν ποῦ δὲν ἐπιτρέ- πει στὴ λογικὴ καὶ στὴ φιλία νὰνακατεῦ- εται στὶς δουλειές του. Αὐτὸς σ' ὀδη- γεῖ καὶ αὐτὸν ἄκου. Ἐγὼ δὲν πιάνω

μπάζα μπροστὰ τοῦ. Καὶ τί συμβουλές σου δίνει ἀλήθεια ! μὴ μὴ σ' ὀδηγοῦν σὶδὸ γκρεμό καὶ ἄδικα ἐγὼ ὁ δυστυχισμέ- νος ἀπλώνω τὴ χεῖρα γιὰ νὰ σε σώσω. Νὰ πάλι τί πῆγαμε νὰ πάθωμε χτὲς βράδυ. Ἐγὼ σοῦ τάλεγα. Ἀφῆσε τὰ νυχτογυρί- σματα καὶ τὰ τραγοῦδια κάτω ἀπὸ τὸ Πα- λάτι ... Ἐσὺ τὸ σκοπὸ σου ...

Κι' ἂν δὲν ἔχεις τὴν τύχην νὰ συνο- δεύῃ τὴν ἀπερισκεψία σου τὸ διαβολε- μένο σπαθί σου καὶ τάνικητο χεῖρ σου, καὶ ἂν δὲν ἦσουν ἀλήθεια τόσο γενναῖος ὅσο καὶ καλὸς τραγουδιστής, σήμερα θὰ βρισκόμαστε στὴ φυλακὴ ντροπισμένοι καὶ ἀτιμασμένοι... Μὰ τώρα δὲς τάφησάμε αὐτὰ, πρόσθεσε βιαστικά σὰν εἶδε πάλι τὸ πρόσωπο τοῦ Ρωτόκρι- του νὰ σκοτεινιάζῃ, ὅτι ἔγινε, ἔγινε :

— Ποιὸς μπορεῖ νὰ μὴν τὸ παραδε- χθῇ πὼς μιὰς πάντα σωστά Πολύδωρε τὰ λόγια σου μετρομένα καὶ ζυγισμένα σὶδὸ ζῶγί τῆς φιλίας βρίσκουν πάντα ἀπῆ- χηση μέσα μου καὶ τὸ μυαλό μου ποῦ κατὰ καταλάβαινε καὶ αὐτὸ ἀπὸ λογικὴ ἄλλοτε, τὴνχει σύμμαχο σ' ὅτι μοῦ λές' μὰ τὴν καρδίαν τῶπες καὶ μόνος σου. δὲν διαφαντεῖς ἐγὼ Πολύδωρε. Ὁ ἔρωτας ποῦ θροναστέθηκε μέσα μου τόσο βαριά εἶνε ὁ μόνος ἀφέντης.

«Κι' ἦντα δὲν κάμνει ὁ ἔρωτας σὲ μιὰ καρδίαν π' ὀρίζει, Σὰν τὴν νίκησῃ, οὐδὲ καλὸ, οὐδὲ πρὸς γνωρίζει.

Κι' ἦτα δὲ κάμνει ὁ πείβουλος. ὅταν τὰ νίκος ἔχει καὶ ποῦ τὰ βρῖσκει τὰ πολλὰ, τὰ τόσα ποῦ κατέχει.

Μὲ πόσες στράτες μᾶς γελά, μὲ πόσες μᾶς πειράζει, πὼς μᾶς τὸ δίχτει θροσερόν ἐκεῖνο ὅπου βράζει.

Πόσα μᾶς τάσσει ὁ ἀδικητής, καὶ ἀπέκει μᾶς κομπώνει πόσα μᾶς γράφει στὴν ἀρχὴ καὶ ὑστερα μᾶς τὰ λυώνει.»

— Ἀφῆσε τὰ τραγοῦδια πιδ Ἐρωτόκρι- τε γιὰτὶ αὐτὰ παρ' ὀλίγο νὰ μᾶς κατασ- τρέψουν. Ἀκουσε τώρα εἰ θὰ σοῦ πῶ. Ἐγὼ θὰ σε συμβουλέψω πάλι καὶ ἂς πᾶ- νε κατ' ἀνέμου ἡ συμβουλή μου.

Ἐς λίγες ὥρες τῆς νύχτας ποῦ γλυ- τωμένοι ἀπὸ τὸν κίνδυνον ριχτήκαμε στὴν ἀνάπαυσή ἐγὼ τις πέρασα ἀγρυπνος. Χι- λιᾶδες σχέδια στροφογύριζαν στὸ μυαλό μου καὶ ὅλα γύρω ἀπὸ ἕνα σημεῖο πὼς νὰ γλυτώσῃς ἀπ' αὐτὸ τὸ ἔσθιντο κακὸ ποῦ σε βρῆκε, πὼς νὰ σωθῇς, Κι' ἕνα μονάχα βρῆκα σωτήριο. Πρέπει νὰ μα- κρύνῃς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα Ἐρωτόκριτε. Νὰ πᾶς σ' ἀγνωστὸν τόπον νὰ περιδιαβά- σῃς, νὰ δῇς πὼς ζοῦνε ἄλλοι οἱ ἄνθρω- ποι, νὰ μάθῃς καινούριες σοφίες, νὰ ξε- χαστῇς μέσα σὲ ἔξωτες συνήθειες. Τὰ μά- τια θὰ ξεσυνήθισουν νὰναζητοῦνε τὴν ἴδια πάντα καὶ ὠρισμένη μορφή καὶ σὶδὸ τέλος θὰ πάψουν νὰ τὴν ποδοῦν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΒΙΟΣ

ΕΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗ ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΦΑΣΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ

Τὰ πρὸς ἀλλήλους μαθήμοντα τῶν συζύγων

Γ!

Ὁ Κύριος Νικολάκης, ὁ πρὸ 30-ετίας τόσον εὐθυμὸς καὶ γλεντζές καὶ ἀκρόεστος εἰς ἀπολαύσεις, με κουρασμένον πλέον τὸ σῶμα καὶ ἄθυμον τὴν ψυχὴν, δὲν ἐξήρχετο τοῦ θυματοῦ του παρὰ σπανιότατα. Μελαγχολικὸς πάντοτε καὶ κατηγής δὲν εὗρισκε εὐχαρίστησιν οὐδαμοῦ. Χορτιασμένος ἀπὸ τὰ πάντα, δὲν εὗρισκε πλέον τὴν ἀπόλαυσιν πουθενά. Διὰ τοῦτο ἐνέκλεισεν ἐαυτὸν εἰς μίαν μονοτονίαν ἀπνικτικὴν, τὴν μονοτονίαν τῆς ἀπομονώσεως, τὴν ὁποίαν μόνον ἡ ὑπερέτριά του, ἡ εἰκοσιπενταετής Ἀνθοῦλα, τοῦ τὴν διέκοπτε καὶ κάποτε κάποτε κανεῖς παλαιὸς του φίλος.

— Μὰ γιατί, κύρ Νικολάκη, εἶσαι ἔτσι κλεισμένος μέσα καὶ δὲν γλεντᾷς λίγο με τοὺς φίλους σου σὺν πρώτῃ; Δὲν τὸ ρίχνεις καὶ λίγο ἔξω, νὰ ξεσκάσης διὰ νὰ μὴ μαραζιάσης ἔτσι με τὴν ἀπομόνωσίν σου; ἤθελῃσα νὰ τὴν ρωτήσω μιά μέρα.

— Τὰ χόρτασα, ἀγαπητέ μου Δημητράκη. Τὰ μπούχτισα. Σὲ τίποτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ ἔτερπον ἄλλοτε τὴν ζωὴν μου, δὲν εὗρισκω πλέον καμμιά εὐχαρίστηση. Ἄλλ' ἐκεῖνο ποὺ ξεχωριστὰ με μαραίνει, εἶνε ὅτι αἰσθάνομαι περίεξ μου ἓνα κενὸν ἓνα χαλνόν κενὸν, τὸ ὁποῖον μοῦ παγώνει τὴν ψυχὴν μου, σβύνει κάθε διάθεσιν καὶ μοῦ παραλύνει τὰς δυνάμεις. Καὶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν μοῦ ἔρχεται ἡ σκέψις:

Ἄλλὰ γιατί ἤλθα λοιπὸν εἰς τὸν κόσμον; Γὰρ νὰ φάω σὺν τῷ κτήνῳ καὶ νὰ πιῶ μόνον; Δὲν εἶχε κανένα ἄλλον ὀφελότερον σκοπὸν ἢ τὴν ζωὴν μου; Ἡ μήπως εἶχε καὶ ἄλλον σκοπὸν, ἀλλ' ἐγὼ, δὲν τὸν διέγινωσα ἐγκαίρως; Ἰδοὺ τὰ ἐρωτήματα ποὺ με βασανίζουν, ἀγαπητέ μου Δημητράκη ἀδιακόπως μέρα νύχτα.

Θεωρῶντας φιλόφρονον, ἀλλὰ καὶ φιλικόν καθήκον, νὰ παραγορήσω τὸν τόσον δυστυχῆ μου φίλον Νικολάκη, τοῦ λέγω. «Δὲν βαρύνεθε κύριε Νικολάκη. Μακάρι κι' ἄλλοι στὰ μέσα σας. Ἐγλεντῆσατε, ἐδιασκε-

δάσατε, εὐχαριστηθήκατε, ἐχορτάσατε τὰ νιάτα σας ὅσον λίγοι. Ἀπηλαύσατε τὴν ζωὴν ὅσον ἐλάχιστοι. Ἐχετε καὶ σήμερον ὅ,τι σὰς χρειάζεται, διὰ νὰ ζήσετε με μιά σχετικὴ εὐμάρειαν, ὥστε τι ἄλλο θέλετε;

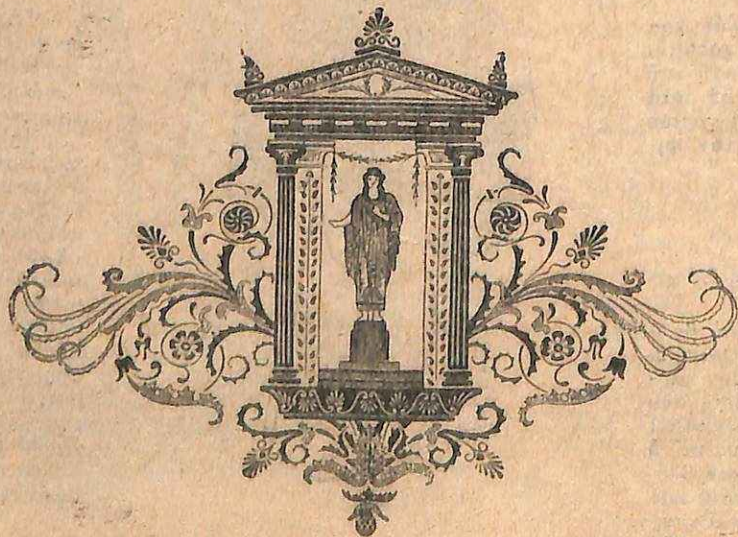
— Ὅλα τὰ γλέντια καὶ τὰς παντοίας διασκεδάσεις ποὺ μοῦ ἀνέφερες μοῦ ἀπαντᾷ ὁ κύρ Νικολάκη. σὺ τὰς πούλῳ γιὰ μιά δεκάρα σήμερον. Ἡ ἀ' ἀμνησίς τινι, μόνον θλίψιν μοῦ προξενεῖ.

— Ὅλο μου τὸ παρελθὸν νομίζω πῶς εἶνε μιά στιγμὴ. Τόσο στιγμιαία μοῦ φαίνεται σήμερον ἡ διάρκειά του, ὅσοι αἰῶνες ὅλοι κάθε σημερινὴ στιγμὴ.

— Δὲν συμφωνῶ ὅμως με τὴν γνώμην σας αὐτὴν, κύριε Νικολάκη, ἠθέλησα νὰ ἀνταπαντήσω πρὸς παραγορίαν εἰς τὸν πολυπικραμένον φίλον μου. Εἶνε καί τι, τὸ νὰ περᾶσιν κανεῖς καὶ τὴν μισήν του ζωὴν ἔστω, εὐχαριστημένος.

— Συμφωνεῖς ὑποθέτω μοῦ ἀπαντᾷ Δημητράκη μου, ὅτι ἡ λαϊκὴ παροιμία εἶνε σοφὴ καὶ σωστὴ, καθ' ὅσον ἡ ἀλήθεια ποὺ περικλείουν εἶνε διωλισμένη ἀπὸ τοὺς αἰῶνες καὶ τὰς χιλιετηρίδας. Λοιπὸν ἔξερες τί λέει μιά ἀπὸ τίς σοφές αὐτὲς λαϊκὲς παροιμίες;

— Ὅταν τὰ πρώτα κακὰ καὶ τὰ ὑστερα καλὰ, ὅλα καλὰ. Καὶ ὅταν πάλι τὰ πρώτα καλὰ καὶ τὰ ὑστερα κακὰ, ὅλα κακὰ. Ἐγὼ, ἀγαπητέ μου, Δημητράκη, εὗρισκομαι εἰς τὴν δεύτεραν περίπτωσιν.

— Μὰ γιατί, Κύριε Νικολάκη, τὰ θεωρεῖτε κακὰ; Πᾶς δὲν παντρευτήκατε; Πῶς δὲν εἴσατε περιτρυγισμένος ἀπὸ παιδιὰ καὶ γγόνια; Ἄλλὰ πόλιν θαυτέραν σημασίαν δύνανται νὰ ἔχῃ τοῦτο; Προκειμένου ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπέλθῃ θάττον ἢ δράδιον ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, τί σημαίνει, ἐὰν εὗρισκεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπελεύσεώς του περιτρυγισμένος ἀπὸ προσφιλεῖς πρόσωπα ἢ εὗρισκεται, ἀποιονωμένος καὶ ἔρημος, ἀφοῦ μιά φορά ἡ μοῖρα του εἶναι νὰ ἀπέλθῃ;

— Ἰσως τοῦτο, Δημητράκη μου, ὡς μιά θεωρία ἐπὶ τῆς ζωῆς, νὰ εἶνε ὀρθόν, ἀλλὰ προσκρούει εἰς τὴν πραγματικότητά, ἡ ὁποία δημιουργεῖται ἀπὸ τὸ ἀπειθείας ἀντίκρουσμα τῆς ζωντανῆς ζωῆς καὶ ὅχι τῆς θεωρητικῆς, τῆς ζωῆς τῆς συνυφασμένης με τὰς ἀτελείας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως αἱ ὁποῖαι ἀτέλειαι συγκροτοῦνται καὶ ἀναίρουσιν τὴν ἀφ' ὀψήλου αὐτὴν θεωρίαν σου. Ὁ ἄνθρωπος ὡς ἐκ τῆς ἐν λέγει ἀτελείας του, ἔχει ἀνάγκην συμπαριστάτου, πάντοτε μὲν, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὰς δυσκόλους, εἰς τὰς θεινὸς αὐτοῦ στιγμὰς. Ὅσον δὲ καὶ ἂν εἶνε τοῦτο μειωτικὸν τῆς φυσικῆς αὐτοτελείας του, ὅμως εἶνε δυστυχῶς ἀληθές.

Καὶ ἐγὼ λοιπὸν οὐδαμοῦ αἰσθάνομαι τὸν συμπαριστάτην αὐτὸν. Διαισθάνομαι ὅτι τὸ περὶ ἐμοῦ ἐνδιαφέρον πόντων, εἶναι ἐπιφανειακόν, ὅταν δὲν εἶνε ὑποκριτικόν. Μόνον αὐτὴ ἡ κοπέλλα ποὺ με ὑπηρετεῖ, ἡ καὶ μὲν ἡ Ἀνθοῦλα, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι με ποιεῖ ἀληθινὰ καὶ εὐλικρινὰ. Ἀλλὰ τί τὸ θέλετε; ποὺ καὶ τοῦτο δὲν ἐκανοποιεῖ τὴν ψυχὴν μου; Διότι αἰσθάνομαι ὅτι εἶνε ξένη, δὲν εἶνε ἐκ τῶν σπλάγχων μου καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς, ὅσον καὶ ἂν ἐκ μέρους τῆς εἶνε φλογερὸν, ἐγὼ δὲν δύναμαι παρὰ νὰ τὸ θεωρῶ ὡς στερούμενον ἡθικῆς δάσεως, καθ' ὃ ἐξηγορασμένον.

Καὶ σιωπῆσας ἐνταῦθα ὁ δυστυχῆς μου φίλος, ἀναστένανε θαύμα.

(ἀκολουθεῖ)

ANDRÉ BIRABEAU

Ο ΕΡΩΜΕΝΟΣ

Θύσαν πέντε λεπτά, πέντε ἀτέλειωτα λεπτά, ποὺ ὁ Τερπέν εἶπεν ἐκεῖ, στὸ μεσανάβαρο, μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ Ρενέ Λακάς. Δὲν εἶχε κτυπήσει ἀκόμα, ἐν τούτοις περίμενε ἔξω ἀπ' τὴν κλειστὴ αὐτὴ πόρτα. Τὸ ἀνελευτήριο τὴν ἀνεβίσε ἐκεῖ λαχναστὸ θαρρεῖς κι' εἶχε ἀνέβει με τὰ πόδια. Ἐβίβλε τὸ κατέλο του καὶ σκούπισε τὸ μέτωπό του με τὸ ἀνάποδο μέρος τοῦ χερσιοῦ του. Ἐξάρνα ἀνοίγει ἡ πόρτα καὶ παρουσιάσθηκε ὁ Ρενέ. Εἶχε τὸ πανωφόρι του στὸ δριχλόν, καὶ τὸ μπαστοῦνι του στὸ χέρι.

— Στάσου, ἔκαμε, καλημέρα. Κι' ἐγὼ ἔδωκα. Εἶχατε τίποτα γιὰ νὰ μοῦ πῆτε;

— Ναί...

— Ὡραία, ἄς κατεβούμε μαζί, ἔ; ὅ μὲν τὸ διηγηθῆτε αὐτὸ στὸ δρόμο...

— Ὁχι, εἶναι πράγμα πολὺ ἐνδιαφέρον...

— Ἀ; Ἄν κι' εἶμαι λίγο διαστικός... Τέλος, ὁρίστε, ἀγαπητέ, περάστε...

Μπήκαν στὸ γραφεῖο. Ὁ Ρενέ πέταξε τὸ πανωφόρι του στὸ ντιόανι, καὶ πρόσφερε στὸν Τερπέν τὸ κουτί τὰ σιγάρα. Ὁ Τερπέν, μηχανικά, πῆρε ἓνα, μὰ τὸ φύλαξε μέσα τὰ δάκτυλά του κι' ἔρχισε νὰ τὸ τσακίζει σὺν νύξαν ἓνα κοματάκι χαρτί.

— Ἦρθα, εἶπε (κι' ἡ φωνὴ του σκόνταφτε)... γιατί περνάει, αὐτὴ τὴ στιγμὴ... ἀπὸ μένα... καί... πολὺ θαρῶ...

— Τῆς Κας Τερπέν;

— Ναί... εἶναι στὸ κρεβάτι δῶ καὶ τρεῖς μέρες... Τελειώνει.

— Ὁ! ἔκαμε ὁ Λακάς.

Ὁ Τερπέν χαμήλωσε τὰ μάτια.

— Αὐτὸ εἶπεν κεραυνοβόλο. Τὴν

περασμένη βδομάδα, ἔδωκα, γέλαγε... τίποτε δὲν προβλεπόταν... Καὶ νὰ Χθές, μοῦπε ὁ γιατρός, πῶς καμιά ἐλπίδα δὲν ὑπάρχει...

— Ὁ! ἔκαμε ὁ Λακάς. Δὲν εἶναι δυνατό!

— Ὁ Τερπέν, ἄρχισε νὰ περπα-

τὰ με τὴν ματιὰ πὰ ὡ στὸ χαλί. Ἀπότομα σταμάτησε στὴν ἄλλη ἄκρην τοῦ δωματίου.

— Κι' αὐτὴ τὴ νύχτα... τὴ ξενύχτη... κατέλαβε πῶς πέθαινε... Τὴ ξενύχτησε. Εἶταν πολὺ ἄργα. Ἰσως τρεῖς ἢ μεσάνυχτα. Στὸ δρόμο πιά δὲν εἶχε κανένα θόρυβο, μὰ οὔτε καὶ τὸ σιγανὸ πέρασμα κανενὸς ταξί. Αὐτὴ ἡ σιωπὴ τοῦ Παρισίου, τόσο σπάνια, παροδική, τόσο τρομακτικὴ καὶ ποὺ ταραξεί ἴδια μ' ἐκείνη τὴ θραύει σιωπὴ ποὺ παίρνουν οἱ καταιγίδες ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλαλα πουλιά, ἀπ' ὅλα τὰ νεκρωμένα φύλλα... Αὐτὴ ἡ σιωπὴ, ἄξαφνα, φάνηκε σὺν νὰ εἶχε ἀρξίωσι τὸν ἔρα: εἶχε διαλύσει, ἄρχισε νὰ κτυπᾷ ἡ καρδιά του, νὰ κτυπᾷ... Εἶχε νοιώσει τὴ σιωπὴ αὐτὴ πιότερο σφγμένη, σὺν τέσσερα σάνδια γύρω ἀπ' ἓνα δυστυχισμένο κορμί, βαρὺ, σὺν τὸ χῶμα ἀπάνω στὸ φέρετρό... Καὶ ἀναισθησία, εἶχε τὴ στιγμὴ ἐκείνη, στὸ βλέμμα ποὺ τῆς ἔρχιτο, τὴ φρίκη, τὴν ἀγωνία, τὸ ἐπαναστατικόν. Αὐτὸ τὸ εἶχε καταλάβει...

— Ἐβίβαλε μιά φωνή... Μιὰ φωνὴ ὅχι ποὺ δύναται, μὰ τρομακτικὴ... μιὰ φωνὴ ἐλάττωσε ξιπασμένη!... Ναί, μέσα σ' ἓνα δῶ-θυμο λαυπρίσμα, εἶδε τὸ θάνατό της κοντὰ. Τὸν εἶχε ὑποδεχθεῖ. Φρικτὴ ἡ κατάστασις Κι' ὑπερὰ βολγούσε, εἶχε πιάσει τὸ χέρι ποὺ τῆς ἀπλωνόταν, ἀπ' ἐκεῖ κρεμότανε δὲν εἶχανε πιά παρὰ μιά ἀσθενικὴ ψυχὴ ποὺ φώναζε δοθήθεια: «Φερὲ ἄνδρα, δὲν εἶναι δυνατό!... Πές, Φερδινάνδε, δὲν εἶναι ἀλήθεια!... θεῶ νὰ γιὰ ὡ!... Φερδινάνδε!...»

— Ἐκλαίγε... Καὶ μετὰ τ' ἀναφυλλήτῃ ποὺ τράνταζαν τὸ κορμ' τῆς μ' ἓνα

κανονικὸ σάλο. Κι' αὐτὸς, ἐδύναμος, κατάκαρδα θλιμένος, στὸ γυρὸ τοῦ κρεββατίου...

— Κι' ἀκράτητα εἶπε, φώναξε: ... Λέξεις ἀπροσδόκητες, ἐκπληκτικές, βγαλμένες ἀπὸ μέσα της...

— Εἶχε φωνάξει: «Ἄ! μὰ ὅχι ἔτσι! ὅχι ἐδῶ!... θεῶ νὰ δῶ!... θεῶ!...

... Καὶ μέσα σ' ἓνα γυναικεῖο κλαῖμα ἓνα ὄνομα...

— «Ρενέ!...»

Ὁ Τερπέν ξανάρχισε νὰ περπατᾷ μετὰ τὸ δωμάτιο με τὸ βλέμμα στὸ χαλί. Ἐνα λεπτό ἴσως. Καὶ πρόσθετε: — Ἐγὼ δὲν ἤξευρα... ἐν ὑποπτεύτῃκα... δὲν ὑπονοιάστηκα. Τὴν ἀγαποῦσε ὅταν τὸν εἶχε πανδρευθεῖ, γιατί δὲν τὴν ἀγαποῦσε πιά; Δὲν σκέφθηκε ποτὲ σοβαρὰ νὰ τὴν φανερώσει. Φυσικὰ ὅφειλε αὐτὴ νὰ τοῦ εἶναι πιστὴ...

Δὲν ἤθελε νὰ πεθάνει εἰς τὴν νὰ δει τὸ φέρο της.

... Δὲν εἶχε καλοσχεφθεῖ, καὶ τί εἶχε νὰ φοβηθεῖ, πέθαινε. Εἶχε ἀφήσει τὴ φωνὴν ἡ ἀναπνεύσει ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της. Αὐτὸς ὁ θάνατος ἐμφανίσθηκε τόσο ἀπότομα καὶ τόσο κοντὰ... Δὲν εἶχε πιά τὸν κενὸν νὰ φευθεῖ, νὰ συλλογιαθεῖ καὶ μά-λιστὰ νὰ πανουργηθεῖ. «Πεθαίνω καὶ δὲν ἔχω ξαναθεῖ αὐτὸν π' ἀγαπῶ!» Εἶχε φωνάξει;

— Ἐγὼ...

... Κι' αὐτὸς ὁ αἰσχυρὸς... εἶχε χρέος εὐθύς ἔς ἔρχης νὰ τὴν παρασταθεῖ, γιατί εἶχε ἀρξίσει νὰ βήχει, νὰ πνίγῃ. Κι' αὐτὸ εἶχε βαστάσει πολὺ, τρομακτικὰ λεπτά. Ὅταν εἶχε ξαναπέσει, ἀποκαμμένη, στὸ κρεβάτι, αὐτὸς βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα...

— Συλλογίσθηκα...

... Λέξεις ἀπροσδόκητες, ἐκπληκτικές, βγαλμένες ἀπὸ μέσα της...

— Εἶχε φωνάξει: «Ἄ! μὰ ὅχι ἔτσι! ὅχι ἐδῶ!... θεῶ νὰ δῶ!... θεῶ!...

... Καὶ μέσα σ' ἓνα γυναικεῖο κλαῖμα ἓνα ὄνομα...

— «Ρενέ!...»

Ὁ Τερπέν ξανάρχισε νὰ περπατᾷ μετὰ τὸ δωμάτιο με τὸ βλέμμα στὸ χαλί. Ἐνα λεπτό ἴσως. Καὶ πρόσθετε:

— Ἐγὼ δὲν ἤξευρα... ἐν ὑποπτεύτῃκα... δὲν ὑπονοιάστηκα. Τὴν ἀγαποῦσε ὅταν τὸν εἶχε πανδρευθεῖ, γιατί δὲν τὴν ἀγαποῦσε πιά; Δὲν σκέφθηκε ποτὲ σοβαρὰ νὰ τὴν φανερώσει. Φυσικὰ ὅφειλε αὐτὴ νὰ τοῦ εἶναι πιστὴ...

Δὲν ἤθελε νὰ πεθάνει εἰς τὴν νὰ δει τὸ φέρο της.

... Δὲν εἶχε καλοσχεφθεῖ, καὶ τί εἶχε νὰ φοβηθεῖ, πέθαινε. Εἶχε ἀφήσει τὴ φωνὴν ἡ ἀναπνεύσει ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της. Αὐτὸς ὁ θάνατος ἐμφανίσθηκε τόσο ἀπότομα καὶ τόσο κοντὰ... Δὲν εἶχε πιά τὸν κενὸν νὰ φευθεῖ, νὰ συλλογιαθεῖ καὶ μά-λιστὰ νὰ πανουργηθεῖ. «Πεθαίνω καὶ δὲν ἔχω ξαναθεῖ αὐτὸν π' ἀγαπῶ!» Εἶχε φωνάξει;

— Ἐγὼ...

... Κι' αὐτὸς ὁ αἰσχυρὸς... εἶχε χρέος εὐθύς ἔς ἔρχης νὰ τὴν παρασταθεῖ, γιατί εἶχε ἀρξίσει νὰ βήχει, νὰ πνίγῃ. Κι' αὐτὸ εἶχε βαστάσει πολὺ, τρομακτικὰ λεπτά. Ὅταν εἶχε ξαναπέσει, ἀποκαμμένη, στὸ κρεβάτι, αὐτὸς βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα...

— Συλλογίσθηκα...

Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

— Ὁλη τὴ νύχτα ὡς τὰ πῶρα. Ἄν εἴναι δυνατό νὰ τὸ ἀπακαλέσῃ κανεὶς αὐτὸ «καλοσυλλογίζομαι!» Εἶταν παραγμένη, εὐχέλῃ στοιχεῖο... ἀπ' τὴν κατάληψιν στὴν ἀγανάκτηση, γιὰ τὸ πούλημα στὴ ζήλεια, τὴν πίκρα

στην αδυναμία...
— Τέλος πάντων δεν μπορούσα
παρά να την λυπηθώ...

... Πέθαινε. Υπάρχει τίποτα
βαρύτερο από το να πεθαίνει κανείς!
Είχε φανερώσει την εμπιστοσύνη της,
μά πέθαινε! Είταν ετυχευμένη στα
χέρια ενός άλλου, μά ταξίδευε! Αδ-
τός δεν είχε πια κανένα να ευχηθεί
μιά εκδίκηση, εκδίκηση, ή πιδ φρικτή
ήταν πια εκεί. Σε μερικές ώρες το
σώμα αυτό δε θα είναι πια. Προς τί;
φτωχό κορμί, κατηγορείς πως είναι ξ-
νυχος;... Ναί, δεν είχε πιότερο από
ευσπλαχνία γι' αυτήν που πέθαινε.

— Τότε...
... Μ' αν είχε ευσπλαχνία δεν ε-
πρεπε να την είχε μέχρι τέλους; Μή-
πως δεν έπρεπε να την δώσει όπως
αυτή την ζητάγε;

— Τη λοιπόν Ρενέ, ήρθα να σ' ας
ζητήσω...

Και ο Τερπέν τέλος ρίχνει τα
μάτια του πάνω στον Ρενέ. Μά για
να δει αυτόν που μιλεί με κατεδασμέ-
να τα φρύδια, εκπληκτος:

— Έγώ; Γιατί;
— Έκαμε διαστικά κι' αμήχανα
ο Τερπέν:

— Μά γιατί είσθε σεις να δούμε;
Ο Ρενέ είσθε σεις! Έ!

— Σ' ας έρλίζομαι πως όχι!...

Σε μία τέτοια περίσταση που το πνεύ-
μα σας είναι σε στασιμότητα... σκέ-
πτεσθε καλά πως θα σ' ας το έλεγα;
— Όστε σίγουρα πιστεύετε, πως ήμουν
εγώ;... Όχι, είναι άλλος Ρενέ.
Ποιος ξέρει ποιος είναι;... Άς ψά-
ξουμε.

— Άλλ' ο Τερπέν τον διέκρινε! Πά-
ραυτα είχε κορώσει από ντροπή. Τό-
παν είχε αλλάξει στη στιγμή. Νόμι-
ζε πως μιλούσε στον έρωμένο. Ο φι-
λος ένοχος δεν μπορούσε παρά κατώ-
τερος να αισθανθεί, να σκύψει μπρός
στην ευγένειά του, να τον θαυμάσει!

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1) Ποία είναι η πόλις της Ελλάδος
που ήταν τη ρωτάς πως σε λένε σου
άπαντα «Υγιαίνω»
2) 'Απ' άσπρη πέτρα ζωή εξέρχεται
Πύρ φέρω άνω και κάτω της κεφαλής
ή φωνή μου έγείρει νεκρούς και μετά
τον θάνατόν μου βαπτίζομαι

Αποστολεύς
Κ. Νηφάκος.

3) Έχω ένα πραγματάκι
σερογγυλό σαν κόκκινο
μακρουλό σαν άντερο,

4) Κόκορας μονοβρακάτος
και σιδερομουστοκάτος
συντ' άνοίγει τα φτερά του δεν
τηράει τί είναι μπροστά του.

5) Κανάτι πηλίνο.
πηλίνο τριπήλινο
άπό γκρεμό γκρεμίζεται,
πέφτει δε ραγίζεται!

Και να που δε διευθύνθηκε, παρά σ'
ένα αδιάφορο, ένα θεατή! Τί είταν
στα μάτια του; Ένας κοροϊδεμένος
σύζυγος που φέρνει τον αγαπητικό
στο προσκέφαλο της γυναίκας του,
μια ιδιαίτερη αγάπη, έναν μωρό, ένα
γελοίο, έναν παληάνθρωπο.

Έφυγε σαν υκαστός. Και δεν
είχε πια διόλου οίκτο γι' αυτήν που
πέθαινε...

Μετάφραση απ' τα Γαλλικά
ΓΙΑΝΝΑ Ν. ΜΑΥΡΙΑΗ

6) Κόκκινη ή νύφη,
άσπρο το άλογό της.

7) Άσπρος έγεννήθηκα
μαύρος έγέγρασα.
Αποστολεύς
Γεράσιμος Κορολιτιάς

8) Ποιον είναι το πικρότατο
του κόσμου βασίλειον;

9) Ποιά υιτέρα είναι εκείνη
Πού γεννά τα τέκνα της
και τα καταπίνει;

10) Τρώω από την κοιλιά μου
και τα βγάω από τη ράχη μου
με το αυτό πάντα φαί
κι' όχι δι λάχει

Αποστολεύς
Παντελής Βαϊώνης
Πόρος

11) Έκοιμόμην, άλλ' ε'άν έγει
[ρόμην]

Θά έφθανα τον ουρανό
Έ'αν είχαν χείρας,
Θά έπιανον τους ληστές
Κι' αν είχα ότα
Θά ήκουα όλα τα μυστικά.

12) Μάνα και θυγατέρα
Τό ίδιο όνομα
Η Μάνα γεννά
Κι' η θυγατέρα άρμέγεται
Αποστολεύς
Μωραϊτίσσια
(Καλάμα)

13) Αιώνιος σιωπώ
Κι' αιώνιος όμιλώ

14) Είμαστε πέντε αδέρφια
Είς τον κόσμο σεβαστά
Αν τδ πρώτο τους φονεύσας
Απομένουμε έπτά

15) Ο μάχηπος μου ο φεσαρά,
Με τόνα πόδι στέκει
Αποστολεύς
Κοσκοσίδης
Φλώρινα

ΠΕΖΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΣΙΩΠΗΡΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Σ' ένα κομμάτι γής έχει στεριώσει τα
γονατά του, σ' ένα νιόσκαφο κομμάτι γής
μιλά σ' έναν άπεριττο σταυρό άτενίζει
γύρω του βαθύ σκοτάδι, πένθιμα κυπα-
ρίσια, τάφοι, κι' η κλαψιάρικη φωνή του
ξεσχίζει την άποτρόπαιη σιγαλιά που βα-
σιλεύει στο κοιμητήρι.

Πώς βρίσκομαι εδώ; γιατί τάχα εί-
μαι γονατισμένος και την άναπνοή μου,
έμποδίζουν λυγμοί γιατί; βροντά το μυ-
αλό μου μία άγρια συμφορά; Ό πόσο τα-
ραγμένος είμαι; να μνήμα λίγα στεφάνια
πάνω, ένας μαύρος σταυρός με κάτι χρυ-
σώμενα γράμματα σ' αλήθεια έδω κάτω
είναι ο κόσμος εκείνος που μέσα του έ-
ζησα και σ' αυτόν έλπίζοντας ζω; είναι
τάχα έδω κάτω κρυμμένη ή χαρά μου
κάτω από το άξενο χώμα; ή πως το δεν
πιστεύω! γιατί όμως βρίσκομαι έδω τέ-
τοιαν ώρα;

Αυτά μέσα στην ψυχή του φωνάζουν
κι' έπειτα ένα σιγασπούλι με τήν πέν-
θιμη φωνή του τον αιώριζει στην άδικη
πραγματικότητα.

«Ναί! έδω είμαι! αλήθεια! στο κοι-
μητήρι!»

Σ' αν τη γλυκειά μουσική, μιάς πένθι-
μης σονάτας, ή λυγμική φωνή του ξεχύ-
νεται στη μυστικόπαθη σιωπή βαρεία
πλάκωνει τη ψυχή ή σιωπηρή προσευχή
του τραγούδι πικρόχυλο στην πεθαιμένη
του αγάπη.

«Τι να σου πώ, γλυκειά αγαπημένη
πως θα μ' έρωσες ν' έλαφρύνω τη ψυχή
μου; ένα βάρος βαρύ, πολύ βαρύ, πε-
ρισφίγγει το είναι μου γιατί; έχε σ δι-
κηρο! ναί! έγώ ο άθλιος σ' έφερα σ' αν
τάφο έγώ ο σκληρόκαρδος! έγώ, που σε
περιφρόνησα. Τι κι' αν κλαίω; τι κι' αν
γυρμένος πλάι στο χωμάτι ο κρεβάτι σου
ζητώ συνάντη; Η ψυχή σου δεν είν'
έδω, φτερουγίζει σε άλλους κόσμους. ποι-
ός ξέρει πόσο ευτυχισμένους! ή πως ζη-
τώ λυτρωμό! συγχώρεσέ με, αδύναμη
παρθένα.

Χαιρόσουνα σ' αν στη θερμή της αγά-
πης άγκαλιά κι' οι δύο μας ξεσταινόμα-
στε τρελλές χαρές γιομίζανε την ψυχή
σου! κι' έγώ για σένα πέθαινα, ζώντας
για σένα. Κι' όμως
της ζωής το άκαν-
θόσπορο μονοπάτι
ποιός θα μ' έρωσες
να περάσει ήρεμα;
μια αικία, ένα ά-
θώο γέλοιο, σ' έσ-
προξε από κοντά
μου ή καλλίτερα
σ' έσπροξε τάχα
για δοκιμή; Ποι-
ός ξέρει. Γιατί να
ναί τόσο επιπόλαι-
ος ο άνθρωπος;
σ' έσπροξε κι' έ-
σύ με ζητούσες
κι' όμως μία λύπη
βαθεία, με ένε-
κρωνε πόσο έγωι-
στής είναι ο άν-
θρωπος! ήθελα να
σ' έχω κοντά μου
ποιός φραγμός μ' ας
έχωριζε; τάχα ο

φραγμός της αιώνιας και άλειρης αγά-
πης μας; Ένας παληάτσος είνε ο άν-
θρωπος, γιομάτος πείσμα και έγωι-
σμό.

Πώς σε κατάστρεψα, άμοιρη αγάπη
μου! Έπερνα τα γράμματά σου τα φλο-
γερά. Πόσα δάκρυα κυλούσαν στα μάγου-
λά μου! Πόσο ζωήρευε ή αγάπη μου
πόσο ποθοῦσα να λυώνεις. να νθείρεσαι
για μέ! κι' έγώ διπλά σ' αγαπούσα δεν
στόλεγα σε μισούσα;

Και να το άπαίσιο έργο μου! σ' έχω
μπροστά μου συγχώρεσέ με, πάναγνη
παρθένα. Κι' αν δεν μου τόλγεις θα 'ρχό-
μουν! κι' αν δεν τόλγεις έγώ το θέλω
να μη ζω.

Νά το το γράμμα σου το βλέπω: «...
κι' όταν το μαύρο χώμα σκεπάσει την
άσπρη μου κάσση, εκεί θέλω ένα σου δά-
κρυ έξιλασθήρι» κι' έγώ θα τριξώ το
μνήμα να σ' έφραστίσω». Νά! δεν
βλέπεις το βρεγμένο μου πρόσωπο, δεν
παγώνεις από το μουσκεμένο χώμα; ή
δεν είσαι έδω; δεν άκούω να τριξεί το
μνήμα; ή πως φοβόμαι μη ζήσω μαζί
μ' έσέ κοντά σου πιστή μου αγαπη-
μένη.....

— Νά φύγω; γιατί; πού να πάω;
πόσο παγώνω!

— Περίμενε με αγαπ.....

Ένας ξερός κρότος άντήχησε στη γα-
ληνεμένη νύχτα τρέχουν οι νεκροφύλα-
κες: ένα σώμα σπαράσσει και βογγά πε-
θαίνει μέσα στο κοιμητήρι...

Ζάκυνθος

ΝΙΚΟΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΣΚΙΕΣ ΑΠΟ ΣΥΝΝΕΦΑ

Ατέλειωτη Δεκεμβριανή νύχτα... Στο
μάκρος των κρύων ωρών σου πως ξανα-
βρίσκω τον έαυτό μου... Τίποτε δε μ' ού
ταράζει τις σκέψεις μου και δε σαλεύει
τους λογισμούς μου... Ούτε οι μ' ούσιες
των λουλουδιών της άνοιξης ούτε το κου-
άκισμα των βατράχων του καλοκαιριού
ή το φυλλορόσημα του φθινοπώρου. Ο

ουρανός σου ένας σκοτεινός όκεανός από
σύννεφα που έμποδίζει τη σκέψη νανέλθη
στάστέριά. Η λίμνη σου κρυστάλλινη πλά-
κα, που σκεπάζει χαμηλότερες βόες κι'
άφήνει άδιαπέραστα τα μαύρα της βάθει-
α. Τα βουνά σου σκοτεινά φαντάσματα
ταπεινωμένα, που κρύφτηκαν τα ύψη
τους. Τα λουλούδια σου κουφάρια σιγμι-
αίας ματαιότητας και τέλος ή κρύα και
παγερή πνοή σου πως κρύβει την έξο-
τερική ενέργεια κι' άδεια με μεταφέρει
στον έαυτό μου.

Κλείω τα μάτια πίσω μου και διάπλα-
τα τ' άνοίγω μπροστά μου και όνειρεύο-
μαι άτέλειωτα χειμερινά όνειρα—και
φαντάζομαι και πετώ και σχεδιάζω.

— Δεν άρέσει στη νεότη τη παρελ-
θόν. Τα νεύατα ζούν για το μέλλον ροδο-
πλαισιωμένο με τοίς ιδιτισμούς της
δειροπόλου των φαντασιών.

Και νοιώθω να κτυποῦν να στή-
θια μου χίλιους παλμούς, χίλιους πό-
θους χίλια όνειρα. Και δεν άκούω στη
χειμερινή εκείνη νεκρα παρὰ τους κύ-
πους των, που με συν' ορφεύουν σε ξέγ-
μακρους έρημικούς δρόμους. Και κρυφο-
μιλώ μαζί τους και γλυκοκουβεντιάζω
και πλάθω μυστικά, πόθους, όνειρα έλπί-
δες, λαχτάρες... Κι' αφήνω κάποτε, να με
παρασύρουν σε μονοπάτια άγνωστα και
με σέρνουν και μ' οδηγούν εκεί που μό-
νιον αυτοί ξαίρουν.

Τα καρδι χτύπια της νεότης δεν είνε
δόρυβος, μά συγκρατούν τη σκέψη κι'
άπομακρύνουν τον ύπνο σ' αν τον έλκε α-
κοίμητης μηχανής.

Στην ήσυχία της χειμωνιάτικης νύχτας
μόνον αυτά μιλούν. Και κτυποῦν και με-
τροῦν τα λεπτά και σημειώνουν τις ώ-
ρες. Συνιροφύουν τάγρια μεσάνυχτα κά-
ποτε και την κρύα αήνη... Και δεν τα σκε-
πάζει καμιά φωνή δεν τα ταράσσει καμ-
ιά πνοή. Μόνο το κάλημα κάποτε κα-
νενός ξεγελασμένος από καμιά άναλαμ-
πή κόκκορα διαταράσσει το κανονικό τοῦ
δρόμου των. Μά πάλι ξαναβρίσκουν το
ρυθμό τους και προχωρούν σ' ένα τέμα
που δεν υπάρχει.

Και ξεπερνούν κάποτε τα σύνορα κι'
αυτής της ζωής και πετοῦν σε κόσμους
φανταστικούς, και ζητούν μία ευτυχία,
που δεν υπάρχει γύρω μας. Και προχω-
ρούν όλοένα τα
καρδιοχτύπια.

Πού πάνε; Κα-
νένας δεν ξαίρει.

Εκεί, πού, δε
φτάνει ή ζωή
φτάνουν τα νεύατα.

ΣΤΡΑΤΗΣ Π.
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
Δημήλος

ΗΤΑΝ ΕΛΛΗΝΙΟΝ ΔΗΜΟΥΗΦΙΣΜΑ:

Ο ΕΙΠΑΜΟΣ Η Ο ΑΓΑΜΟΣ

ΕΙΝΕ ΕΥΤΥΧΕΣΤΕΡΟΣ;

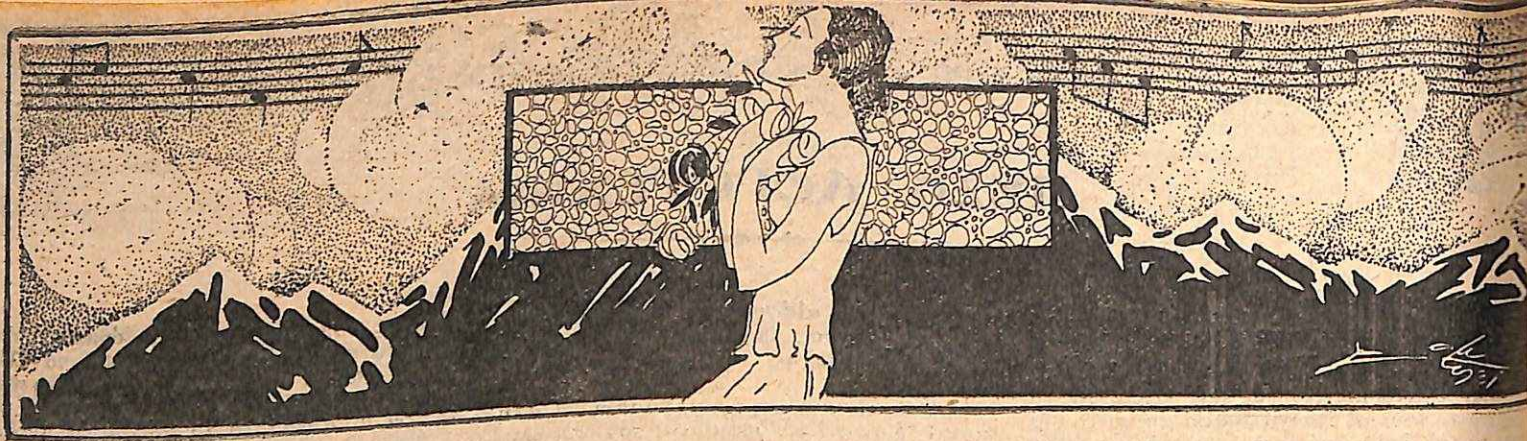
Θά ήδύνατό τις να ισχυρισθ ή ότι το
Έγεγνήριον έξεδόθη δια να άσχοληθ ή
διατάτα δια τον γάμον, δια να υποστη-
ρίξ ή μόνον την σύναψη του ως έπι-
βεβλημένην άλλά και την έπιτυχίαν του
ως άναγκαίαν.

Θά δώσωμεν λοιπόν τον λόγον και εις
τους άντιφρονούντας κατ' του γάμου,
δια να μάς εκθέσουν τας άπόψεις των,
ίνα τας συζητήσωμεν, δια να μάς εκθέ-
σουν τους λόγους δια τους όποιους θεω-
ροῦν τον άγαμον ευτυχέστερον και ούτω

έξονυχιστ' ή έξ όλων των άπόψεων το
τημα του γάμου τόσον από την πλευ-
ράν κατ' αυτού, όσον και από την πλευ-
ράν των υπέρ αυτού.

Όλας τας συντόσεις και ευαναγ-
στους άπαντήσεις θα δημοσιεύσωμεν.

ΕΥΡΥΑΝΘΗΣ ΤΣΙΛΙΑΔΟΥ

Η ΚΡΙΣΙ ΤΟΥ ΣΕΧΗ

—Τὸ ξέρετε πῶς ὁ πανίσχυρος καὶ κραταιὸς βασιλιάς μας θὰ διαλέξῃ γαμβρὸν γιὰ τὴν πανώρη καὶ κόρη του, ἕνα παιδί ἀπ' τὸ λαό; —ἔλεγε σὲ φιλικὸ κύκλο ἕνα ἀρχοντοπούλι φαντασμένο, ποὺ ἀνῆκε στὴ πλουσιώτερη οἰκογένεια τῆς Τεχεράνης.

Μιλοῦσε χαμογελώντας, περήφανα, καὶ δίχως ἄλλο ἐνόμιζε ὅτι μποροῦσε νὰ γίνῃ πολὺ καλὰ ὁ σύζυγος τῆς βασιλοπούλης βασιλοπούλας.

—Ναὶ τὸ ἀκουσα ἀπάντησε σὲ τὸν ἥσοχο καὶ σοβαρὸ ἕνα σεβάσιμος γέρος τῆς παρέας. —Ξέρω, ὅτι πολλὰς προτάσεις γι' ἐμεῖς τὴν ἀπέρριψε ὁ σοφὸς μας ἀρχὼν. Πράγματι ἀξίζει νὰ βασιλεύῃ ἕνας τέτοιος ἀδαμάντινος χαρκτηρὸς ἐπὶ τῆς κραταιᾶς Περσίας.

Ἰδοὺ, ὅτι τὴ μεγαλτέρα τοῦ σοφία, τὴν ἐπιδεικνύει σ' αὐτὸ τὸ σοβαρὸ ζήτημα. Ἡμποροῦσε πολὺ καλὰ νὰ συγγενεῖται μ' ἄλλα ἐπίσης ἰσχυρὰ κράτη, καὶ μ' ἄλλα ταῦτα φαίνεται νὰ μὴ ἀποδίδῃ σημασία σὲ τὸν πλοῦτο, μὲ τὸν ὁποῖον βέβαιον ἔχουν στολίσει τὰ χεῖρμένα βασιλοπούλα.

—Καὶ τί λογὴς ἀνθρώπου ζητᾷ ὁ βασιλιάς; ἐξυπνο, ὁμορφό, σοφὸ; —ρωτᾷ ἀνυπόμονα ἕνας ζωηρὸς νέος τύπος Δὺν-Ζουάν.

Ὁ σεβάσιμος γέρον ἐξακολουθεῖ. —Δὲν ὀρίζει τίποτε ἀπ' αὐτά. Ζητᾷ, νὰ μπορῇ νὰ ἐπιδείξῃ ὁ μέλλων γαμβρὸς

τοῦ καὶ ποῖα περὶ ἡρωϊκῆ, καὶ ποῖα περὶ γενναίας.

—Σὲ καμιὰ μάχη; —τὸν διακόπτει ἕνα ὁμορφὸ καὶ ἀνήσυχον παλληκάρι.

—Ὁχι, ἐξακολουθεῖ ἥσοχος ὁ γέρον, οὔτε αὐτό. Ὁ βασιλεὺς μας ἔχει πολὺ ἀνθρωπιστικὰς ἰδέες. Σέβεται βέβαια καὶ ἐκτιμᾷ ἐκείνους ποὺ πολεμᾶνε γιὰ τὸ καλὸ τῆς χώρας τῶν, ἀλλὰ ἐδῶ ἐξετάζει βαθύ-τερα τὰ πράγματα. Ἐννοεῖ ἡρωϊσμὸ ἀναιμακτο. Μὲ λίγα λόγια θέλει ἕνα ποῦ νὰ ἔχῃ μεγάλη ψυχικὴ δύναμι.

—Καλὰ —ἐπεμβαίνει ἕνας μεσήλικς, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει κανεὶς τί ἀκριβῶς ζητᾷ, πῶς θὰ βρεθῇ τὸ ζητούμενο.

—Ἐχει διατάξει, συνεχίζει ὁ γέρον, νὰ παρουσιασθῶν ἑμπερὸς του, ὅσοι νομίζουν ὅτι ἔχουν κάμει μιὰ περὶ γενναία.

Τὸ φαντασμένο ἀρχοντοπούλι σὺν ἀκουσε αὐτὰ κατέβασε τὰ μοῦτρα του, γιὰτί, ὅσο καὶ ἂν ἐπαχθε μεσ' ἐπὶ τὴν νύχτα του, τίποτα ἀπολύτως δὲν εὗρισκε νὰ ἔχῃ κάμει εὐγενικὸ καὶ ὠραῖο.

Πρέπει νὰ προσθέσουμε γιὰ ἐπαινό του, ὅτι εἶχε τὸ ἐγώθι σ' αὐτόν. Αὐτὸς συνεδίχε νὰ καυχᾶται πάντα γιὰ τὰ πλοῦτη του, γιὰ τὰ ὅτι ἴα φυσικὰ δόλου δὲν εἶχε κυπιάσει. Γιὰ πρῶτη φορὰ ταπεινώθηκε μπροστὰ σὲ τὸν αὐτοῦ.

Ὁ τύπος τοῦ Δὺν-Ζουάν σηκώθηκε κι' αὐτὸς ἀπότομος, ξανακάθησε κι' ἀρχισε νὰ συλλογίζεται σὺν ποῖν κατόρθωμά του ἄραγε θὰ μποροῖσε νὰ συγκινήσῃ τὸν βασιλέα. Μὰ ἀπ' ὅλη τὴν ἐκφραση τῆς φροσύνης του καὶ τῆς στάσης του καταλάβαινε κανεὶς πῶς δὲν εὗρισκε τίποτε τὸ σπουδαῖο.

Ἐφθασε ἐπὶ τέλους ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ παρουσιαζόντουσαν ἑμπερὸς σὲ τὸν ἐνάρετο καὶ σοφὸ Σέχη οἱ ὑποψήφιοι γαμβροὶ ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Περσίας.

Ἐβλεπε κανεὶς τύπους καὶ τύπους. Σεμνοὺς, ὑπερήφανους, ὠραίους, ἀσχημονε θρασεῖς, δειλοὺς.

Ὁ βασιλεὺς θὰ τοὺς δεχότανε ὅλους μὲ τὸν καθένα χωριστὰ μέσα σὲ μιὰ μεγάλη αἰθούσα καὶ ὁ γραμματεὺς του θὰ κρατοῦσε σημειώσεις ὅταν θὰ ἐπερπε.

Εἰς τὸ διαπύλαιον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν πολλοὶ νέοι περᾶσαν, νὰ κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ κατακτῇ τὴν καρδιὰ τοῦ ἀρχοντα.

Τέλος παρουσιάζεται τὴν ἐβδόμη μέρα ἕνα εὐγενικὸ παιδί καὶ τοῦ λείπει!

—Μεγαλειότατε, δὲν ξέρω ποῖα περὶ θεωρεῖται ἀπὸ ὑμᾶς ὡς ἀξία λόγου. Δὲν ἔχω νὰ σᾶς πῶ σπουδαῖα πράγματα. Κάποτε ὁρθώθηκε μπροστὰ μου ἕνα τρομερὸ δειλὸν καὶ μπόρεσα νὰ νικήσω.

Ἐνθυμεῖσθε βέβαια τὸν ἀποκλεισμὸ τοῦ 1... εἶνε γνωστὸ ὅς ὅλους τὸ τί ὑπέφερε ὁ λαὸς ἀπ' τὴν πείνα. Ξέρουμε ὅλοι τοὺς ἐξ ἀκτίας θανάτους. Λοιπὸν Μεγαλειότατε, τότε ἔτυχε νὰ μείνω ἐνταλῶς νησιῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ὅτι ἔδωκεν ἡ φύσις νὰ περιγένηται μὲ λείπει τὸ φρεν

κτὸ μαρτύριό μου! Εἶχα γίνῃ πτώμα ἐξ ὀφθαλμοῦ μου εἶχαν βαθυλώσῃ, ἔτρεμαν δὲς μου τὰ μέλη. Ἐβλεπα διαρκῶς φαντάσματα.

Ἐνα κομμάτι ψωμί χοροπηδοῦσε 'μρὸς στὰ μάτια μου ἅπλωνα τὰ χεῖρά μου στὸ κενὸ γιὰ νὰ πάξω δὴθεν τὸ ψωμί μὲ μὴν τὸ παρουσίαζε ἡ ἐξημένη μου φαντασία. Ὅλοι πεινοῦσαν τότε καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ βοηθήσῃ κανένα. Ἀλλὰ γιὰτί κουράζω τὴν Μεγαλειότητά σας, σὰς εἶναι ἡδὴ γνωστὰ ὅλα τὰ μαρτύρια τοῦ φοβεροῦ ἀποκλεισμοῦ.

Λοιπὸν ὡς τὸ τέλος τῆς τριήμερου μου νηστείας κάποιος μου ἔδωσε ἕνα κομμάτι ψωμί, τὸ ἄρπαξα σὺν τρελλῶς καὶ θὰ τὸ κατεβρόχιζα ἀμέσως, ἀλλὰ με σταμάτησαν ἡ φωνὴ τοῦ μικροῦ Χαφῆς, τοῦ γιου τῆς σπειρονοικοκυρᾶς μου, ποὺ ἀκουγόντουσαν ἀπ' τὸ πλαγιὸν τοῦ ματαί.

Ὁ Χαφῆς ἦταν ἕνα χαριτωμένο ἀγοράκι πέντε χρόνων ὁμορφὸ σὺν τ' ἀστερί. Ἐκείνη τὴν ὥρα πεινοῦσε κ' αὐτὸ τρομερὰ. Ἡ φωνὴ τοῦ μου ξέσχιζε τὴν καρδιὰ κ' ἐπέτειναν τὸ μαρτύριό μου. Ἐνα δειλὸν ὁρθώθηκε τότε μπροστὰ μου. Νὰ τοῦ τῶδινα ἄραγε τὸ ψωμί; ἀλλ' ἐγώ; τί θὰ γινώμουν; κόντευα κ' ἐγὼ νὰ πεθάνω. Ὁχι λέγω, τὸ θέλω γιὰ τὸν δ' αὐτό μου, γιὰ τὸν μικρὸ ὅς φρονεῖσῃ ἡ μάνα του. Ἐφερα τὸ ψωμί στὸ στόμα μου.

Ἐκείνη τὴν στιγμὴ μου φάνηκε πῶς τὸ κλάμμα τοῦ μικροῦ ἐγένετο περὶ σπαρακτικό κ' ἀκουσα τὴν μητέρα νὰ βγάξῃ μιὰ στριγγιὰ φωνή:

Παῖ, πεθαίνει τὸ παιδί μου....

Μὲ τὸ ψωμί στὰ χεῖρα τρικλίζοντας ἀπ' τὴν πείνα στήθηκε ὡς τὸ πλαγινοδωμάτιο, ἔσπευξα τὴν πόρτα τοῦ πετάξα ἀπότομα μέσα κ' ὑγρῶς πίσω σὺν τρελλῶς.

Ἦστερα ἀπὸ λίγα λεπτά ἐνῶ ἡμῶν ἐξελωμένος ἐπάγωσα ἕνα διβάνι, ἀνοίγει τὴν πόρτα μου καὶ τρέχει μέσα ὁ Χαφῆς γελαστός καὶ χαρούμενος. Μ' ἐπλησίασε κ' ἐγὼ ἅπλωσα ἄτονα τὸ χέρι μου, γιὰ νὰ χεῖρψω τὰ στήματα τοῦ μαλακῆ ἐνῶ ἕνα θρεπτικὸν φέριζε τὰ στήματα μου....

Ἀρκεῖ νέ μου, τὸν διακόπτει ὁ βασιλεὺς εἰσαι μεγαλοκαρδὸς, Γραμματεῦ, κράσια σημεῖοις τοῦ ὀνόματός του.

Ὁ νέος ἐπροσκύνησε κ' ἐφυγε.

—Ἄς ἐλθῇ ἄλλος, εἶπε ὁ ἀρχὼν. Ἡθελε νὰ εὗρῃ τὸν ἀριστον μετὰ τῶν καλῶν.

Κατόπιν ἀπ' αὐτὸν παρουσιάσθηκε ἕνα παλληκάρι ὑψηλὸ, μελαχρο, εὐρωστο καὶ ζωηρό. Ἐπροσκύνησε κ' ἀρχισε νὰ μιλῇ μὲ μιὰ φωνὴ σαυτερή.

—Μεγαλειότατε, δὲν ἔχω ἀνδραγαθήσῃ στὴ ζωὴ μου. Ἰσως νὰ μὴ μου εδοῦν εὐκαιρία.

Θυμάμαι ὅμως ἕνα περιστατικὸ τοῦ βίου μου, τὸ ὁποῖον ἄλλοι τὸ χαρακτηρίζουσιν ὡς ἡρωϊσμὸ. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω μὲ περιττὰς ἀφηγήσεις καὶ περιγραφὰς τοιαύτων. Ὁ φανὸς ὅσο μπορῶ συνιμῶς.

Περνοῦσαμε κάποτε τὴν ὁρὴν τοῦ Σαχάρως μ' ἕνα καραβάνι σὺν μιὰ κολασί, ὁποῦ ἡ ἀκρίβεια τοῦ ἡλίου εἶνε σὺν πυρκαϊκῇ μὴν βελή, ποὺ οἰακῶς σουβλίζουν. Εἶχα μὲ παρὴν μὲς ὅτι χρειάζετο γιὰ ἕνα τέτοιο ταξίδι, τροφὴς, ὅλα, καὶ νερό. Εἶχα εφορτώσει τὴν καλύτερή μας καμηλία. Τὸ ρυτίδι τὸ προσέχαμε σὺν τα ματαί μας, μὰ ὅτι κανεὶς προσέχει πολὺ, ἀκριβῶς ἐκεῖ τὴν παύσασα.

Ξαφνου, ἕνα μεγάλο φεῖδι τυλίγεται στὸ πόδι τῆς καμηλίας, τὸ ζῶο μονοκρίβει καὶ κυλίνεται χάμυς στὴν περσικωμένη ἄμμο. Ἀναποδογυρίζει τὸ βυλίο, ξεφεύγει τὸ πόμα καὶ χυνεται τὸ νερό....

Ἐξαλλοὶ τρέχουμε ὅλοι μας καὶ τὸ σηκώνουμε. Δυστυχῶς ὀλίγο τι εἶχε ἀπομείνῃ σὲ τὸν πάτο. Τὸ κακο εἶχε γινῇ. Τὸ φυλάγαμε πλέον σὺν τὸ πλουσιώτερο πράγμα τοῦ κόσμου, αὐτὸ τὸ ἀφθονώτερο ὄργανο τοῦ Πλάστου ποὺ εἶνε ὁμοῦς ἀγνωστὸ στὴν ἐρημίᾳ ἐκείνῃ.

Ἀπ' αὐτὸν τὸν γευστὸ θησαυρὸ εἶχα μὲ τόσο λίγο ὥστε μόνον νὰ ὀρεοῖσθαι τὴν γλῶσσά μου θὰ μὴ μποροῦσαμε καὶ ὄχι νὰ πιούμε.

Ἐπέρασαν δύο μέρες καὶ θέλαμε ἀκόμη μιὰ γιὰ νὰ φθάσουμε σὲ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ μας. Ἀλλὰ πῶς θὰ περναγε ἡ τρίτη μέρα δίχως νερό, μέσα σ' αὐτὴ τὴν περσικωμένην ἄμμο καὶ ἄμμο; Μόλις ἀπὸ μιὰ γούλια τοῦπεφτε τοῦ καθεῶς.

Ἡ ὄψις μᾶς ἐρασάνιζε. Τὸ στόμα μᾶς ἦταν ξηρό, τὰ μάτια μᾶς πέταγαν φλόγες. Νερό, νερό, φωνάζαμε ὅλοι μας.

Ξαφνου, ἕνας ἀπ' τοὺς συντροφεύς μᾶς ἀρχισε νὰ μᾶς κυττάξῃ ἄγρια. Τὰ ματαί του εἶχαν βῆν σχεδὸν ἀπ' τὴς κόγχες τῶν.

Κόντευε νὰ τρελλαθῇ. Ἐτρέφε σὲ βαρβάρη, τὸ ἐσώκαμε μονομιάς γιὰ νὰ ρυθισθῇ τὸ λίγο νερό. Τότε ὅλοι οἱ συντροφεὺς χύμηναν κατ' ἐπαινοῦ τοῦ γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Μιάζανε σὺν λυσσασμένα ζῶα. Μπαίνω στὸ μέσον ὅλων, τοὺς ἀπομακρύνω καὶ λέγω:

—Σταθῆτε, θὰ μοιρασθῶμε δίκαια τὸ νερό.

Ἀνοίξτε τὴς χούφτες σας. Ἀπὸ λίγο τοῦ καθενός.

Ὁ σύντροφός, ποὺ ἐδίξε τὰ σημεῖα τῆς τρελλᾶς μὲ κυτ' ἀγε παραληλικά. Ἐρρουφῆσε μ' ἀλληστία τὸ νερό καὶ ἐγλύφε διαρκῶς τὴν παλάμη του. Ἦταν φανερό ὅτι θὰ παραφρονοῦσε.

Τότε, χωρὶς διόλου νὰ δισταῶ μὲ τὴν γλῶσσα κολλημένη σὲ τὸν σῶμα τοῦ μου τὴν πλησιάζω καὶ τοῦ προεῖνω καὶ τὴν δική μου χούφτα μὲ τὸ μερίδιό τοῦ νεροῦ μου. Τὸ ρουφῆσε καὶ μ' αὐτὸ σπῆλθε κάπως. Μ' ἀγκάλιασε κ' ἕνα εὐχαριστῶ βαθῦ, βγαλμένο μεσ' ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ ἀκουσθήκε στὴν ἐρημίᾳ....

Πόσο ὅμως ὑπέφερα ἐγώ; Σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάνθηκα μίσος ἐναντίον τοῦ συντροφεοῦ μου, τὸν ὁποῖον θεληματικὰ εἶχα βοηθήσῃ.

Ὁ πρῶτος κανεὶς νὰ εἶχῃ ὑποβληθῇ στὸ μαρτύριό τῆς διψᾶς γιὰ νὰ μ' ἐνοήσῃ, γιὰ νὰ καταλοβῇ σὲ ποῖα θυσία εἶχα ὑποβληθῇ.

—Σημεῖωσε τὸ ὄνομα τοῦ εἶπεν ὁ Σέχης σὲ τὸν γραμματεῖά του.

Φεύγει καὶ αὐτός. Τελευταῖα παρουσιάζεται ἕνα παλὴ ἄρι σεμνὸ, μὲ εἰλικρινὴ φωνή. Ὁμοῦ μὲ μάτια καθαρὰ σὺν τὸν καθρέπτη, σὲ ὅποιον μποροῦσε κανεὶς νὰ διαβάσῃ τὴς πλέον ἐνδόμυχες σκέψεις.

—Λοιπὸν, ἂς ἀκούσουμε καὶ σένα λέγει ὁ βασιλεὺς.

—Μεγαλειότατε, ἔδω ἂν αὐτὸ ποῦ θὰ σᾶς διηγῶ θὰ θεωρηθῇ ἐκμερῶς σὰς ἡωιομὸς. Ἐκαστος κρίνει τὰ πράγματα ἀναλογικῶς τῆς νοστοροπίας.

του. Φοβοῦμαι πολὺ, μήπως φανῶ καὶ γα-λοιός. Καὶ πρῶτα ζητῶ τὴν ἀδεία νὰ μιλήσω ἐλευθέρως.

—Ἐλευθέρως τοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη ὁ Σέχης.

—Λοιπὸν, Μεγαλειότατε, κάποτε ἀγαπῶσα πολὺ μιὰ κορὴ. Τὴν ἀγαπῶσα θερμα μὰ μυστικά, κανεὶς δὲν ἔξερε τίπο. τὴ ἐκτός ἀπ' αὐτὴ. Ὁ γραμματεὺς σὲ ἀκουσα τὸς ἐρωτικῆς αὐτῆς ἐξομολογήσεως ἀρχίσε νὰ μειδία ἐρωτικῶς, μὰ ὁ Σέχης, ὁ ὁποῖος εἶχε μιὰ τρυφερότητα καὶ εὐαισθητικὴ καρδιὰ δὲν γέλασε καθόλου, παρὰ τὸν αὐτοῦ περσικωτικὸ καὶ τὸ αὐτοῦ γὰρ βέβαιον ποὺ ἀπέτηνε σὲ τὸν γραμματεῖα τὸν ἔκανε νὰ συνέλθῃ. Σοβαροποιήθη καὶ αὐτός.

—Λοιπὸν ἐξακολουθῶν ὁ νέος, τὴν κόρη αὐτῆς τὴν ἀγαπῶσα μὲ ὅλη τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου, χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα ὅτι θὰ γινότανε ὁ γάμος μου. Τὴν συναντοῦσα πολλὰς φορές, ἀντικρίζοντοῦσαν τὰ βλέμματά σας καὶ τίποτε περσώτερο. Συναρπασμένα φυσικὰ μὲ τὴν ἀλάνθαστη γλῶσσα τῶν ματιῶν.

Ἐγὼ Μεγαλειότατε ἐξοῦσα γι' αὐτὴν, τὴν ἐλάτρευα καὶ ἐκείνη ἐσυμπάθουσε. Πόσο; δὲν εἶμαι θεὸς νὰ γινώξω, γιὰ μένα αὐτὴ ἦταν ὁ πᾶν, χωρὶς αὐτὴ καμμιὰ ἐμορφία δὲν μποροῦσε νὰ χαρῶ καὶ νὰ αἰσθάνθω. Ἄς τὴν ἐνοῖσα μιὰ φρεσὶ στὴν ἀγκαλιά μου καὶ ἂς πέθαινα. Ἄς ξεψυχῶσα μὲ τὸ ἕνα τῆς φίλημα.

Μ' ἐνοῖσα Μεγαλειότατε, ὅσοι ἀγάπησαν πραγματικὰ μποροῦν νὰ μὴ νοιώσουν. Λοιπὸν μ' αὐτὸ τὸ πλάσμα τῶν ὀνείρων μου συναντήθηκα κάποτε τυχερῶς μιὰ νύχτα. Ἦταν σκοτεινὰ, εἶμεθα μόνον κανεὶς δὲν μᾶς ἐβλεπε παρὰ μόνον τὸ φεγκὰρ ποὺ χαμογελοῦσε συμπαθητικὰ σὲ τὸν οὐρανόν.

Τὴν εἶχα κοντόμουν, αἰσθανόμουν τὴν ἀναπνοή της, ἐγγίξα σχεδὸν τὸ σῶμα της.

Καὶ ἐνῶ ἕνας τρελλὸς ἀκράττος ποῦρος μ' ἐσπρωχνε στὴν ἀγκαλιά της κρατήθηκα. Ἡ φλογὴ τῆς ἀγάπης μ' ἐκαίγε, μὲ ἐλυωνε. Τὰ χεῖλιά μου εἶχανε στεγνῶνῃ διψῶσα τὸ φίλημα της. Καὶ ὁμοῦ δὲν τὴν φίλησα. Ἡ περσικωτικὴ βρῦσι κύλαγε σίμα μου καὶ ὁμοῦ δὲν ὀρεοῖσα τὰ χεῖλιά μου....

—Καὶ γιὰτί; ῥώτησέ ὁ Σέχης μὲ συγκίνηση.

—Διότι δὲν ἦταν δική μου. Καὶ ἐνῶ ἦθῃ καὶ ἐθῆμα τῆς πατρίδος μου τὸ ἀπαγορεύουν ἐπέεσα φοβερὰ τὸν ἑαυτό μου, μὰ νίκησα.

—Εἶσαι γενναῖος, τοῦ εἶπε ὁ βασιλεὺς. Ἐσὺ, ἐφάνηκες ἀνώτερος ἀπ' αὐτοὺς ποὺ νίκησαν τὴν πείνα καὶ τὴν δίψα, διότι ἐσὺ ἐνίκησες διπλὴ πείνα καὶ διπλὴ δίψα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Ὁ γινώσκω ἐγὼ ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ τρομερώτερη, δυσκολώτερη καὶ μεγαλτέρα νίκη! σὺ δὲ τὴν νίκησες.

ΕΥΡΥΑΝΘΗΣ ΤΣΙΛΙΑΔΟΥ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

—Τὰ νησιά ποὺ ἀπυρραίνον τὴν Ἰαπωνία εἶνε παρσῶν ἀπὸ 8000.

—Τὸ χαμηλότερο σημεῖο τῆς γῆς εἶνε ἡ Νεκρὰ θάλασσα ποὺ βρασκεῖται 394 μέτρα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ τῆς Μεσογείου.

—Ἡ μεγαλτέρα πόλις τῆς Ν. Ἀμερικῆς εἶνε τὸ Βουανὸς Ἀβέρ καὶ ἡ δευτέρα τὸ Ρίο Ἰανέρο. Τὰ πηγάδια τὰς πηλῶν τῶν μεταλλίων χαλκοῦ σὲς Ἦνω-μενὸς Πολιτείας εἶνε βάθος 1830 μέτρα.

Πόσες αλήθειες καταάδες, πόσο λογίων βρισίδια δεν έχει αλούσει απ' όλους μας αυτός ο χειμώνας! Δεν θάταν καθόλου υπερβολή αν λέγαμε ότι στο καθημερινό υδρολόγιο εκάστου εξέχουσας θέσης κατέχει ο χειμώνας. Καθημερινώς λοιπόν ο καιρὸς—διόθεν υπάρχει ήμέρα ρα που ο Ρωμηός να μην υδρίση διά «πολλούς και διαφόρους λόγους—ακούει τά... μαλλονέφαλά του όπως λένε. Στην εποχή του τα υδρίζουν γιατί βρέχει, κάνει κύρο, λάσπες, και... έχει και περισσότερα έξοδα από τις άλλες εποχές. Τό καλοκαίρι άλλα βρισίδια πάλι. Γιατί; Απλούστατα: είνε τόσον άπεχθής ώστε όχι μόνον αυτός, αλλά και ή σκέψις ότι με λίγο καιρό θάρη πάλι με τά καταραμένα πρωτοβόχια προκαλεί την άγανάκτησίν μας.

Τήν άνοιξι και τό φθινόπωρο δεν παύει να κατέχει τό ρεκάδ στα βρισίδια. — Πέρασε επί τέλους αυτή ή καταραμένη εποχή. θ' άκουσθ ή από τά στόματα όλων—as την άνοιξη. Έκείνο όμως που άξίζει να θαυμάσουμε στο χειμώνα είνε τοτό: ότι δεν πτοείται από βρισίες και άπειρές και κάθε χρόνο μας επισκέπτεται όλο και άπειλητικότερος. Έτσι τουλάχιστον μας φαίνεται.

— Άμάν αυτός ο χειμώνας. Να πάη και να μη γυρίση! Τέτοιο κύρο δεν είχα αισθανθ ή άλλοτε! Είνε τό σχόλιο της κ. Μελομένης ενώ ή ίδια πέρσει παραπονώτα στην κ. Ευαθία τη γειτόνισσα ότι αν ακόμη μιὰ φορά κάνει τέτοιο χειμώνα, δεν θά τὰ βγάλει πέρα.

Έκτός όμως από τις... γενικές αυτές βρισίες που ακούει ο γεροχειμώνας άπειλό τό κόσμο, υπάρχει μιὰ τάξις ανθρώπων απ' την δ-

ποίαν εξαιρετικώς υδρίζεται περισσότερο. Και ή τάξις αυτή είναι οι έφηβοί άμφοτέρων των φύλων. Τό λόγο τό καταλαβαίνετε.

— Άπέψε Τοτό μου να μη με περιμένεις, γιατί άμα κάνει κύρο δεν με άφίνει ή μαμά να δω έξω. Φαντασθήτε τώρα αν βρέχη μιὰ δρομάδα συνεχώς.

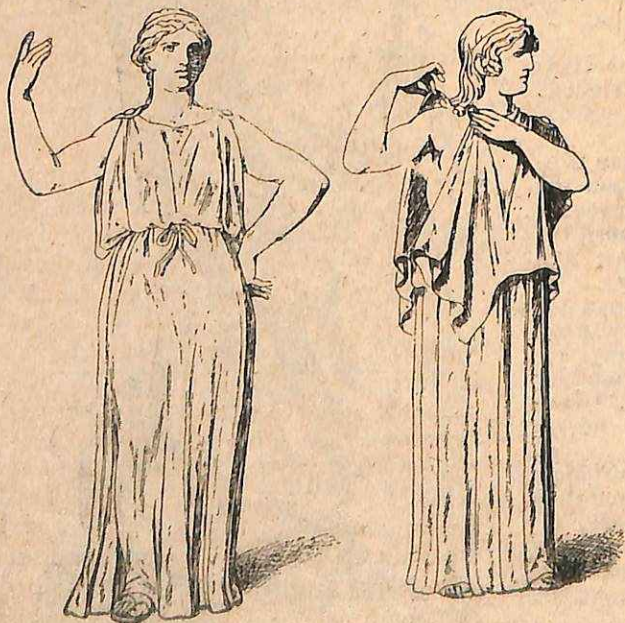
Δεν είχαμε σās δεδαισμε ποσώς την δρεξι ν' ασχοληθούμε με μιὰ τόσο μηδαμινή υποκειμενικότητα—Μή παραγευέσθε για την υδριν αν άναλογισθίτε ότι και ο υποφαινόμενος

Η ΦΟΝΙΣΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΗΣ

Η συνέχεια των χειρογράφων του διηγήματος «Η φόνισσα για την τιμή» της είχαν άπολεσθ μετά την δημοσίευση του πρώτου μέρους. Ηδη εύτυχώς άνευρέθησαν τα χειρόγραφα και θά συνεχισθ ή από του έπομένου φύλλου μόνον ως έτοιμασθούν να έντυφώσουν εις την άνόρευσιν του Είσσγγελέως, οι άναγνώσται μας. ή όποία δεν υπορεί παοά να άφήση έντύπωνιν ως εις των ύψηλών κρωτοτύπων έννοιών της.

είναι Ρωμηός. Άλλά τό πάρα κάτω κομικοτραγικόν περιστατικόν μάς έδωκε άφορμή σ' αυτά τά σχόλια. Τοτό θά προσπαθήσουμε να σās μεταδώσουμε με τη παραμικρότερη λεπτομέρεια.

Κυριακή πρωτ. Γνωστός δανδής

τή γωνία και εκδικούμενο προφανώς αυτή τη περιφρόνησι εξηκόντισε κατά το φίλου μας μύδρον λάσπης άνακατωμένης με διάφορα σκουπίδια του παρακειμένου λάκκου.

Τό τι έπηκολούθησε είνε άνώτερο πάσης περιγραφής. Διαμαρτυρίες, βρισίες, φωνές, κακό, χαλασμός. Ο δανδής έξαναστάς διά τό κυριακάτικον λασπόδες και ακούσιον λουτρόν ήρχισε ν' άπειλή θεούς και δαίμονας. Θά ήταν όμως ευχαριστημένος αν τὰ πράγματα τέλειωναν μέχρις εδώ. Άλλά έπείπρωτο ή σκηνή να έχη και συνέχεια.

Κατά μοιραίαν σύμπτωσιν μετά των συγκεντρωθέντων πέριξ του φίλου μας, ο όποιος στή περίστασι αυτή είχε μεταβληθ ή σε άντικείμενον περιεργείας του κοινου εδρίσκετο και... εκείνη άκριβής, όπως βλέπετε στο ραντεβού της και αυτή.

Θέλετε ή συνέχεια; Η φωνές, ή διαμαρτυρίες, ή άπειρές γίνονται έντονώτερες. Με τό τρόπο αυτό, ο καιμέ-

της πρωτεύουσας άκριβής στο ραντεβού του έπήγαινε να συναντήση την άγαπημένην του στο μέρος που είχαν όρισμένο. Ημέρα θαυμάσια. Ο Φοίβος με τις χρυσές του άχτίνες έσκόρπιζε τη ζωογόνο θαλπωρή του και ο νεαρός μας με τό παλτό έπ' ώμου διαζόταν για να μοιράση τη χαρά της ήμέρας με την εκλεκτή της καρδιάς του. Γι' αυτό ο δρόμος του φαινόταν άτέλειωτος και ή ώρες αιώνες.

Θέλοντας λοιπόν να συντομεύση ώρα βάδιζε με γοργό βήμα χωρίς να δίνη σημασία στα διερχόμενα πλησίον του όχι μόνον έμψυχα, αλλά και άψυχα όντα. Τό τελευταίο άκριβώς τοτό είνε και τό ουσίως σφάλμα του. Τή στιγμή εκείνη ένα ταξι στρίβοντας

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΠΑΣΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

Τους ήδη διωρισμένους αντιπροσώπους μας ευχαριστούμε θερμώς διά την πρόθυμον ένέργειαν την οποίαν έχουσ: καταβάλλη διά την διάδοσιν του «Έγερτηρίου» και των άρχων του ει την πόλιν των και διά ποσαν έν γένει εξυπηρέτησιν την οποίαν προσέφερον εις αυτό. Ζητούμεν αγνώμην από τους αντιπροσώπους μας διότι κατέστη έδύνατον λίγω της άφαντάστου πληθώρας έπιστολών, να άπαντήσωμεν εις τάς έπιστολάς των, θά προσπαθήσωμεν όμως να άπαντήσωμεν προσεχώς εις τάς μάλλον έπειγούσας. Τους λοιπούς ευχαριστούμεν από της στήλης ταύτης και τους παρακαλούμεν να εξακολουθήσουν εργαζόμενοι μετά του αυτού ζήλου. Όδηγίας άπεστείλαμεν ήδη. Έκτός όμως των οδηγίων αυτών παρααλούμεν τους αντιπροσώπους μας να άναπτύξουν άπασαν την δραστηριότητα και ιδίως την πρωτοβουλίαν των εκ των άποτελεσμάτων της όποιας θά κρίνωμεν έν

νος θέλει να δικαιολογηθ ή στή φίλην του που καταταραγμένη δεν παύει να τον έρωτά πως συνέβη τό... άπρόοπτον!

— Να σε περιμένω χρυσό μου ν' αλλάξης και να πάμε στο περίπατό μας.

Από περιέργεια σταθήκαμε να παρακολούθωμε την έκβασιν της ίλαροτραγωδίας αυτής. Ίδού, αυτή.

Ο καλός μας πέρνοντας τα βρεμένα του και την προς την οικίαν του άγουσιν—ήταν άξιολύπητος να τον βλέπη κανείς τό δέ θέαμα έκτάκτως τραγικόν έλαμβάνοντάς το και τό τέλος ενός σπαρταξικαρδίου δράματος ελάμβανε συγχρόνως και τη σκληρή άπόφασιν όχι μόνον να μη ξαναγυρίση αλλά και ότι πρέπει να μη βιάζεται και πρό παντός να προσέχη τά διερχόμενα πλησίον του έμψυχα και άψυχα, διότι είνε επικίνδυνον να χάνη κανείς την ψυχραιμία του όταν πηγαίνει σε τέτοια δουλειά.

ΖΑΚ ΚΩΣΤΗΣ

κατέχουν επαξίως τόν τίτλον των. Επίσης προσεχώς άπαντώμεν και άποστέλλομεν οδηγίας και εις εκείνους εκ των φίλων μας οι όποιοι έσπευσαν ευγενώς να προσφέρουν τάς υπηρεσίας των εις τους ύψηλους και ευγενείς σκοπούς του «Έγερτηρίου» ζητούντες να τους διορίσωμεν αντιπροσώπους μας. Έντφ μεταξύ τους παρακαλούμεν και αυτούς να άναπτύξουν δλην των την ενεργητικότητα και την πρωτοβουλίαν διά να δυνηθώμεν και ήμετι εκ των άποτελεσμάτων των να του κρίνωμεν και να τους διορίσωμεν.

Εις τους μαθητικούς μας αντιπροσώπους άπεστείλαμεν διοριστήριον έπιστολήν της όποιας αντίτυπα παρακαλούμεν να διανήμουν εις τους συμμαθητάς των. Επίσης τους παρακαλούμεν να δώσουν εις έκάστην τάξιν έν εκ των άποστέλλομένων τευχών του περιοδικου μας και μιάν εκ των καλλιτεχνικών εικόνων προς άνάρτησιν εις την τάξιν ή τὰ γραφεία της μαθητικής κοινότητας.

Με πολλούς εκ των διοριζόμενων μαθητικών αντιπροσώπων μας δεν έχομεν έλθη προηγούμενος εις συνάφειαν, αλλά τους διορίσαμεν κατόπιν συστάσεων γνωστών των καθηγητών γυμνασιαρχών κ.λ. ή κρίνοντάς τους εκ των έπιστολών και των δοκιμών τά όποια μάς έχουν στήλει.

Ευελπιστούμεν ότι θά τόχουν άντάξει της εκτιμήσεως μας αυτής, συνεργαζόμενοι με τους αντιπροσώπους των άλλων τάξεων του Σχολείου των, προς ευρύτεραν διάδοσιν του «Έγερτηρίου» και των τόσων ώφελιμων διά την μαθητιώσαν νεολαίαν σκοπών του. Εις όσα Γυμνάσια και λοιπά εκπαιδευτήρια δεν έχομεν αντιπροσώπους εις όλας τάς τάξεις παρακαλούμεν τους υπάρχοντας αντιπροσώπους μας, να μάς δρίσουν εις τάς τάξεις αυτάς δραστήριους και ενεργητικούς όπως αυτοί.

Τό «Έγερτήριο» έπιθυμούν και όλικής να συνεισφέρη εις πάσαν φυλοπρόδοον κίνησιν ή (μαθητικά κοινοτικές, διαλέξεις σύλλογοι, βιβλιοθήκαι, προπονητήρια διά την άνωτερό-

τητα κ.τ.λ.) ή όποία τήνει να άποσπάση τους μαθητάς από την σχολαστικότητα του παρελθόντος Σχολείου και να τους άνοίξη νέους δρίζοντας και νέας δδούς προς τον πολιτισμόν και την άνωτερότητα, δηλοί ότι διαθέτει 20 οιο εκ των πωλουμένων φύλλων των έγγραφομένων συνδρομητών εις έκαστον Γυμνάσιον ή άλλο Σχολείον, υπέρ των φυλοπροσδων αυτής κινήσεων. Ήτοι έν ένα Γυμνάσιον διαθέτει 100 φύλλα, θά μένουσι εις αυτό όλικόν έφελος 250 δραχμαί μηνιαίως αι όποιαί θά διανέμονται μεταξύ των διαφόρων τάξεων αναλλόγως των διατιθεμένων αυτών φύλλων.

Καλούμεν λοιπόν τους αντιπροσώπους μας οι όποιοι έπιθυμούν την όλικήν αυτήν ώφέλειαν διά τό Σχολείον των, να μάς γράψουν έφοδ συννενοθούν πρώτα μεταξύ των και να μάς δρίσουν πόσα άκριβώς φύλλα θέλη να τους άποστείλουμεν ώστε να μην έχωμεν έπιστροφάς.

Παρακαλούμεν τους μη μαθητάς αντιπροσώπους μας να μάς εβρουν εις τά Γυμνάσια, τά άλλα Σχολεία της πόλεως των άνά ένα αντιπρόσωπον εις έκάστην τάξιν.

Παρακαλούμεν επίσης τους αντιπροσώπους μας μαθητικούς και μή, είτε έχουσ διορισθ ή, είτε έχουσ άποστείλει ή πρόκειται να άποστέλουν έπιστολάς ζητούντες διορισμόν, να μάς στείλουν δύο μικράς φωτογραφίας των διά να τους έφοδιάσωμεν με τό σχετικόν καρτέ.

Όλαι αι φωτογραφίαι των αντιπροσώπων μας θά δημοσιευθούν προσεχώς εις τό «Έγερτήριο». Επίσης εις τό «Έγερτήριο» θά δημοσιευθούν εικόνες Γυμνασίων, τάξεων, σχολικών έορτών έκδρομών, συλλόγων κτλ. ως και άναποκρίσεις σχετικές με την κίνησιν και την ζωήν των μαθητών. Θεωρούμεν περιττόν να επαναλάβωμεν και εδώ ότι τό «Έγερτήριο» ως ένα εκ των κυριοτέρων σκοπών της έδωσε του έθεσε την χειραγωγήσιν και την έξύψωσιν της νεολαίας και ιδίως της μαθητικής.

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΤΟ ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΤΕΡΡΕΙ-ΜΟΝΟΝΕΙ-ΕΞΥΦΟΝΕΙ

ΚΑΙ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΟΛΥΤΙΜΩΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΣΑΣ, ΘΑ ΤΑ ΕΧΕΤΕ ΜΟΝΟΝ ΜΕ

150 δρ. που είναι η έτησια συνδρομή
75 ή εξάμηνος, 40 ή τριμήνος

30 σελήνια διά τὸ ἐξωτερικὸν ἐν γένει
6 δολάρια διά τὴν Ἀμερικὴν καὶ Αὐστράλιαν

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ ΑΤΙΜΟΥΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΥ

Ε.

Ὅπως δὲν ἐπύγα εὐτοπροσώπως τὸ ἀπερωμένον τεύχος οὔτε στὸν Βασιλέα Κωνσταντίνον, ἀλλὰ τοῦ τὸ εἰσιελα μόνον στὸ Παρισιὸν ξενοδοχείου ποὺ ἔμενε χωρὶς νὰ ζητήσω νὰ τὸν δῶ διὰ νὰ κορδακισθῶ καὶ πρὸ ἐκείνου καὶ πρὸ τῶν ἄλλων.

Οὔτε ἀπετάνθη αὐτὴ σὲ κείνον τὸν αἰμνηστον νὰ μοῦ σώσῃ τὸ τυπογραφεῖον ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκποιηθῇ. Οὔτε ὅταν ἦλθα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, Ἀπρίλιον τοῦ 1927 καὶ ἐξέδωκα μὲ δανεικὰ χρήματα τὸν «Φυγάδα καὶ Ἡρώα» ἄκρως καὶ ἀπὸ περιορίτης πατριωτικῆς βιβλίον, ἐπύγα στὸν κ. Τσαλδάρην, ὑπουργὸν τότε τῶν Ἑσωτερικῶν ὄντα, διὰ νὰ τοῦ ζητήσω νὰ ἀγοράσῃ ἕνα ἔσω βιβλίον τὸ Ὑπουργεῖον, οὔτε νὰ τὸ συστήσῃ εἰς τοὺς πλουσίους φίλους του, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου, ἀπαξιάσαντας, δηλῶ διὲν ἐξήγησα οὔτε καὶ ἐπύγα τὸ ἀντίτιμον ἔσω καὶ ἐνδὸς μοναχοῦ βιβλίου μου. Οὔτε ἔξω ποτὲ τὸν ὀβολόν τους. Οὔτε τὸν ἐξήγησα. Στὴν ἐποχὴν τοῦ 1917-20 διενεμήθησαν ποσὰ τινα εἰς τοὺς ὁμόφρονάς. Οὐδέποτε ἐπύγα πεντάρα οὐδ' ἀμάρδιον. Ἀλλ' οὔτε ἐξήγησα ποτὲ.

Ἀντὶ νὰ μενοξημερώσω εἰς τοὺς προθαλάμους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν ὅπως θὰ ἐπαινετὴν πᾶς ἄλλος ἔχων προσφέρει τὰς ἐκδουλεύσεις τὰς ὁποίας ἐγὼ προσέφερα εἰς τὸ κόμμα τοῦ κ. Τσαλδάρη καὶ εἰς τὸν ἴδιον προσωπικῶς καὶ εὐρισκόμενος εἰς τὰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας τὰς ἰδικὰς μου. Οὔτε μίαν καὶ νὰ φορᾶν τὸν ἐπισκέφθη. Μόνο ἅμα, ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς μῆνας, ἔφυγε ἀπὸ τὸ ἀπουργεῖον, ἐπύγα μὲ ὅλην καὶ ὅλην φορὰ καὶ τὸν ἐχαιρέτησα ἁπλῶς. Τὸς ὁμόφρονάς μου, τοὺς ἐν τέλει ἢ τοὺς ὁμόφρονάς εἶτε στὴν ἐξουσίαν εἶτε ἐκτὸς τῆς ἐξουσίας, εὐρισκόμενους, οὐδέποτε ὅχι μόνον δὲν τοὺς ἐξέμεταλλεύθη, ἀλλ' οὔτε μὴ δακρυχθῆναι ὡς ἀντίτιμον βιβλίου μου τινὸς ἀποδανῆνα εἰσέπραξα ποτὲ, οὐδὲ τοῦ βιβλίου τῆς «Πολιτείας τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου» ἐξαιρουμένου.

Τὸ εἰσιελα εἰς ὅλους τοὺς τότε ὑπουργοὺς καὶ ὅλους τοὺς πλουσίους χωρὶς νὰ πάρω μὴ πεντάρα ἀπὸ κανένα. Μόνον ὁ μακαρίτης Μπαλτατζῆς, ὡς ὁ πουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν τὴν προτάσει ἐνδὸς πολιτι-

κοῦ, ὅστις εἶχεν ὑπερενθουσιασθῇ ἀπὸ τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, ἐπύγα μερικὰ σώματα διὰ νὰ τὰ στείλῃ στὸ ἐξωτερικόν. Αὐτὸ εἶνε τὸ ἅπαντον εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν, τῆς ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ὑπεστηρίξεως τῶν βιβλίων μου.

Ἐν τῶν 15 βιβλίων ποὺ ἔχω γράψει, τὰ τρία τὰ ἐξετύπωσα ἐξ ἰδίων μου, καί-τοι ἐξεδόθησαν διὰ νὰ ὑποστηρίξουν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν, καὶ τὰ διένειμα δωρεάν. Καὶ εἶναι ταῦτα «οἱ Κρητικοί». βιβλίον ἐκδοθὲν μετὰ τὸ «Θέρισσο», μὲ 96 σελίδες διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξετίθη-το ὅλοι οἱ ἐθνικολόγοι οἱ ὁποῖοι ὑπηγόρευον τὴν συνδιαλλαγὴν τῶν Κρητῶν καὶ συμφιλίωσιν τῶν. Ὁ μέγας τίτλος τιμῆς γι' αὐτὸ τὸ βιβλίον εἶναι διὸ ὁ Ἐπίσκοπος τότε Χανίων Νικηφόρος, ὁ ἐπίσκοπος Κισσάμου καὶ ὁ ἐπίσκοπος Σινείας, ὅστις ἐάν ἐνθυμοῖμαι καλῶς νομίζω διὸ ἦτο ὁ τῶν Μητροπολίτης Κρήτης, ἐξέδωκαν ἐγκυκλίους πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἱερεῖς καὶ τοὺς παρήγγελλον νὰ τὰ ἀναγιγνώσκουν κατὰ Κυριακὴν ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος τῶν Ἑκκλησιῶν μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον... Τόση ἦτο ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἐγράφη. Τέτοιο βιβλίον, μὲ τέτοιο σκοπὸ καὶ μὲ τέτοια ἐπιτυχία, τὸ ἐξέδωκα ἐξ ἰδίων μου, ἐνὼ κάλλιστα ἠδυνάμην νὰ πάρω τὰ ἐξόδα τῆς ἐκτυπώσεώς του ἀπὸ τὸ Κρητικὸν ταμεῖον.

Τὸ Γαλλιστὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τὸν τίτλον «Le discours de S. E. Mr Pichon» συνεπεῖα τῆς ἐπισήμου ἐντολῆς ἣν βλέπει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ ἀφύλλον τοῦ Ἑγερτηρίου δημοσιευμένην τὴν ὁποίαν μοῦ ἀνέθεσαν ὁ πρέεδρος τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως ἀειμνηστὸς Μιχαηλίδης. Τὸ ἀπέστειλα εἰς τοὺς ἐπιφανεστέρους δημοσιογράφους, πολιτικούς καὶ ἐφημερίδας

τῆς Εὐρώπης. Ὅχι μόνον ἐξ ἰδίων μου τὸ ἐξέδωκα, ἐνὼ ἠδυνάμην νὰ πάρω τὰ ἐξόδα τοῦλάχιστον τῆς ἐκτυπώσεως ἀπὸ τὸ Κρητικὸν ταμεῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποστολὴν του, τὰ ταχυδρομικὰ δηλαδὴ ἐξόδα, ἐπλήρωσα ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ βαλαντίου μου. Οὔτε ἀπὸ δημόσιον, οὔτε ἀπὸ ἰδιωτικὸν ταμεῖον εἰσέπραξα μὴ καὶ δακρυχθῆναι ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ μὲ τέτοιο σκοπὸ, βιβλίον. (Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μία μέρα ἕνας χωριάτης κατέβηκε στὴν πόλιν γιὰ νὰ ψωνίσῃ. Ἀφοῦ ἀγόρασε διὰ τοῦ χρειάζετο πῆνη καὶ στὴν ἀγορὰ ν' ἀγοράσει ψάρι. Ἀπάνω στοὺς διαφόρους πάγκους εἶχανε τοποθετήσῃ διάφορα θαλασσινὰ ψάρια, γαρίδες, ἀστακοὺς σουπιές καὶ ἄλλα. Πρῶτῃ ὥσως φορὰ ἐβλεπε ἀπὸ αὐτὰ καὶ γι' αὐτὸ τὰ κύταζε μὲ περιέργεια. Περισοτέρη ὅμως ἐντύπωση τοῦ ἔκαμαν οἱ ἀστακοὶ καὶ ἀπλώνοντας τὸ χέρι του νὰ πιάσῃ ἕνα, ῥώτησε τὸν ψαρά.

— Ὁρὲ κουμπάρε τί εἶν' τοῦτο παδά.
— Ἀστακοί
— Καλὰ γὰρ κουμπάρε, δὲ τὰ πῆρσας, σὲ ρωτήσαμε. Κι' ἔφυγε δυσχερستهμένος, ἐνὼ ὁ ψαράς ἀντιλαμβάνομενος τὴν παρεξήγησιν ἔσκαζε στὰ γέλια.

Μὰ φορὰ σ' ἕνα χωριὸ τῆς Θεσσαλίας, τὰ πρόβατα ἐνδὸς τσελίκου προξένησαν πολλὰς ζημιὰς στοὺς ἀγρούς ἐνδὸς φτωχοῦ γεωργοῦ. Ὁ γεωργὸς εἶπε τὸ παράπονόν του στὸ δικαστὴ τοῦ χωριοῦ προσφέροντάς του 2 1-2 ὀκάδες γάλα, γιὰ νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν μὲ τὸ μέρος του.

Ὁ τσελίκος ὅμως ποὺ τὸ ἔμαθε πιάσει καὶ στέλνει στὸ δικαστὴ τὸ καλὺτερό του πρόβατο γιὰ νὰ τὸν ἀθώωσῃ. Ἐφθάσε ἡ μέρα τῆς δίκης καὶ ὁ δικαστὴς ἀθώωσε τὸν τσελίκον. Μὰ τότε ὁ καυμμένος ὁ γεωργὸς θέλησε νὰ θυμῇ στὸ δικαστὴ τὸ δῶρο του καὶ φώναξε ἀπελπισμένα.— Τὸ γάλα!

— Τὸ γάλα τὸ ἦπτε τὸ πρόβατο, ἀπάντησε μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ εἰρωνία ὁ δικαστὴς.

(συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ποὺ ὁ καλλιτέχνης εἶχε γράψει στὸ γραφεῖον κάποιου φίλου του ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ κύριος Βερνάρδος τὴν ἐτσαλάκωσε μὲ θυμὸν καὶ ὅταν ἔπεσε τὸ βλέμμα του στὸν μπύριμα Δουράνδο, ποὺ ἀνέμενε νὰ λάβῃ τὸ φιλοδώρημα τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχεν ὑποσχεθεῖ, τὸν ῥώτησε σκαιῶς τί ἔκανε ἐκεῖ.

— Περιμένω, κύριε.
— Τί περιμένεις;
— Τὸ φιλοδώρημα ποὺ ὁ κύριος ... γιὰ τὴν καλὴν εἰδησιν! ... ἐψιθύρισε ὁ θυρωρὸς.

— Φύγε! ποὺ ἔχεις τὸ θράσος νὰ στέκης μπροστά μου μὲ τὸ καπέλλο στὸ κεφάλι...

— Μὰ, κύριε!...
— Ἐμπρός! νὰ σοῦ λείπουν τὰ λόγια. Φύγε ἢ μάλλον μὴ φύγῃς! περίμενε με. Ὁ ἀνέβουμμε μαζί στὸ δωμάτιον τοῦ ἀθλήου ἐκεῖνον καλλιτέχνου ποὺ τόσκισε χωρὶς νὰ μὲ πληρώσῃ.

— Πῶς, εἶπεν ὁ θυρωρὸς, ὁ κύριος Σωνάρ;

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰδιοκτήτης γεμάτος θυμὸν. Καὶ ἂν ἐπύγα μαζί του τὸ παραμυθώτερο πρᾶγμα, θὰ σὲ διώξω ἀμέσως, ἐσένα, κατ' ἄλβες; θὰ σὲ διώξω.

— Μ' αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον! ἐψιθύρισε ὁ ἀτυχὴς θυρωρὸς ὁ κύριος Σωνάρ, δὲν ἐκουβάλησεν πῆνη ν' ἀλλάξῃ γιὰ νὰ σὰς πληρώσῃ καὶ νὰ βρῇ ἁμάρξιν νὰ μετακομίσῃ τὰ ἐπιπλά του.

— Νὰ μετακομίσῃ τὰ ἐπιπλά του! ἀνέκραξεν ὁ κύριος Βερνάρδος. Νὰ τρέξουμε! Εἶμαι βέβαιος πὸς μπορῇ νὰ τὸ κάμῃ. Σοῦ ἔστησε παγίδα γιὰ νὰ σὲ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ θυρωρεῖο καὶ νὰ πετύχῃ αὐτὸ ποὺ ἠθέλε. Ἀνόητος ποὺ εἶσαι Δουράνδε...

— Ἀχ! θεέ μου! ἀνόητος ποὺ εἶμαι! ἀνέκραξε ὁ μπύριμα Δουράνδος τρέμων ὅλος πρὸ τοῦ ὀδυμπίου θυμοῦ τοῦ ἀφεντικοῦ ποὺ τὸν ἔσεργε στίς σκάλες.

Καθὼς ἐφθάναν εἰς τὴν αὐλὴν ὁ θυρωρὸς ὑπέστη νέαν πίθεσιν τοῦ νέου μὲ τὸ λευκὸ καπέλλο.

— Δοιπόν! θυρωρέ, τοῦ λέγει, θὰ καταλάβω τέλος πάντων, τὸ δωμάτιόν μου! Διότι εἶνε σήμερον ὀγδόη μέρα Ἀπριλίου; Δὲν ἐνοίκιασα δωμάτιον καὶ δὲν ἔχω δόση ἀρρα-

βώνα; Ναί ἢ ὄχι;

— Συγγνώμην, κύριε, συγγνώμην, εἶπεν ὁ ἰδιοκτήτης, εἶμαι εἰς τὴν διάθεσιν σας. Δουράνδε, προσέθεσε στρεφόμενος πρὸς τὸν θυρωρὸν ἐγὼ θ' ἀπαντήσω στὸν κύριον. Τρέξε πάνω αὐτὸς ὁ χαμένος ὁ Σωνάρ θὰ γύρισε χωρὶς ἄλλο νὰ μαζέψῃ τὰ πράγματα του. Ἀν τὸν πετύχῃς νὰ τὸν κλειδώσῃς μέσα καὶ νὰ τρέξῃς νὰ φωνήσῃς τὸν χωροφύλακα.

Ὁ μπύριμα Δουράνδος ἐξηφανίσθη.

— Συγγνώμην, κύριε, λέγει ὑποκλινόμενος ὁ ἰδιοκτήτης πρὸς τὸν νέον, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε μείνει μόνος—πρὸς ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὀμιλῶ;

— Εἶμαι, κύριε. ὁ νέος ἐνοικιαστής σας; ἔχω νοικίσιον ἕνα δωμάτιον στὸ σπίτι αὐτό, στὸ ἔκτο πάτωμα, καὶ ἀρχίζω νὰ νάνησχω μὴπως αὐτὸ τὸ δωμάτιον δὲν θ' ἀδειάσῃ.

— Βλέπετε πόσον λυπᾶμαι, κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ κύριος Βερνάρδος. Ὑπάρχει κάποια διαφορὰ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐνός

ἄλλου νοικίῃ, αὐτὸν τὸν ὁποῖον πρόκειται ν' ἀντικαταστήσετε σεις.

— Κύριε, κύριε! ἐφώνασε ἀπὸ ἕνα παράθυρον τοῦ τελευταίου πατώματος ὁ μπύριμα Δουράνδος, ὁ κύριος Σωνάρ δὲν εἶνε μ' ἄλλα... ἀλλὰ εἶνε τὸ δωμάτιον... Ἀνόητος ποὺ εἶμαι! θέλω νὰ πῶ, πῶς δὲν ἔχει πάρεϊ μαζί του οὔτε τρίχα, κύριε!

— Καλὰ, καλὰ, κατέβα κάτω—ἀπήντησεν ὁ κύριος Βερνάρδος θεέ μου! ἐπανάλαβεν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν νέον, ἔχετε λιγάκι ὑπομονήν, σὰς παρακαλῶ. Ὁ θυρωρὸς μου θὰ κατεβῇ στὸ ὑπόγειον τὸ πρᾶγμα ποὺ θὰ βοσκοῦνται ἀκόμη στὸ δωμάτιον τοῦ ἀναξιοχρεοῦ τῶς νοικίᾳ μου, καὶ μετὰ μισὴν ὥραν θὰ μπορεῖτε νὰ μπῆτε μέσα ἐξ ἄλλου δὲν ἔφεραν ἀκόμη τὰ ἐπιπλά σας.

— Παρακαλῶ, κύριε, ἀπήντησεν ἡ ῥμαὶ ὁ νέος.

Ὁ κύριος Βερνάρδος παρετήρησε ὅλο-γυρὶ του καὶ δὲν ἀντίκρουσε εἰμὴ μόνον τὰ μεγάλα παραβάν τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀνησυχίῃ προηγουμένως τὸν θυρωρὸν.

— Πῶς! πῶς! ἐψιθύρισε. ἐγὼ δὲν βλέπω τίποτε!

— Ἰδοὺ, ἀπήντησεν ὁ νέος ἐξεδιπλώνων τὰ φύλλα κ' ἐνὼ ἔδειχνε στὸν ἐκκληκτον ἰδιοκτήτην τὸ θαυμασιόν ἔσωτερικόν τοῦ παλατίου μὲ στῆλας ἀπὸ ἱασπίν, ἡμιανάγλυφους, καὶ πίνακας μεγάλων ζωγράφων.

— Καλέ, τὰ ἐπιπλά σας! ἐπανέλαβεν ὁ κύριος Βερνάρδος.

— Νάτα, ἀπήντησεν ὁ νέος δείχνων τὰ πολυτελῆ ἐπιπλά τὰ ζωγραφισμένα ἐντὸς τοῦ παλατίου τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀγοράσῃ ἀπὸ διάκοσμον κάποιου θεάτρου...

— Κύριε, ἐπανέλαβεν, ὁ ἰδιοκτήτης, θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι ἔχετε ἐπιπλά σπουδιώτερα ἀπὸ αὐτά.

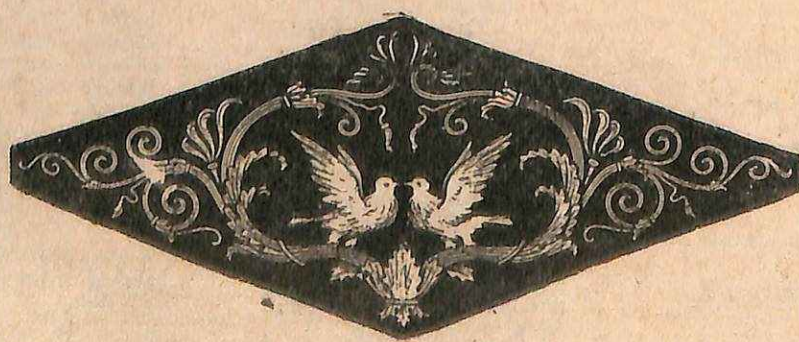
— Πῶς, εἶνε γνήσια ἐπιπλά τοῦ Μπουά!

— Ἐννοεῖτε ὅτι ἀπαιτοῦνται ἐγγυήσεις σὰ ἐνοίκια μου.

— Διὰ βόλε! καὶ δὲν σας ἀρκεῖ ἕνα παλάτι διὰ τὸ ἐνοίκιον μίᾳ σοφίτας;

— Ὅχι, κύριε! θέλω ἐπιπλά, ἀληθινὰ ἐπιπλά ἀπὸ μαδὸν!

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σ. Κατερινάκη. Σφασιονγάδι Χα-
νίων Σας ευχαριστούμεν θερμώς διὰ τοὺς
καλοὺς σας λόγους πρὸς τὸ «Εγερτήρι-
ον». Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι μετὰ τοιοῦτους
θερμούς ὑποστηρικτὰς ἡ σταδιοδρομία
τοῦ περιοδικοῦ μας θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ
εἶναι λαμπρά. Σας ἐνεγράψαμεν συνδρο-
μητήν.

Α. Μολφέαν φοιτητήν. Ἐνταῦθα τὰ
χρῆμα σας λόγια καὶ τὸ ἐνδιαφέρον σας
γὰρ τὸ «Εγερτήριον» μᾶς ὑποχρέωσαν.

Α. Μανράκη. Ἐνταῦθα. Γὰρ τὴν
προθυμίαν σας νὰ μᾶς ὑποστηρίξετε σὰς
ευχαριστοῦμεν.

Α. Ἀντωνόπουλον. Σας ευχαριστοῦ-
μεν διὰ τοὺς ἐπείνους σας πρὸς τὸ «Ε-
γερτήριον» τὸ ὁποῖον καθὼς μᾶς γράφα-
τε «εἶναι τὸ περιοδικὸν ποὺ ἐπὶ ἐξίστι
χρόνῳ ζητοῦνται καὶ ἐπὶ τέλους τὸ βρή-
κατε καὶ τὸ ὁποῖον σὰς ἔκαμ· ποιητὴν
χωρὶς νὰ εἰσθῇ».

Γ. Σασάδην. Ευχαριστοῦμεν νὰ τὸ
ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ «Εγερτήριου»
Υποδείξετε σὰς σὰς θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν
Μ. Ἀνδριανόκη φοιτητ. Ἐνταῦθα.
Σας ἐγράψαμεν ἰδιαιτέρως.

Κρητικὴν Στεργιοπούλου, Τρίκα-
λα. Βικτ. Κουδουλόγλου ἱατρὸν, Σιδη-
ρόκαστρον. Ἀρισ. Χρηστίδην, Μυτιλή-
νην. Ὁ κ. Διτῆς τὸ «Εγερτήριον». σὰς
ευχαριστεῖ ὡς καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐπι-
στήμους, δι' τὴν προθυμίαν σας νὰ τοὺς
διὰ τὴν προθυμίαν σας νὰ τοὺς φανήτε
χρήσιμῳ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως ἔχει
υποβληθῇ καὶ ἄλλην τινα διερευνῶσαν καὶ
ἀναυθεντὶ τὰ ἀποτελέσματά της.

Ἀδελφὸς Π. Παριαννοπούλου, Σπάρ-
την. Ευχαριστοῦμεν καὶ σὰς γράφομεν
ταχὺ ὥς.

Εὐαγ. Δημητρακάκη, Ἀγία Πελαγία
Ρεθύμνης. Σας ἐνεγράψαμεν συ. δρομητήν,
σὰς ευχαριστοῦμεν γὰρ τὴν προθυμίαν
σας.

Μ. Χατζηνεσταθίου, Εἰσήνη. Σας
ἐγράψαμεν. Ευχαριστοῦμεν.

Ἀνθ. Δέσμη, Χανία. Θὰ ἠθέλαμεν
νὰ μάθωμεν τὸ ὄνομά σας καὶ τὴν διεύ-
θυνσίν σας.

Στ. Μαινιάκη. Σας γράφομεν ἰδι-
αιτέρως εἰς Καστέλλι Κισσάμου· ἂν δὲν
μένετε εἰς αὐτὸ γράφετέ μας.

Α. Παπαδάκη, Χαλκίδα. Συμβαίνουν
ὅμως καὶ τυπογραφικὰ ἀπρόοπτα.

Ἀντ. Ὁρφανδ. Πλευριανὰ Ρεθύμνης.
Σας γράφομεν ἰδιαιτέρως.

Γ. Στάχτιαρη. δημοσιογράφον. Σας
γράφωμεν εἰς Πάλαρον. Εἰδοποιήσατέ
μας ἂν ἐλάβετε γνώσιν τῆς ἐπιστολῆς
μας.

Εὐτόχιον Λυσσαράκη, Παλαιόχωρα
Κρήτης. Ευχαριστοῦμεν διὰ τὰ καλὰ σας
λόγια. Σας ἐγράψαμεν συνδρομητήν. Γὰρ
τὸ ἄλλο ζήτημα σὰς γράφομεν προσεχῶς.

Ἀθανασόπουλον Ἀνδρέαν Μεγαλοῦ-
πολιν. Ευχαριστοῦμεν, Σας γράφομεν ἰ-
διαιτ. προσεχῶς.

Μιράκη, Χανία. Διὰ τὴν ὑπόδειξιν
σας σὰς ευχαριστοῦμεν.

Γ. Τζωρτζάκη, Ποταμόν Κισσάμου.
Σας ἐνεγράψαμεν. Ευχαριστοῦμεν.

Σ. Πολιτάκη μαθητὴν, Π. Α. Καλά-
μας. Γὰρ τὰ καλὰ σας λόγια σὰς ευχα-
ριστοῦμεν, Σας γράφομεν προσεχῶς, ἰδιαι-
τέρως.

Γ. Μανουσάκη Μίλατον Μεγαμυλλέων
Κρήτης. Σας ἐνεγράψαμεν συνδρομητήν
καὶ σὰς ευχαριστοῦμεν γὰρ τὰ ἐνθαρρυν-
τικὰ σας λόγια.

Α. Θεμελὴν μαθητὴν Γυμνασίου Τσα-
ρίτσαιναν. Ευχαριστῶς θὰ γίνονταν δεκτὰ
καὶ θὰ δημοσιευθῶν ἂν εἶναι καλὰ. Σας
γράφωμεν καὶ ἰδιαιτέρως προσεχῶς.

Κ. Γ. Ρ. φοιτητὴν καὶ Δίς Παν. Ἐν-
ταῦθα. Γὰρ τὰ ἐνθουσιώδη λόγια σας σὰς
ευχαριστοῦμεν. Συνεργιστὴν σας θὰ κρι-
θῶν, Γράφατέ μας τὸ ὄνομα καὶ τὴν
διεύθυνσιν σας.

Α. Κομπογιάννη Μυτιλήνην. Σας
γράφωμεν προσεχῶς.

Εὐστρ. Κουμὴν Βέρον. Σας ευχαρι-
στοῦμεν καὶ σὰς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μας
συμπαιδιώτας, συναδέλφους σας κ. κ.
Παναγιωτάκων Ἰσὴφ ἐνωμοτ. Καψαλῶν
Εὐστρ. Στεφανίδην Γ. Μπουλσδάκη Κ.
Κασιφαράκιν Γ. διὰ τὴν εὐγενή προθυ-
μίαν σας νὰ μᾶς ὑποστηρίξετε ἐγγραφώ-
μενοι ὅλοι συνδρομηταὶ εἰς τὸ περιοδικόν
μας. Σας ἐνεγράψαμεν καὶ σὰς ἀποστέλ-
λουμεν φύλλα. Σας γράφομεν αἰ ταχῶς.

Ἡ. Ρουτξερὰκη Ἐνταῦθα. Ευχαρι-
στοῦμεν γὰρ τὴν ἐνθουσιώδη ἐπιστολήν
σας. Ἐκλεκτὰ δύστυχα γίνονται δεκτὰ.

Κ. Δηλιγιάννην, Ἰσθμια. Τὰ φύλλα
ἀπεστάλησαν τὴν 6/131. Ἐὰν δὲν τὰ ἔ-
λάβετε, μετὰ τὸ γράψετε τῆς ἐπιστολῆς
σας εἰληποῦντάς μας νὰ ἐνεργήσωμεν.

Ἀντ. Ἰ. Σφιναρόλην, Πιλιμενιανὰ
Χανίων. Ὁ ἐνθουσιασμὸς σας μᾶς συγ-
κινεῖ.

Ἀθαν. Τερζήν, Ὀλυμπία. Σας συν-
χαίρομεν διὰ τὸν ἐπιτυχὴ συνδυασμὸν
οἷς λύσεως τοῦ αἰνιγματοῦ μετὰ τοὺς ὥρι-
νοι· ἐκτείνετε σὰς πρὸς τὸ «Εγερτήριον»
Κατίνα Μουντάκη, Ἐνταῦθα. Διὰ τὴν
συνεργασίαν σας, τὴν ἐκτίμησιν σας πρὸς
τὸ «Εγερτήριον» σὰς ευχαριστοῦμεν.

Γ. Λαζαρίδην, Παταγεργίου. Οἱ
κονόμοι, Σηρὰ νερό, Γ. Δανιόν. Ἐν-
ταῦθα. Οἱ θερμοὶ λόγοι σας καὶ τὸ ἐν-
διαφέρον σας γὰρ τὸ «Εγερτήριον» μᾶς
συνεκίνησαν. Σας ευχαριστοῦμεν.

Μένον Πάνον, Κολλίαν Τριπόλεως.
Συνδρομή σας ἐλήφθη καὶ σὰς ευχαρι-
στοῦμεν.

Ζέον Σύνταγμα πεζικοῦ. Συνδρομή
σας ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν φύλλα περι-
οδικοῦ βιβλιοθήκην συντάγματος. Εὐχό-
μεθα τὸ παράδειγμα σας νὰ εὐρη μι-
μητάς.

Μ. Καναργυλίδην. Ἀνθόφυτον Ἐπι-
στολήν σας ἐλάβομεν καὶ ευχαριστοῦμεν
θερμῶς. Ἐνεγράψατε συνδρομητὴν καὶ
ἀποστείλαμεν περιοδικόν.

Παῦλον Ἰορδανόπουλον, Θεσσαλονί-
κη. Ἐπιστολήν σας ἐλάβομεν καὶ λυ-
πούμεθα διὰ τὴν μὴ λήψιν τοῦ 3 τεύ-
χους· διὰ τὴν ἄιεσον ἀποστολήν ἐμερι-
μνήσαμεν.

Κ. Δηλιγιάννην Ἰσθμια. Φύλλα ἀ-
ποτέλλουμεν τακτικὰ. Ἐνθαρρυνόμεθα διὰ
ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ ἐπικριτικῆς σκο-
πῆς «Εγερτήριου».

Στρατὴν Παπαδάκη Δημοδιδάσκα-
λον Καστοριά. Λα γραφικὰ ἔργα σας ἔ-
νεκρίθησαν, Συνδρομαὶ σας ἐλήφθησαν.
Εὐχαριστοῦμεν ὁλόθερμα διὰ συμβουλὴν
σας καὶ ὑπέροχον ἐπιστολήν σας.

Παναγ. Μαντατάκη ἑμπορὸς Παιλα-
όχωρα Κρήτης. Ἐπιστολήν σας ἐλήφθη.
Σας ευχαριστοῦμεν διὰ πρόθυμον συμ-
βολήν σας καὶ σὰς συγχωροῦμεν δι' ὑγι-
εῖς ἀρχὰς σας. Ἀναμένομεν ἐγγράφον καὶ
ἄλλων συνδρομητῶν.

Εὐαγ. Παταγεργιάκη. Μαθητὴν
Γυμνασίου. Μεγαλοπολιν. Σας ἐνεγρά-
ψαμεν συνδρομητὴν καὶ ευχαριστοῦμεν.
Αἰνιγμὰ σας κλπ. ἐλήφθησαν.

Γ. Κογγυλάκη. Γερὰ-Κισσά-
μου. Σας ευχαριστοῦμεν γὰρ τὰ καλὰ σας
λόγια. Συνεργασίαν ἐλήφθη.

Ρωμῆλον Ζησιάδην Κων/πολιν. Διὰ
τὸς ἐνεργίας σας σὰς ευχαριστοῦμεν. Σας
γράφωμεν ἰδιαιτέρως.

Ἀδαμάντιον Σουμπουσάκη. Ἐμπο-
ρου Ρέθυμνον. Σας ἀποστείλαμεν τὸ πε-
ριοδικόν μας δωρεὰν δι' ἐν ἐξάμηνον.

Μ. Δορομυλάκη Σπάρτην. Τὰ ἐνθου-
σιώδη λόγια σας μᾶς συνεκίνησαν. Αἱ
σκέψεις σας θὰ ἐξετασθῶν.

Α. Πετράκος Μιαμ Ὑδρακλείου.
Δεχόμεθα ἀποστέλλετε. Ἀρὼ Κορωναίου
Δεχόμεθα εὐχαρίστως.

ΛΥΣΕΙΣ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

Ασὺ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Εἰς τὴν Β' σειρὰν τοῦ διαγωνισμοῦ
γὰρ τὰς λύσεις τῶν αἰνιγμάτων τοῦ α'
φύλλου, ἀπ' ὅλους τοὺς μᾶς ἐστεῖλαν λεί-
ψεις τὰς ὁρθοτέρας ἔχουν οἱ ἑξῆς (λύσαν-
τες ὁρᾷ 19):

α') Ν. Φραγκιαδάκης Τζεμιάδες Κρή-
της.

β') Γ. Δουκίδης ὁδ. Τσιτσιλιάνου Βό-
λος.

γ') Γιάννης Α. Λουλάκης Φοιτητὴς
ὁδ. Ἀθηνᾶς 70 Ἀθῆναι.

δ') Κων. Ζενικάκης Ἱερὰ πέτρα Κρή-
της)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

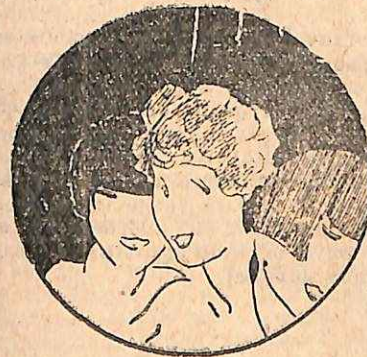
ΕΝΑΣ ΚΑΛΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἦταν καλὸς, καλὸς μετὰ ὅλην τὴν ση-
μασίαν τῆς λέξεως.

Ἀλλὰ, πρᾶγμα ἀρκετὰ περίεργον. οἱ
μεγάλαις καταστροφῆς δὲν τὸν συγκινού-
σαν ἴσσο ὅσο οἱ καθημερινὲς συνηθι-
σμένες μικροστενοχωρίες.

Ἄν παραδειγματὸς χάριν γινόνταν κα-
μιά σύγκρουσις τραίνων μετὰ ἀπειρία θυ-
μάτων, δὲν θὰ ὑπέφερε ἴσσο ὅσο στὴ
θέα τῶν κατσικῶν ποῦ στὸν Δημόσιο
Κήπον ἦσαν ξυμμένα σὲ μικροσκοπικὰ
ἀμαξάκια πρὸς χρῆσιν τῶν μεμπέ-
δων.

Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσιν πῆγαινε πίσω
ἀπὸ τὰ καροτσάκια καὶ μετὰ τὸ μπατοῦν
τοῦ τὰ σκουνοῦσε, ἑλαφρόνως ἔτοι-
τὰ ἀδυνατισμένα γίδια.

Ἐνὰς φίλος τοῦ τοῦ εἶπε μὴ φοβέ-
ται.

— Θὰ εἶσαι τώρα ευχαριστημένος μετὰ
τὸ αὐτοκίνητον ποῦ τόσο διαδοθήκαν, τὰ
ἄλογα θὰ μποροῦν νὰ ξεκουράζον-
ται!

— Ναι, ἀπάντησε, μὰ (δὲν σκέπτεσαι
τὸ δυστυχισμένον τὸ πετρέλαιον ποῦ θὰ
πρέπει νὰ καίεται! Κι' ἡ φουκαριάρα ἡ
μπερζίνια!

Ὅπως βλέπετε ἦταν πολὺ πονοφύ-
χος!

Ἐνὰς ἄνθρωπος ποῦ τόσο ἀγαπᾷ τ' ἐς
κατοικίας καὶ τὴ μενίνα, δὲν μποροῦσε
βέβαια νὰ μὴν συγκινηθεῖ ἀπὸ τὴν κα-
τάντια τῶν ψαράδων, ποῦ ὥρες ὁλόκλη-
ρες, περίμεναν στὶς ὀχθρὰς τῶν ποτα-
μῶν.

Δὲν τολμοῦσε νὰ πάει περίπατο κα-
τὰ τὸ ποτάμι, γιὰ τὴν θέαν τῶν δυστυχι-
σμένων αὐτῶν τοῦ σπάραινε τὴν τρυφερὴ
καρδιά.

Ἀπὸ μέσα του, μισοῖσε τὰ ψάρια ποῦ
δὲν πῆγαιναν μετὰ τὸ καλὸ ἐν ἀγκιστρῶ-
θῶν. Ὁχι, λάθος, ἔκαμα. Δὲν τὰ μι-
σοῦσε. Ἀπλοῦς, ἀγαποῦσε πιότερον
τοὺς ψαράδες ἀπὸ τὰ ψάρια.

Μία μέρα δὲν κράτησε πιδ καὶ μὴ
καὶ δυὸ παῖδι καὶ βρῖσκει ἕνα φίλον τοῦ
καπετάνιο.

— Καπετάνιο, ἔχω νὰ σοῦ ζητήσω μὴ
μεγάλῃ χάρι.

— Ὅτι βγαίνει ἀπὸ τὸ χέρι μου θὰ
τὸ κάνω.

— Δάνεισέ μου ἕνα σκάφανδρο.
— Μοῦσο, διάταξε ὁ καπετάνιος, φέ-
ρε ἕνα σκάφανδρο στὸν κύριον.

Κι' εἶσι ἀπὸ κείνον τὸν νοῖρό, κάθε
πρωτὶ ὁ φίλος μας περνᾷ ἀπὸ τὴν ἀγο-
ρὰ, ἀγοράζει δυὸ—τρεις ὀκάδες ψάρια,
μεγαλοῦτσικα καὶ τὰ βάζει σ' ἕνα κουτί,
φορᾷ τὸ σκάφανδρόν του καὶ φεύγει.
Περνᾷ ὅλη τὴ μέρα κρεμνώντας μπαρ-
μπουνία, λιθρίνια, λαυράκια στὰ ἀγκί-
ματα τῶν διαφόρων ψαράδων. Ἐτοίμι
φτωχοὶ αὐτοὶ βιοπαλαίσταί εἶναι κατεν-
θουσιασμένοι, χωρὶς νὰ καταλαβοῦν
ὅπως πῶς πιάνουν στὸν ποταμὸ ψάρια
θαλασσινὰ.

Κάποτε, ὅταν θυμᾶται πόση εὐτυχία
χαρίζε ἐκεῖ πάντα στοὺς ἀδελφούς του
ψαράδες, συγκινηταὶ καὶ δάκρυα εὐτυ-
χίας βρέχουν τὰ μάτια του. Τὰ σκουπί-
ζει μετὰ τὸ μαντήλι του, χωρὶς νὰ σκε-
φθεῖ ὅτι ὅταν βρῖσκεται κανένας στὸ νε-
ρὸ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ σκουπίζει τὰ
δακρυσμένα μάτια του.

Προχθὲς ὅμως, τοῦτυχε μὴ μὴ γὰρ
στενοχωρῆ. Στὴν ἀγορὰ δὲν βρῆκε οὔτε
ἕνα ψάρι.

Ἐτοίμ ἀναγκάσθηκε νὰ κρεμάσει στὰ
ἀγκίστρια σαρόελλες τοῦ κουτιοῦ, γέ-
γες καπνιστῆς καὶ μπακαλιάρο ποῦ ἀγό-
ρασε ἀπὸ ἕνα μπακάλικον.

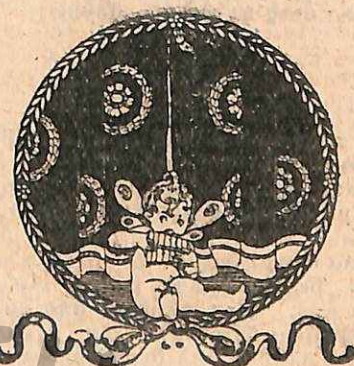
Τὸ ψάρεμα ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἐσχολι-
άσθηκε ζωηρότατα στοὺς ἐπιστημονικοὺς
κύκλους, ἐγράφηκαν δὲ ἀπειρία ἀρθρῶν
σκοποῦνται τὴν ἐρμηνείαν τοῦ περιέργου
αὐτοῦ φαινομένου.

Τὸ μόνον ὅμως ἄρθρον ποῦ θὰ ξεκα-
θάριζε τὸ πολὺπλοκον αὐτὸ ζήτημα, καὶ
ποῦ δὲν ἐγράφη ποτὲ λόγῳ τῆς πασι-
γνώστου μετριοφροσύνης τοῦ φίλου μας,

θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχει γὰρ τίτλον !
«Ἡ συμπόνοια καὶ ἡ ἐπιδρασία τῆς
ἐπὶ τῆς συγκριτικῆς ἱχθυολογίας !...
Ἀλφόνς Ἀλλὰ!

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

«Ἡ κωμωδία ἐξετελείωσε», ἀνεφώνη-
σεν ἐκπνέων ὁ αὐτοκρίτωρ Ἀδγουστος.
«Εἰς χεῖρας σου τὸ πνεῦμα μου Κύ-
ριε», ὁ Τουρκότατος Τάσος.

«Δίδω ὅλον τὸ βασίλειόν μου δι' ὀλί-
γας στιγμὰς ζωῆς», ἡ βασίλισσα Ἑλισά-
βετ τῆς Ἀγγλίας.

«Ἀρκετὰ», ὁ Ἀγγλὸς φιλόσοφος
Λοκε.

«Αἱ χεῖρες μου εἶναι καθαφαὶ αἵμα-
τος», Φρειδερίκος ὁ Δ'.

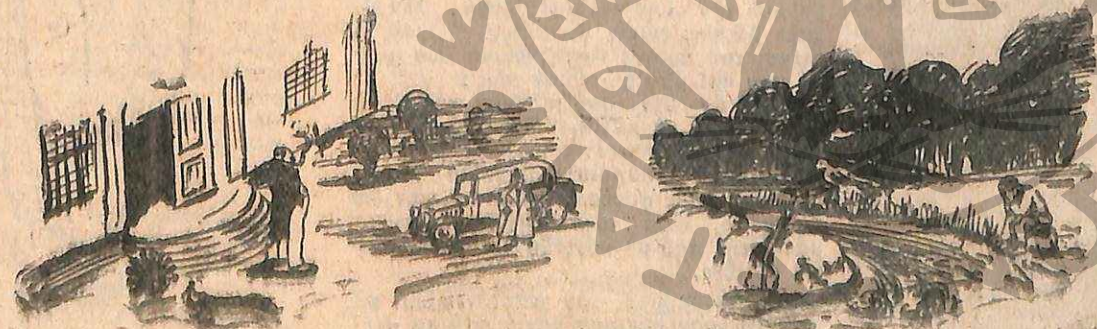
«Μπα, αὐτὸ μόνον εἶναι ὁ θάνατος !»
Γεώργιος ὁ Δ' τῆς Ἀγγλίας.

«Ἀφήσατέ με ν' ἀκούσω μουσικὴν
διὰ τελευταίαν φοράν», ὁ Μόσαρτ.

«Ἐσώθη», ὁ Κρόμβολ.

«Ὅλα πηγαίνουν καλὰ», ὁ Βάσιγ-
κτων.

ΕΡ. ΜΙΡ.

Είχαν περάσει τα μεσάνυχτα. Τι βράδυ αλήθεια! Νόμιζε κανένας πως βρισκόταν σε δνείρο. Γο φέγγαρι γιόμιζε την φθινοπωρινή νύχτα μ' ένα άργυρο φως που θα μπορούσες και να διαβάσεις. Όμως έγω προτιμούσα να μετρώ τα βρόχια που περνούσαν μακριά στο πέλαγος, δ'εν μιά σειρά από κίτρινοκόκκινα διαμάντια. Πήγαιναν κι' αυτά ποιδς ξεύρει που... Και όταν κουραζόντανε το βλέμμα μου με τα βαπόρια γύριζε βαρετά προς τον φάρο, που άναβε τόσο ευθμικά στην άκρη του κάβου.

Τρεις φορές και παύσι, τρεις φορές και παύσι... Ο ρυθμός αυτός μου είχε γίνει τόσον απαραίτητος, που ίσως και αυτοί οι καπετάνιοι να μην έδιναν τόση προσοχή. Όμως έγω, θα μπορούσα ώρες να μετρώ πόσες φορές άναβοβύνει.

**

Θάχε περάσει και μιά ώρα που βρισκόμουν καθισμένος στο κρεβάτι του παραλιακού νοσοκομείου, με την συντροφιά και μόνον της μακρυνης αυτής άναλαμπής που νανοβόριζε τις σκέψεις μου.

Για μιά στιγμή γύρισα το βλέμμα μου προς την βεράντα, που βρισκόταν το κρεβάτι μου. Ένα πλήθος από κατάσπαρα κρεβάτια δέχονταν στην άγκαλιά τους, ίδιο πλήθος από δυστυχισμένους άπαρξείς. Έννοιωσα μέσα μου βαθεία την άδικία που γίνεται. Γιατί; Γιατί αυτή ή διαφορά στους ανθρώπους. Θεέ μου; Βρισκόταν και πέρα άγόρια και κορίτσια έφηβοι και παιδιά που θα είμουν στη θέση να άρμισθώ πως δεν είχαν κάνει ποτέ το παραμικρό κακό. Κι' όμως ή ά-

μοιρες αυτές υπάρξεις, για χρόνια είχαν πάψει να νοιάζονται για ή.

Μου έκαμαν τόσο κακό αυτές ή σκέψεις που δεν μπόρεσα να καθίσω πιά στο κρεβάτι. Και άν ό γιατρός μ' άπειγόρευσε να σηκώνομαι συχνά άκόμη—έπειδή βρισκόμουν στην άναρρωσι— φόρεσα τις παντούφλες μου και με κόπο στήριχθ' και στα πλακάκια. Προσπάθησα να φθάσω στο πεζούλι της βεράντας άπ' όπου φαινόταν όλο το μεγαλείο της νύχτας.

Τ' άπαλό, χαδιάρικο μικρό κυματάκι, έφθανε μέχρι τα άγκαλια της κλινικής κι' έβρεχε τα φυκία, που λαμποκοπούσαν στο φεγγάρι.

Στηρήχθηκα καλά στο πεζούλι κι' άναψα ένα τσιγάρο. Αισθανόμουν τον έαυτό μου να ύποφέρει πολύ. Έπρεπε νάμουν πιά βέβαιος πως ή καρδιά μου πλημμυρίζει από άγάπη. Μιά ήχώ χαδιάρικης φωνής, τριγυρνούσε διαρκώς στο μυαλό μου. Το βλέμμα της άρχισε να μου φανερώνη, πως ή ζωή κοντά της είναι όνειρο. Έπρεπε να την δω! Έπρεπε να ής το πώ. Μά πάλι ποιά; Μά είχανε τόσους περιορισμούς στην κλινική... Κι' έπρεπε να τύχ' το κρεβάτι της πλάϊ στο δικό μου. Πράγματα δύσκολα για να μην κινήσουμε τις ύποψιες των άδελφών.

Μά την άγαπούσα, την άγαπούσα πολύ, κι' όμως, δεν τή ήξευρες κανείς άλλος κανείς. Και ή ίδια δεν το πιστεύω να φανταζόντανε το μέγεθος της άγάπης μου.

Την είχε φέρει ή άδελφή Κατίνα προχθές στην βεράντα μας να μάς κάνει παρέα. Ήταν ή εκτε φορά που την έβλεπα, γιατί ή δικιά της θέσις ήταν στην πλαϊνή βεράντα που ξεχώριζε από την δική μας μ' ένα τζαμένιο χώρισμα που άνοιγα με δυο τζαμόπορτες από θαμπα τετράγωνα κρύσταλλα. Την έλεγαν Ρένα. Και ή φωνή της άντηχ' όσες σάν μελω, δια άποκοσμων βιολιών. Βαστώντας το πεζούλι, προχώρησα σιγά σιγά προς το μέρος της βεράντας της. Όλη ή κλινική βρισκόταν σε μιά σιωπή, που σ' έκανε να νοιώθης περισσότερο την μοναξιά σου' όταν δεν μπορούσες να κοιμηθής...

Προχθές που μου ήρθε για έπίσκεψη την έβαλαν πλάϊ σ' ένα κορίτσι στην άκρη της βεράντας, μα δεν μάς χώριζαν παρά δυο μόνο κρεβάτια. Κι' όταν τα μεσημέρι κτύπησε ή άμμάνα για ήσυχία και προσπάθησαν όλοι να κλείσουνε τα μάτια τους... μόνον οι δυο μας δεν θέλαμε τον ύπνο. Γιατί άραγε; Δεν είχαμε μιλήσει ποτέ άδιατάρα. Όμως οι στίχοι του ποιητή τριγυρνούσαν στο μυαλό μου και μου έηγυόσαν πως:

«Κι' άν δεν σου μιλήσαν ποτέ τα χείλη, όμως τα μάτια. Έρωτικά γλυκόλογα χιλιάδες σουχαν πη...»

Κρατούσε κάποιον Άθηναϊκό περιοδικό, μα όσες φορές γύρισα να την δω με τρόπο, είδα τα δυο μεγάλα καστανά μάτια της που με κύτταζαν επάνω από τις σελίδες.

Αισθανόμουν τον έαυτόν μου να χτυπάει τόσο σύντομα κάτω από τα στήθια μου που μου ήταν αδύνατον να την

παρακολουθήσω.

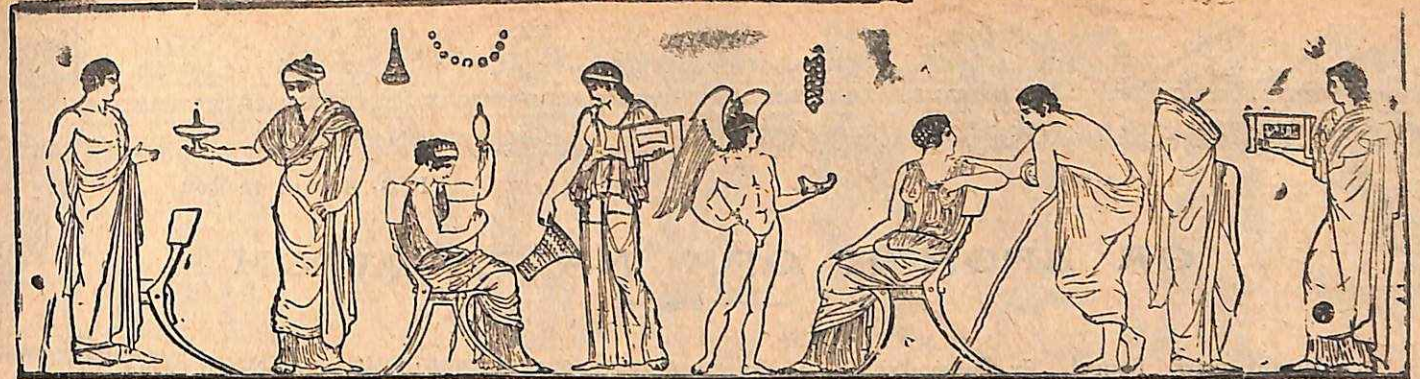
Κατέβασε σιγά—σιγά το φύλλο κι' άφηνε να φωνή έλε το άγαπημένο μου εύγενικό αδύνατο, μα δυσσερό πρόσωπο μέσα σε άφθονα καστανά μαλλιά. Το μακροτύσιο κι' άχρυσότυσιο πρόσωπάκι της στήλιζαν δυο πάλυ φατεινά μεγάλα καστανά μάτια γεμάτα φλογα, μιά πολύ ίσια μύτη κι' ένα παχύλο στοματάκι που μου χαμογελούσε.

Έτσι πέρασε όλο το άπόγευμα ώσπου την πέρασε πιά ή νοσοκόμος. Κυλούσαν τα καρουλια του κρεβατιού της προς την βεράντα της, όταν σιωπώς το χέρι της να με χαιρετίη με μιά ιδιαίτερη θερμή κίνηση, που τόσο πολύ με συγκίνησε και με γεμίσε από την έλπίδα της ποθητής άγάπης.

Αυτό ήταν όλο. Από την ώρα εκείνη δεν μπόρεσα να ήσυχώσω. Και να έλεγε ότι δεν σε χώριζε, παρά ένα τζαμένιο χώρισμα, είχε παρακαλέσει την άδελφή από τα προχθές να την βάλη πρώτη στην άλλη μεριά της βεράντας, αμέσως, ύστερα από τα άσπεροβλημένα τζόμια που δεν μ' άφιναν να βλέπω το γλυκό της πρόσωπο. Μπορούσα όμως να άκούω την γλυκόσυρτη φωνή της που έρχονταν τ' ατύτιά μου σάν μουσική.

Στηρηγμένος από την μιά στο πεζούλι, και από την άλλη στα κάτω σίδερα των κρεβατιών που βρισκότουσαν σάν σε παράταξι, έφθασα στην άκρη, στο τελευταίο κρεβάτι.

Δεν μ' έμποδισε παρά μιά τζαμένια

πόρτα για να βρεθώ κοντά της. Πίσω άκριβώς από τα τζάμια βρισκόταν το κρεβάτι της, μα δεν είχα την δυναμιν' άνοίξω να την δω.

Ξαφνικά κει, που άφηρημένα κύταξα προς το μέρος που φανταζόμουν, πώς θα βρισκόταν το κεφάλι της, είδα ν' άνεβαίνη ή σκιά νέος λειτού χεριού και ν' άκουμπά πάνω στο τζάμι από το δικό της μέρος.

Το γεμάτο φεγγάρι που έλαμπε από την άλλη μεριά του χωρίσματος, φώτισε άπλετα τα τζάμια κι' άφινε να φαίνεται μιά μακρ υλή ύπερφυσική σκιά, στο μέρος π' άκουμπούσαν τα δάχτυλά της.

«Ω! Μά δεν μπορούσε να τώβ' αλλε άθελά της στον ύπνο επίνω, γιατί διέκρινα καθαρά την σκιά από δύο δάχτυλα που άνεβοκατεβιναν, σάνα παλαιολιθόσαν κάποιον άνύπαρκτο σκοπό.»

Ήτανε ξυπνή λοιπόν κι' αυτή, ξυπνή σάν και μένα; Μ' αυτό μ' έκανε τρελλό από χαρά. Μου ήθελε να ξεφωνήσω «Ρένα, και συ λοιπόν δεν κοιμάσαι!»

Πλησίασα τα τζάμια και άγγιξα με το χέρι μου το μέρος που άκουμπούσε το δικό της. Έκατα κι' έ-ω τον ίδιο ρυθμικό ελαφρό χτυπο, μιά πολύ άναλαφρα, για να μην την τρομάξω. Το έπαυσα δυνατώτερα και δεν άργισα να άκούσω τη φοβισμένη φωνή της να ρωτάη ψιθυρισά:

— Ποιος είναι;

— Έγω είμαι Ρένα. Μην τρομάξεις.

Στάθηκα μερικά δευτερόλεπτα σάν ζαλιμένος. Δεν ήξερα τί να πώ, πως να της μιλήσω... Μα από την άμνησιν μου αυτή, μ' έβγαλε μονη της με μιά φωνή πολύ σιγανή, που μόλις μπόρεσα να την άκούω:

— Γιατί δεν κοιμήθηκες, άκόμα, έχει τίποτα; Θέλεις να κτυπήσω το κορμόνι της άδελφής;

— Όχι, Ρένα σ' εύχαριστώ. Μ' άφινε, νάρ'ω άπ' εκεί; Έχω να σου πώ κάτι...

... Έλα άλλά σιγά.

— ..εγώ μου ταράχη τράβηξα το Μά μ' φύλλο της πόρτας προσέχοντας τζαμια ιορίση, και βρέθηκα μεροστά στο να μην τη.

Δεν με μου μικρή που βρισκόταν γαπημένη η πάνω σ' ένα άκαταμμένο κουρασμένο πλάι κρεβάτι. Κάτω από το άπο της άδ του φεγγαριού, το κομψοφορισμένο πρόσωπό της έπαιρνε μιά κλιστικό γγελική. Δίπλα στο κρεβάτι έκφρασι άταν ένα ποτηρι νερό πάνω της βρισκόνασπρη καρέκλα της κλισε μιά κάα το ποτηρι πάνω στο πινυκή. Έβαλ'όρνας και κάθησα στην ζουλι της καρέκλας.

— Ρένα, έσύ τίποτα; Κατωρθώσα να αισθάνομαι άκουμπισμένο με τους δύο της ψιθυρισμένους ματιούς της.

Άγκωνες μου έε έρρευνητικά, χαμήλωσε Μ' άκούσια της, άνα να πη κάτι. Ύστερα τα μάς Μ' κρεβιά μου χτυπούσε

δυνατά, ήθελα να της πώ πολλά, μα ή φωνή μου κοβόταν πριν βγή από το στόμα μου. Πήρα λοιπ' να χέρι της μέσα στα δικά μου. Έκ'ιγε μ' όλο που ή βραδιά ήτανε ψυχρή.

— Ρένα... Ρενίτσα, σ' άγαπώ. Πίστεψε με πως σ' άγαπώ. Μ' όλη τη δύναμη της ψυχής μου... Δεν κατάλαβες τίποτα τόσον καιρό, που βρισκόμαστε μαζί, πές μου Ρένα, μίλησέ μου σε παρακαλώ. Νοιώθω την ψυχή μου να πλημμυρίζει από ένα μεγάλο άίσθημα. Νιώθω πως κάτι τι το μυστικό, πως κάποιος κρυφός πόθος έδόνυχος δεσμός μάς συνδέει...

Θέ μου, τί φοτιά που θάχον τα μάτια μου! Καταλαβαίνα τα μηνίγγια μου να χτυπο σάν χρονόμετρο, στον πιο γοητευτικό ρυθμό του.

Άνοιξε τα μάτια της, μ' έκοίταξε έρρευνητικά, σάν ζαλισμέ η και πρεφερε άργά:

— Κι' έγω... σ' άγαπώ...

Άλήθεια λοιπόν μ' άγαπούσε. Μ' άγαπούσε ή Ρένα. Ω! μα έλεγε να ήμουνα τρελλός από χαρά. Άκουπηση το χέρι μου στα μ' λια της και πλ'ισα στο πρόσωπό μου φερνοντας α χειλή μου στα δικά της. Θεέ μου. Γιατι να μην μπορούμε να μαλασώσουμε τη χαρά, την άγύπη, την ευχαρίστηση στο πιο καλύτερο τους σημείο. Κι' έτσι να την κρατήσομε σ' όλην μας την ζωή... Μύση ώρα κράτησε αυτό το όνειρο ή θερμό φιλή...

Κι' ύστερα, μόλις πέρασε ή πρώτη ζάλη, κι' άνοιξε τα μάτια της, τα μέγαλα μάτια της που τόσο ώμορφα τα κρατούσε κλεισμένα, μου χαμογέλασε τόσο γλυκά, τόσο ευχάριστα που ένοιώσα τη μεγαλύτερη χαρά της ζωής μου.

**

Όρες πολλές ώς φαίνεται θα βρισκόμουν έκει κοντά της καθισμένος λόντες της τα καλύτερα λογια της άγάπης που μπορούν να ρυθύν από την πονεμένη μου ψυχή.

Ναι κλάψαμε, δακρύσαμε και οι δύο από χαρά από άγάπη.

Μου άρκεταις πως θα μ' άναπα με όλη την δύναμη των δεκαοκτώ χρόνων της. Μου άρκείσι ε πως θα μ' άναπα, ως την στιγμή που τα μάτια της θα παψουν να άντικρύζουν το φως του ήλιου. Κι' έφυγα από κοντά της όταν ή αυγή άρχισε να ροδίζει κι' έλαψε ο φάρος να σιέ'νη τη ρυθμική του άναλαμπή. Έφυγα άφου τη φίλησα για τελευταία φορά.

**

Τρεις μέρες άκόμα άκ'υα της άγασπής μένης μου την φωνή.

Η γιορτή που είχε φέρει στην καρδιά μου δεν ήταν γεαφιο να κρατησ' πια όσο κι' ή ζωή μιας μικρής πετ'—λουδίτσας. Τη πρώτη ήμερα το βράδυ ξενύχτησαν δυο νος κομ'es πιαί της. Η καλή μου ή Ρένα δεν ήταν καθόλου καθόλου καλά. Την είχαν πρηει μέσα στον ύλαμο για να μην άνησυχούν και τους άλλους ασθε εις. Δυνατοί κονοι την είχαν φέρει στο πιο κλειστό σημείο της αρρώστιας της.

Περνούσαν καμιά φορά ή άδελφές βιαιτικά κι' όσο κι' άις παρακαλούσαν μου έλεγαν πως ελαιν ή κατάσταση της Ρένας μου. Οι περυσί-τεροι δεν κοιμήθηκαν ολοκληρη τη νύχτα. Όλοι την αγαλούσανε την κοίμενη ή Ρένα γιατί είχε γρυση καρδιά... Κάθε πρωί που θα ξυπνούσε άρχινα τα τραγούδια και σκόμπιζε την ευτυχία γύρω της.

Μα περυσότερον άπ' όλα τις βρισκόμουν έγω σε μιά άγωνία άφανταστή. Η Ρένα ή γλυκεία μου Ρένα, ήταν άσχημα. Όλες η κακες σκέψεις επιμονα περνούσαν άπ' το μυαλό μου, που κι' άν περυσάτοσα να τις άωξω.

Η Ρένα με το κομψότυσιο πρόσωπάκι της, με το γλυκό στοματάκι που άμα γελοίες άφινε να φαίνεται μιά σειρά από διαμάντια... Υπεφερε πολύ όπως καταλαβαίνα άπ' τη έσπαιρητική κίνηση...

Την άλλη μέρα το πρωί την κατεβάσανε στο χειρουργείο. Όμως όταν κατέφεραν να την σώσουν. Η μοναδική μου Ρένα ύστερα από φρικτούς πόνους, πέθανε. Ναι, πέθανε, άφίνοντας με μονοι χωρίς σκοπό στη ζωή.

... Είχα πεισ' σ' ένα βαθύ λήθαργο ύστερα από την άγωνία και την αλυσια της νύχτας. Κάποτε άκούε τα ματια μου και είδα τη νοσοκόμα να μου κρατά τον σφιγμό. Άπσο σάσελα έμεινη την ώρα νάσ'μουν κι' έγω. Το παραμύσι της ζωής είχε τελειώσει για μένα...

«Θά σ' άγαπη' ως τη στιγμή που τα μάτια μου θα παψουν ν' άντικρύζουν το φως του ήλιου.»

Έτσι, μου είχε πει τη μοναδική έμεινη νύχτα που πέρασα κοντά της.

Καλή μου άγαπητή... Δεν θα σε ξάσω ποτέ μου φωνή μου Ρένα...

Σημειώνες Δ. Μανδη

ΘΑ ΕΡΘΗ Η ΩΡΑ ΝΑ ΤΑ ΜΑΘΩ

Γ' Β. Δασκαλοπούλου

Δυστυχισμένε Γραικέ, αν εγνώριζες καλά τον εαυτό σου και τη δύναμή σου δεν θα υπήρχε ευγενεστερο λιοντάρι στον κόσμο από σε.

Ανθρωπιστικόν διήγημα

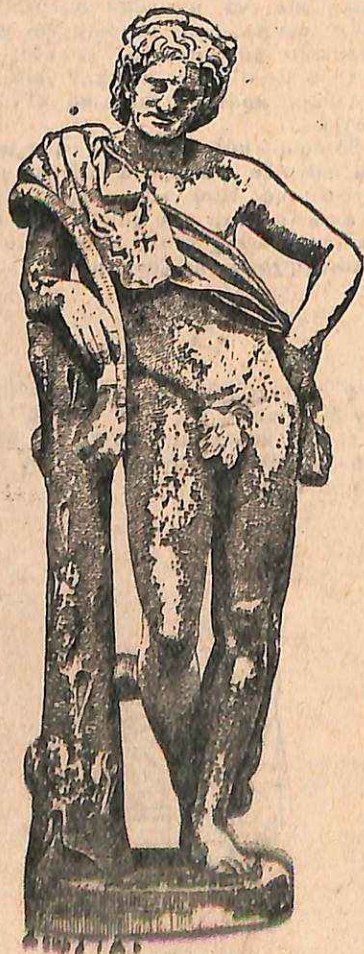
Όπως όλα τα παιδιά που δεν πάτησαν τα είκοσι χρόνια, έτσι κι εγώ, ένα απ' αυτά, δεν συναναστρεφόμαι συχνά γεμάτους πενήνια και εξήντα χρόνων. Οι λόγοι είναι γνωστοί. Δεν συμβιβάζεται η φύσις και τα γούστα μας.

Δεν ξαίρω γιατί την προπερασμένη Κυριακή της 10ης Μαΐου συγκατένευσα να συντροφεύσω ένα γερό πενήνταχρονο σε μια ε.δ.ομή του έως το νησί της λίμνης μας.

Ο γέρος αυτός είχε αγράμματας μὲν άλλα γνώριζε πρακτικῶς πενιέξ γλώσσας. Διότι εχρημάτισε διοργανωτής περιηγητῶν εἰς τὰς λουτροπόλεις τῆς Οὐγγαρίας ἰδίως. Ἀλλὰ αγαθότατος γελαστός καὶ ἰσχυρός. Τέλειος Εὐρωπαῖος, Γαυτο λοιπὸν ἡ συναναστροφή του δεν μου ἐφαίνετο καὶ τόσο μονοτονός.

Σὰς τέσσερες τὸ ἀπόγευμα αὐτῆς τῆς ἡμέρας, κατεβγάμε στὸ μῶλο γιὰ νὰ νοικιάσωμε βαρκα. Στὸ μῶλο εἶχαν στεγνὰ βάρκες. Ἦτο ἀκόμη ἐνωρίς. Κανείς δεν ξελινοῦσε γιὰ τὸ νησί. Στὴν παραλία—ἀπὸ τὴν ποῦμα ἐστὶ—πᾶσα ἕως εἰς οὐρανὸν παιδιὰ ἐπαίξαν καὶ κοκυμποῦσαν. Ἄναξ ξένος μὲ φαβορίτες καὶ μὲ χοντρὸ ποῦρο σὺν στόμα ἐγινιστάριζε τὰ παιδιὰ πού παίζαν μέσα στὸ νερό. Ἦσαν προφανῶς Ἑλβετογεμανοί. Τὶς οἶδε γιατί ἦλθε σ' αὐτὰ τὰ ἀγνώστα καὶ ἀσχημα καὶ ἐρεϊπωμένα καὶ ἐρημὰ ἀπὸ κόσμον τῆς προκοπῆς, μέρη μας, αὐτοὶ οἱ περιηγητῆς. Τὸν ἀκούοντες μὴ δεοποιῖν ξανθὴ καὶ ὄραϊα, προφανῶς κόρη του. Ἐνα μεγάλο σκυλί κρατοῦσε ἡ δεοποιῖν ἀπὸ τὴν ἀλυσίδα, λήν ἄκρῃ ἐντελὴς τῆς μικροσποβάρας, ἐκείτο μετὰ μακρὰ ἀπ' αὐτοὺς ἕνα παιδάκι καλοντυμένο ἐπαίξε στα νερά μὲ τὴν τεχνικὴν βαρκα πού κρατοῦσε. Ἄταν οὐ ἀδελφὸς τῆς δεοποιῖνός. Ἐπαίξαν τὰ παιδιὰ καὶ μὲ τὸ σκυλί πού κρατοῦσε ἡ δεοποιῖν, ἡ ὁποία τόσο τὸ παρωτρυνε νο γαυγίζῃ καὶ νὰ δειχνῇ ἀπειλητικὰ τὰ βουνία στα παιδιὰ γιὰ νὰ διασκεδάξῃ καὶ γελᾷ μὲ τὰ παιχνίδια τοῦ σκυλίου τῆς.

Ἀφ' ὧν τὸ σκυλί ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χέρια τῆς καὶ εἰσέρχεται μανιωμένο ἀπάνω σὲ παιδιὰ τὰ ἐβραίοπουλα. Τρεχε ἀπὸ τὴν ἀποβάθρα καὶ πηδᾷ μεσ' τὸ νερό. Ἀλλὰ τῇ στιγμῇ πού μανιωμένο ἐτρεχε γιὰ νὰ ἐκδιηθῇ τοὺς ἐχθρούς του παρμασῶναι τὸ δυστυχισμένο μικρὸν ἀδελφὸ τῆς Ἑλβετίδος καὶ τὸ σκαίει μέσα στὸ νερό. Τὸ νερό εἶχε βάθος δύο μέτρα σχεδόν—δηλαδὴ τριπλάσια ἀπὸ τὸ ἀνάστημα τοῦ μικροῦ. Τὸ σκυλί εἰσέρχεται στὸ νερό καὶ κυνηγῶντες κολεμβώνοντας τὰ ἐβραίοπουλα, τὰ ὁποία κοκυμποῦσαν μετὰ τὴν τὸν τὴν δύναμιν γιὰ νὰ ἀσπασθῇ κινηθῶν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ σκυλίου, ἀνέβαν τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ἀπηνόητον φωνὴν καὶ ἀπὸ τὰ μοναδικὰ ἐβραϊκά κλάματα. Ὁ ξένος μὲ τὴν δεοποιῖν εἰσέρχεται κατατρομαγμένοι στὸ μέρος πού ἔπρεπε τὸ παιδί καὶ τοῦ ἔδωκε ὁ κυριὸς τῇ μισῇ βάρκῃ ἀπ' τὸ μπάρεττον.

Ο Σάντος, τὸν Προηγουμένον

γιὰ νὰ κρατηθῇ καὶ νὰ μὴ πνιγῇ. Ἀλλὰ τοῦ μικροῦ του ξεφεύγει τὸ μπαστούνι ἀπὸ τὸ τρόμο πού εἶχε πάρει. Μπίζουν οἱ ξένοι τὶς φωνές! Δεν ἀπέμειναν παρὰ ὀλίγα λεπτά πρὸς σωτηρίαν τοῦ μικροῦ, ὁ ὁποῖος κρατιέται ἀπὸ ἕνα ξύλο πού δένουν τὶς βαρκες, Τρέχουν οἱ βαρκακηδές. Ἀλλὰ εἶναι ἕκτο καὶ πλεον μετὰ μακρὰ. Ὁ μικρὸς ἔτρεμε δὲν εἶχε δύναμιν νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὸ ξύλο!

Ντοῦπ!... Ἐνας μικρὸς δανδὴς πετιέται ἀπὸ μιὰ εἴδη καὶ τροχαλὴν εἰσέρχεται μεσ' τὸ νερό ν' ὑμνεῖς! Κολεμβᾷ καὶ φθάνει πρὸς τὸν κινδυνεύοντα συνουμλικόν του. Οἱ βαρκες, ἀπέχουν πενήντα βήματα. Ὁ δανδὴς τὸν ἀρπάζει καὶ τοῦ οἰνεί μὴ σπρωξιά καὶ τὸν πετάει σὲς γρινιές τῆς ἀποβάθρας. Σκύβει ὁ ξένος κυριὸς καὶ τὸ ἀρπάζει τὸ παιδί, καὶ τὸ βγαίνει ἔξω. Ἐβρηκε δύναμιν τὸν δυνάστην γιὰ τὴν καταπληττὴν πολλὴ νερό μὲ τὴν σπρωξιά πού τοῦσσε οὐ δανδὴς. Καταμουσκεμένο. Δεν ὑστεροῦσε

δμως καὶ ὁ σωτήρ του. Ἐνα ἄμυξ, μπαίνει μέσα ὁ κ. μὲ τὸ παιδί καὶ ἐξαφανίζονται, χωρὶς νὰ προσέξουν τὴν σκοπούντα πού τὴν ἀφίσαν μονή.

Οὔτε καὶ αὐτὴ εἶχε ὀρεξί νὰ τοὺς ἀκολουθεῖ.

Πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν δανδὴ καὶ τὸν ρωτοῦσε μετὰ γλώσσα πού δὲν γινώριζε αὐτοῦ γὰρ.

Ὅσαν ἀφορὰ γιὰ τὰ νερά πού ἔτρεχαν ἀπὸ τὸ μοναδικὸ πανταλονάκι καὶ τὸ ὀλομόναχον χοντρὸ πουκαμισὸ δὲν τὸν ἐννοίει καὶ τὸσο, ἦτο συνεισισμένος.

Ἡ Ἑλβετίς τοῦ προσηγορεῖς κατ', ἀλλὰ αὐτὸς μὲ ἕνα κίνημα τῆς ἔδωσε νὰ καταλάβῃ ὅτι δὲν ἐννοῖ νὰ τὴν δεχθῇ.

Τὸ ἔπαινε ἀπὸ τὰ δύο χέρια καὶ τὸ κύτταξε συμπληρωτικῶς πολὺ. Ἐν τῷ μεταξὺ πλησιασόμε καὶ ἡμεῖς. Του ὠμίλους κατὶ τῇ γλώσσῃ τῆς, τοῦ ἐσφιγγε τα χέρια στα δικά τῆς, τὸν ἐκύτταξε μὲ μᾶτι πού ἔλεγε τόσα πολλὰ ὅσα κανεὶς οὐκ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ. Τὸ δὲ μαγκοπιδουσαν νὰ καταλοβαίνε κάποια ἀπὸ λαοὺς ἡ ψυχὴ του εἰσέκετο ὑπερήφανα καὶ τὴν ἡτενίσε ἀνδρὸςπρεπῶς.

Τὸ ἐλπίσσοιόν εἶχε λήξει. Ὁ βαρκάρης μᾶς ἐξώναζε νὰ ξεκινήσουμε γιὰ τὴν ἐλδομή.

— Τὶ ελεγε βρε Μπόμπι—Στὸ γυρὸ αὐτῇ ἡ ξένῃ; τὸν ρωτήσα τὸν γέρο.

Εἶπε Ἑλβετογεμανίς, μὲ λέγει. Καὶ ἔτρεψε τὴν ελεγε τοῦ μικροῦ, γεμανίκα;

— Σάν τί;

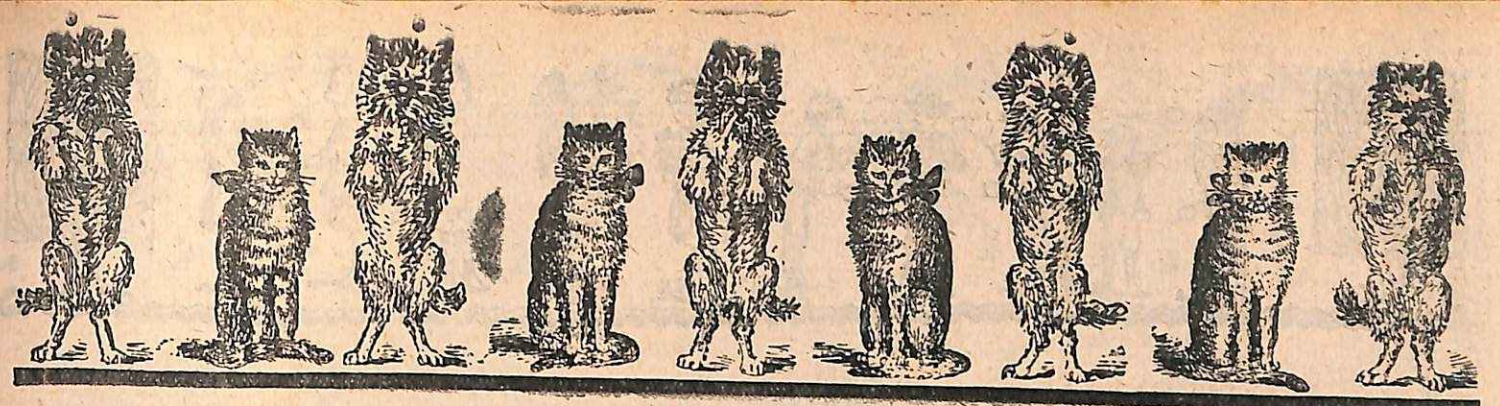
— Νὰ τί τοῦ ἔλεγε: Δυστυχισμένε γραικέ αν γινώριζες καλά τὸν εαυτόν σου καὶ τὴν δύναμιν σου, δὲ θὰ ἦταν σὺν κόσμῳ εὐγενεστερο λιοντάρι ἀπὸ σε!!

— Τί λέει! ἀλήθεια;

— Ναι!

Μία ἀορίστη συγκίνησις μὲ κατέλαβε. Ἦξε σὰ νὰ αἰσθανώμαι κατὶ παλαιὸς ἀλοκαυτὸς γιὰ πρώτη φορὰ σὲ ζωὴ μου. Ἡ ὄψις μου ἐγενε ἀμεσῶς σφραγισμένη καὶ καποιο αἰσθητικὴ μέγα καὶ ὄραϊα ἄρχισε νὰ γεννιέται μέσα μου. Γυρῶ καὶ τὴν παρατηροῦσα μὲ μᾶτι πολὺ συμπληρωτικὴ τὴν ὀραϊοψυχὴ ξενή. Μοὶ ἐφαίνετο ἀφασταστικῶς ὄραϊα καὶ ἰδεωδῶς ἐκλυσιτικῇ μοὶ ἐφαίνετο σὰν κάποια εὐγενὴς δύναμις νὰ λαμπρὴ λαμπρότητα ἀπὸ τὸν ἥλιον, γυρῶ τῆς. Τὸ προσώπὸν τῆς τώρα εμειδίασε καὶ ἀποχαιρέτους τὸ μικρὸ Ἑλβετοπουλὸν... ἔπειτα!! ἐξηφανίσθη στα στενά τῶν Γιαννίνων. Ἐξηφανίσθη γιὰ πάντα ἀπὸ ἐμπρός μου χωρὶς νὰ τὴν ξαναἰδῶ πλέον. Τὸ σύνολόν τῆς μὲ ἔχει εὐχαιρέσει. Ἡ ὄραϊα σιλοῦται τῆς Ἑλβετίδος εἶναι πάντες στα μάτια μου. Τὸς σκετινίε νύχτες καθοῦμαι μόνος καὶ ὀνειροπολῶ τὶς ὀραϊότερες στιγμὰς πού περᾶσα σὲ ζωὴ μου. Τώρα περᾶσαν ἐβραίομαδες δὲν τὴν εἶδα πλέον, θὰ ἔφυγε, θὰ μὲ παρηγοροῦν ὁμοῦ καὶ θὰ μὲ ἀνακουφίσουν τὰ ὄραϊα τῆς λόγια.

Ο βαρκάρης δίνει δύναμιν καὶ ξεκινᾷ

Σὰν χορονογράφημα

ΤΟ ΑΙΘΕΡΙΟΝ ΒΑΔΙΣΜΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ἀλλὰ σημαντικὸ διὰ τὰ ποτελέσματά του, εἶναι καὶ τὸ βάδισμα. Φαντασθῆτε μιὰ ὄραϊα καὶ ὁμοῦ περπατοῦσα σὰν ἀνελίδα, βαρεῖα, ἀκαλαίσθητα σὰν νὰ σέρνῃ τὸ σῶμα τῆς μὲ τὸ στανὶδ σὰν κατὶ πού λίγο θέλει νὰ ξεχαρβαλωθῇ σὰν κατὶ ἄψυχο, ἀσύνδετο, ἀπειθάρχητο. Αἶ, ὅσον ὄραϊα καὶ ἀν εἶναι αὐτὴ πού θὰ ἔχη αὐτὸ τὸ βάδισμα θὰ ὡς κ' νύξη τὴν ἀνδρῶν ἢ τὰ ὀλιγώτερον θὰ σὰς ἀφήσῃ ψυχρὸν καὶ ἀδιάφορον.

Γιατὶ πραγματικῶς δὲν εἶναι δύνατον νὰ συγκινήθῃ κανεὶς, ἔστω καὶ ὁ χειρότερος αἰσθητικῶς μορφωμένος ἀπὸ τὸ ἀπᾶσιον αὐτὸ βάδισμα.

Λοιπὸν Ἑλληνίδες μου, δεοποινίδες μου, μάθετε, γυμνασθῆτε νὰ β' δ' ἔχετε ἐλπίδα, ἐλπίδα, ὀρθομικὰ, μὲ μιὰ λέξη μὲ χάριν καὶ ἀπὸ ἐγώισμον καὶ ἀπὸ ἀλτρουϊσμόν. Ἀπὸ ἐγώισμον διὰ νὰ αὐξήσετε τὴν ἐλπίδα σας, τὰ φόντα σας, ἀπὸ ἀλτρουϊσμόν διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν καὶ ἡμεῖς αἰσθητικῶς ἀπὸ τὸ βάδισμά σας.

Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

Ποὺς εἶδε ἥλιο πὸ βραδύς, ἄστρο τὸ μεσημέρι ποὺς εἶδε κ' ὅλη ὥμορφη, ἀντόμα μὲ τοὺς κλέφτες

Ἀντάμα τῶν ἀντάμα πίν' ν', ἀντάμα κορβεντιάσουν, κανεὶς καὶ δὲν τὸ λόγιζε πῶς ἦταν νιὸ κοράσι

Μόν' μιὰ γιοστή, μόν' μιὰ λαμπρή, μιὰ πίσσημ' ἡμέρα, βγήκαν οἱ κλέφτες στὸ συργιάν', νὰ παίξουν τὰ σπαδιά τους.

Ρίχνουν οἱ κλέφτες τρεῖς φορές, εἰσέρχεται καὶ ἡ κόρη μ' ἄφορα, τὸ πᾶν σαράντα πέντε.

Κι' ἀπὸ τὴ δύναμ' τὴν πολλή, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνδοξαμάδα κοπήκαν τὰ σπαδιά της, καὶ φάν' καν τὰ βυζιά της.

Ἐνας τὸ λέγει μάλα καὶ ἄλλος τὸ λέγει ἀσχημ, καὶ ὁ τρίτος ὁ μικρότερος, τὸ βλέπει καὶ γελάει

— Τί ἔχεις μωρὲ κλεφτόπουλο καὶ ἔσθ' ἐπὶ γελᾷς;

— Εἶδα τὸν ἥλιο πῶς σφραγίστηκε, καὶ τὸ φεγγάρι ἐστάθη,

— Εἶδα καὶ τ' ἄστρο σου βυζί, π' ἀστράφτει σὰν τὸν ἥλιο.

— Σῶπα μωρὲ κλεφτόπουλο, καὶ μὴ τὸ μαρτυρήσῃς.

Κι' ἐγὼ θὰ σ' πάρω παραγυιό, ἀντάμα μου νὰ εἶσαι γιὰ νὰ βαστάς τὸ δάμ' ἀσχημ, καὶ τὸ χρυσὸ τοῦφέκι

— Ἐγὼ δὲν θέλω παραγυιό, ἀντάμα σου γιὰ νάμει, γιὰ νὰ βαστάς τὸ δάμ' ἀσχημ καὶ τὸ χρυσὸ τοῦφέκι

Μόν' θέλω σέ, γυναῖκα μου, καὶ ἐσθ' νὰ μ' ἔχεις ἄντρα. Σὰν τὸν ἀρχαῖο ἀπ' τὰ μαλλιά καὶ τὸν εἰσέρχεται

— Ἀφῆσε με κόρ' ἀπ' τὰ μαλλιά, καὶ πᾶσε μ' ἀπ' τὸ χέρι, καὶ ἐγὼ θὰ γίνω παραγυιός, ἀντάμα σου γιὰ νάμει γιὰ νὰ βαστάς τὸ δάμ' ἀσχημ, καὶ τὸ χρυσὸ τοῦφέκι.

Ι. Β. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ

Ὁ ἥλιος ψηλότερα θ' ἀνέβη
σήμερα, πούναι Κυριακή.
—Φυσάει τὸ ἀγέρι καὶ σαλεύει
μιὰ θημωνιά στὸ λόφο ἐκεῖ.

Τὰ γιορεῖνὰ θὰ βάλουν κι' ὅλοι
θάχουν ἀνάλαστρο καρδιά.
—Κύττα ἀπὸ δρόμο τὰ παιδιὰ,
κύτταξε τάνθη στὸ περβόλι.

Τώρα καμπάνες πού χτυπάνε,
εἶνε ὁ Θεὸς ἀληθινός.
Πέρα τὰ σύννεφα σκορπᾶνε
καὶ μεγαλώνει ὁ οὐρανός.

Ἄσε τὸν κόσμο στὴ χαρὰ του
κ' ἔλα ψυχὴ μου νὰ σοῦ πῶ,
σὰν τραγουδάει χαρωπὸ,
ἕνα τραγοῦδι τοῦ θανάτου.

Κ. Γ. Καρυωτάνης

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

Κοιμοῦμαι σ' ὄνειρο-τόμαι,
ξυπνῶ σὲ συλλονοῦμαι
καὶ περπατῶ μὲ τ' ὄνειρο
καὶ ζῶ μὲ τὴν ἐλπίδα,

γιατ' ἔχω χορὸν νὰ σὲ δῶ
καὶ λαχταρῶ ἡ καρδιά μου
σὺρε νὰ πῆς τῆς μάννας σου
να ρύψῃ τὰ προικιά σου

καὶ β'λε τὰ γιορνεῖνά σου
καὶ ἄλλαξε καὶ στολίσου
καὶ σὺρε κάτω στὸ γυαλὸ
καὶ ἀπάντεχέ μες νᾶρθῶ.

Πρῶτο καρδί πού διαβῇ
μὴν τὸ ρωτᾷς γιὰ μένα,
στὸ δεῦτερο καρτέρει με,
στὸ τρίτ' ἀγκάλιασέ με.

Κι' ἂν δὲν μὲ δῆς στὸ τέταρτο
κι' ἂν δὲν μὲ δῆς καὶ εἰς τ' ἄλλο,
μὴ πῆς πῶς σ' ἐλησμόνησα,
πῆς πῶς μ' ἐπῆρ' ὁ χάρος.

Ι. Πολέμης

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Πάλι ἀπόψε ἔρχομαι . . .
σιὰ μεσ' σὲ Ἐργαστήρι·
Προφήτισσα καὶ γόησσα
τῆς μαύρης μου ζωῆς!

Βουβὸς μπρὸς στὸ ξεχειλιστὸ
τῆς γνώσης τὸ ποτήρι
Ζητᾷς ἀπὸ τ' ἀτελείωτο
φαρμάκι του νὰ πιῇς . . .

Γύρω σου μύρια εἰδῶλα
πού ἡ φαντασία σου πλάθει.
—Σιλάβρα πού ἡ σκέψη σου κραταί
σιὰ νοῦ τῇ φυλακῇ—

Τοῦ διαλεχτοῦ εἶν' ἔρυνα
τ' ἀνισορρόπου λήθη!
Μά, εἶν' ἀργὰ πολὺ ἀργὰ
κι' ἡ πόρτα σου κλειστή . . .

Πόσο χλωμίζεις μέσ' στὸ φῶς
τὸ ψεύτικο τῆς πλάνης·
Εἶν' γίγαντας ἡ σκέψη σου,
μὰ σὺ μικρὸς δὲ φτάνεις . . .

Πάλι ἀπόψε ἔρχομαι
καὶ σκεπτική προσμένω
Στὸ φέρετρο τῶν στοχοσμῶν—
κρίνο μου πεθαμένο!

Τὰ χεῖλη σου ἀμίλητα
ἀγγίζουν τὸ ποτήρι . . .
Καὶ χάνεσαι σὲν ὄραμα
μέσα σὲ κοιμητήρι . . .

Ἰωάννα Γ. Κολλυτοῦ

Ξεφυλλίσματα

ΠΑΡΟΜΟΙΩΣΙ

Ὅπως ὁ βράχος ἄφωνος
τὸ κύμα τὸ βαστάει
ποῦ πάνω του χτυπάει
μὲ λύσσα φοβερή! . . .

Ἔτο' ἡ δική μου ἡ καρδιά
ποῦ πόνος τὴ νεκρώνει
καὶ μέσα τῆς ριζώνει
θὰ μένη πιδ γερά! . . .

Ἰωαν. Μ. Παναγιωτόπουλος

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Μ' ἴρα κι' ἀπᾶκει βίσινα
θὰ πικροθέσουν ὅλους
Σπῆτια κι' ἀμπελογόραφα
θὰ τοὺς ξαμπελωθοῦν

Ἡ νέκρα στὸ λυμᾶνιά μας
κι' ἀκίνησιὰ στοὺς υἴλους
Κι' ἡ φόνουσε στοὺς θάνατους
μὲ μιὰς θὰ ξαπολύσουν.

Ὁχτρεύτηκαν οἱ ἀδύνατοι
στὸν πόλεμο τοῦ ὀλέθρου
Κι' ἔβεναν τὸ φαρμάκι του
τὸ πίνει καὶ πεθαίνει

Νύχτες βαθεῖες! καὶ τὰ γερά
τὰ χέρια πετσοκόβουν!
Πνοὴ καινούργια φύσηξε
καὶ νέα Λημιουργία
Διψοῦν γαλήνη ἀχόρταγα
τὰ πνεύματα τοῦ Κόσμου.

Παναγῆς Λιβαδάς

ΜΙΣΕΜΟΣ

Ἀμίλητοι περνούσαμε
κι' οἱ διὸ τὸ μονοπάτι,
ἐμίσεβες γιὰ μακρυνό,
παντοεινὸ ταξεῖδι.

Μιὰ θλίψη ἀγαλήνευτη
τὸ στόμα μας σφραλοῦσε,
κι' ὁ πόνος μου ἀκοίμητος
μὲ γύριζε σὰν φίδι.

Χλωμὸς τὰ δάκρυα κρατάγα—
ἀντρίκια περηφάνια—
ἐφτόχρωμον ἀτλῶνονταν
μυριόπνοο τὸ δειλί.

Κι' εἶχα στὰ στήθια δίκωπο,
φαρμακερὸ λεπίδι,
—ὁ χωρισμός σου— δχεντρας
πικρὴ χολή στὰ χεῖλη.

Δὲ μίλαγες. Τὰ μάτια μου
κοιτοῦσες λυπημένη.
Θὰ μὲ ξεχάσεις; ρώτησες
Κι' ἦταν γαλήνη γύρα,

Σὰν πένθιμη, νυχτερινὴ
καμπάνα ἡ φωνή σου
(τὰ λούλουδα σκορπούσανε
τοῦ θανάτου τὰ μύρα).

Καὶ μ' ὤρεψες. Στερνὴ χαρά,
ἡ θύμησή σου τώρα
γιὰ τὸ πλῆθ' αὐτὸ σβύστηκαν
σὰν ὑστερινὲς ἀχτίδες.

σὰν ῥήγισσες, πού πέθιναν
σὲ θλιβερά παλάτια
κοντὰ σὲ γέφυρες ποίγκηπες,
χ' ὠμές, χωρὶς ἐλπίδες.

Φιλ. Κιτσιπης

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ

ΟΥΡΑΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΜΟΥΣΑΣ

ΓΙΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΧΩΡΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ